

Ankara Üniversitesi
Gölbaşı 50. Yıl Yerleşkesi
İş Sağlığı ve Güvenliği İç Yönergesi

İçindekiler

Gölbaşı İSG Kurulu.....	2
1.BÖLÜM	
Amaç,Kapsam.....	3-4
Dayanak.....	4
Tanımlar	5
İş Güvenliği nedir?	5
İş Güvenliğinin amacı	5
İş kazası Nedir?	5
İş Kazası Nasıl oluşur?	5
İş Yerlerindeki İş Kazaları ve Tehlikeler	5
İş Yerlerindeki İş Kazaları	5
Güvensiz Hareketler	5
Çalışanların Kaza Riskini Artıran Durumlar	6
Çalışma Ortamındaki Güvensiz Şartlar	6
İş Yerlerinde Oluşabilecek tehlikeler	6
İş Yerlerinde Oluşabilecek Genel tehlikeler	7
İSG Kurulunun Oluşumu	7
İSG Kurulunun Görev ve Sorumlulukları/Yükümlülüğü.....	8
Çalışanların Yükümlülüğü	8
Çalışan Temsilcisinin Yükümlülüğü.....	8
İşveren ve Yöneticilerin Yükümlülükleri.....	8-9-10
2.BÖLÜM	
EĞİTİM	10
Çalışan Özlük Doyası.....	11
Kaza,Olay ve Hasarsız Olayların raporlanması,Bildirilmesi	12
Bildirimler,Formlar, İstatistikler	12
3.BÖLÜM	
Tehlikeli Maddelerle Çalışma	12
Genel Yükümlülük	12
Genel Önlemler.....	12-13
Yasaklar.....	13
Malzeme Bilgi Formu ve Kimyasalın Etiketinde Bulunması Gereken Hususlar.....	13
Ekranlı araçlarla çalışma	13
Günlük Çalışma Düzeni	14
Gözlerin Korunması	14
Ergonomi	14-15
Taşıma ve Kaldırma İşlerinde Çalışma	15
Elle Taşıma İşleri	15
Beklenmeyen Maruziyet	15
Öngörülen Maruziyet	16
Hijyen ve Kişisel Koruma	16
4.BÖLÜM	
Risk Değerlendirmesi	16
Risk değerlendirme Süreçleri	16-17
5.BÖLÜM	
Kişisel Koruyucu Donanımlar.....	18
Kişisel Koruyucular ve İSG Ekipmanları Kullanımı Özel Hükümler.....	18-19
6.BÖLÜM	

Acil Durum Eylem Planı	20
İlk Yardım, Yangınla Mücadele ve Kişilerin Tahliyesi,Ciddi ve Yakın Tehlike	20
Acil Durumlarda Yapılacak Faaliyetler	21
Acil Duruma Yol Açabilecek Olaylar	21
Yönetimin Acil Müdahalesini ve Gerekli Kaynakların Olaya Dahil Edilmesini Gerektiren Durumlar.....	21
Tahliye ve Kurtarma Ekipleri	21
7.BÖLÜM	
Yangınla Mücadele	
Yanma Çeşitleri.....	21
Yangın	22
Yangın Tipleri	22-23
Yangın sebepleri.....	23
Söndürme Teknikleri.....	23
Söndürme Maddelerinin Yangın Tiplerine Göre Kullanım Şeması.....	23
Acil Durum Eylem Planı Talimatları	24
Yangın Durumunda Yapılması Gerekenler.....	24
İlk Yardım İhtiyacı Oluştığında Yapılması Gerekenler	24
Doğalgaz Sızıntısı Durumunda Yapılması Gerekenler	24
Patlama Halinde Yapılması Gerekenler	25
Deprem Durumunda Yapılması Gerekenler.....	25
Sel Su Baskını Durumunda Yapılması Gerekenler	26
Sabotaj Halinde Yapılması Gerekenler	26
Savaş Halinde Yapılması Gerekenler.....	26-27
Acil Durum Ekiplerinin Görevleri	27-28
Acil Toplanma Alanları.....	29-30
8.BÖLÜM	
Çalışanların Genel Görev ve Sorumlulukları	31-32-33
Kazaların Önlenmesi ,Uyulması Gereken Güvenlik Kuralları.....	34
Basınçlı Kaplar.....	34
Elektrikli El Aletleri	35
Isı Üretim Merkezleri ve Tesisleri.....	35
Takım Tezgahlarında Çalışma	36
Kaynak İşleri	36-37
Ambar ve Depolama İşleri	37
Yapı İşleri.....	37-38
Fotokopi Makineleri ve Radyasyon yayıcı Ortam	38
Tüpler.....	38-39
Araç Kullanma Kurallar	39-40
9.BÖLÜM	
Periyodik Kontroller	40
10.BÖLÜM	
İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarına Yönelik Talimatlar	40
Genel Talimatlar.....	40-41
İşyeri Sağlık Talimatı	42
Ambar ve Depolama İşleri Çalışma Emniyeti Talimatı	42
Bakım ve Onarım Atölyelerinde Çalışma Talimatı.....	42
Basınçlı Kaplar Emniyet Talimatı.....	43
Boya İşleri Emniyet Talimatı	43
Yanııcı ve Patlayıcı Maddelerle Çalışmalarda Teknik Emniyet Talimatı.....	43

Takım Tezgahlarında Emniyetli Çalışma Talimatı	44
Delen Kesen ve Büken Makinelerde Güvenlik Önlemleri Talimatı	44
Elektrikli El Aletleri ve Elektrik İşlerinde Güvenlik Talimatı	45
Isı Üretim Merkezleri ve Tesisleri Talimatı	45-46
Laboratuarlarda Çalışma Talimatı.....	46-47
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Disiplini Beyannamesi	48-49

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURULU

YERLEŞKE	BİRİMLER	KURULDAKİ UNVANI	ADI SOYADI / UNVANI
GÖLBAŞI 50. YIL YERLEŞKESİ	Spor Bilimleri Fakültesi	İşveren Vekili	Spor Bilimleri Fakültesi Dekanı
	Mühendislik Fakültesi		
	Akıllı Sistemler Ve Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi	İş Güvenliği Konusunda Eğitim Almış Personel	Tahsin Can
	Deprem Araştırma ve uygulama Merkezi		
	Medikal Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi	İşyeri Hekimi Eğitimi Almış Personel	Doç.Dr.Mehmet Mesut Çelebi
	Süperiletken Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi		
	Yer Bilimleri Uygulama ve Araştırma Merkezi (YEBİM)	İnsan Kaynakları, Personel, Sosyal İşler veya İdari ve Mali İşleri Yürütmekle Görevli Bir Kişi	Mühendislik Fakültesi Sekreteri
	Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü		
	Yabancı Diller Yüksekokulu	Çalışan Baş Temsilcisi Türk Eğitim Sen	Mesut Uzuner
	Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi Koordinatörlüğü (BEYAS)		
	Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı	Çalışan Baş Temsilcisi Tez-Koop İş Sendikası	Burhan Aydemir
	(Not: Bağlı olan diğer birimler dahildir.)		

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1-(1) Bu İç Yönerge, Ankara Üniversitesi **Gölbaşı 50. Yıl Yerleşkesi** sağlık ve güvenlik şartlarının, mevcut yasalar çerçevesinde, iyileştirilmesi için alınacak önlemleri belirler.

(2) Bu amaçla; Mesleki risklerin önlenmesi, sağlık ve güvenliğin korunması, risk ve kaza faktörlerinin ortadan kaldırılması, iş sağlığı ve güvenliği konusunda çalışan ve temsilcilerinin eğitimi, bilgilendirilmesi, görüşlerinin alınması ve dengeli katılımlarının sağlanması hususları bu iç yönetmelikte düzenlenmiştir.

Kapsam

Madde 2-(1) Bu İç Yönerge, Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün 09.11.2014 tarih ve 49835149-918.99/66421 sayılı yazısı ekli listesinde İSG Kurulları **Gölbaşı 50. Yıl Yerleşkesinde** belirtilen birimler ve kullanım alanlarında hizmet alan/veren tüm çalışan ve kullanıcıları kapsar.

Dayanak

Madde 3-(1) Bu İç Yönerge, 30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 22. ve 30. maddelerine dayanılarak çıkartılan 18.01.2013 tarih ve 28532 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkındaki Yönetmeliğin 8. maddesine uygun olarak düzenlenmiştir.

Tanımlar

Madde 4-(1) Bu Yönergede geçen;

- a) **İşveren Vekili:** Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanını ,
- b) **İş güvenliği uzmanı:** İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş mühendis, mimar veya teknik elemanı,
- c) **İşyeri hekimi:** İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça belgelendirilmiş hekimi,
- ç) **Çalışan :** Statülerine bakılmaksızın işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,
- d) **Sağlık ve güvenlik çalışan temsilcisi (Çalışan temsilcisi):** İşyerinde sağlık ve güvenlik konularında çalışanları temsil etmeye yetkili kişiyi,
- e) **İşyeri sağlık ve güvenlik birimi (İSGB):** İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinde kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,
- f) **Ortak sağlık ve güvenlik birimi (OSGB):** İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere, gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren şirketlerce kurulan ve işletilen müesseseleri,
- g) **İşyeri sağlık ve güvenlik kurulu (İSGK):** İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere işyerinde kurulan kurulu ifade eder.
- h) **Tehlike:** Bir zarar, hasar veya yaralanma oluşturabilme potansiyelini,
- ı) **Risk:** Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,
- i) **Risk değerlendirmesi:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,
- j) **Önleme:** İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tamamını,
- k) **Kişisel koruyucu donanım:** Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,
- l) **Alt işveren:** Bir işverenden, işyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan, bu iş için görevlendirdiği çalışanları sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,
- m) **Acil durum:** Afet olarak değerlendirilen olaylar ile dikkatsizlik, tedbirsizlik, ihmâl, kasıt ve çeşitli sebeplerle meydana getirilen olayların yol açtığı hâlleri,
- n) **Acil durum ekibi:** Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, arama-kurtarma ve söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekibi,

- o) **Acil durum planları:** Acil durumlarda yapılacak müdahale, koruma, arama-kurtarma ve ilk yardım iş ve işlemlerinin nasıl ve kimler tarafından yapılacağını gösteren ve acil durum öncesinde hazırlanması gereken planları,
- ö) **Kanserojen madde:** Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde kanser oluşumuna neden olan veya kanser oluşumunu hızlandırabilecek madde veya müstahzarları, 06.08.2013 tarih ve 28730 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin Ek-I’de belirtilen maddeler, işlemler ve bu işlemler sırasında ortaya çıkan madde veya müstahzarları,
- p) **Mutajen madde:** Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deriye nüfuz ettiğinde kalıtsal genetik hasarlara yol açabilen veya bu etkinin oluşumunu hızlandırabilecek madde veya müstahzarları,
- r) **Sınır değer:** Aksi belirtilmedikçe kanserojen ve mutajen maddenin, çalışanın solunum bölgesinde bulunan havadaki, 06.08.2013 tarih ve 28730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin Ek-II’de belirlenen referans zaman aralığındaki, zaman ağırlıklı ortalama konsantrasyonunu,
- s) **Muhtemel patlayıcı ortam:** Konumu ve işletme şartları nedeniyle patlayıcı hale gelebilen ortamı,
- ş) **Patlayıcı ortamlar:** Atmosfer şartları altında, tutuşma oluştuktan sonra yanmanın tüm yanmamış karışıma yayıldığı gaz, buhar, sis veya toz halindeki yanıcı maddelerin hava ile karışımını,
- t) **Tehlikeli Kimyasal:** Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, çok toksik, toksik, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip madde ve müstahzarları,
- u) **Patlayıcı Madde / Müstahzar:** Atmosferik oksijen olmadan da ani gaz yayılımı ile ekzotermik reaksiyon verebilen ve/veya kısmen kapatıldığında ısınma ile kendiliğinden patlayan veya belirlenmiş test koşullarında patlayan, çabucak parlayan katı, sıvı, macunumsu, jelatinimsi haldeki madde / müstahzarları,
- ü) **Oksitleyici Madde / Müstahzar:** Özellikle yanıcı maddelerle olmak üzere diğer maddeler ile de temasında önemli ölçüde ekzotermik reaksiyona neden olan madde / müstahzarları,
- aa) **Çok Kolay Alevlenir Madde / Müstahzar:** Çok düşük parlama noktası (0 dereceden düşük) ve düşük kaynama noktasına (35 dereceden düşük) sahip sıvı haldeki madde ve müstahzarlar ile oda sıcaklığı ve basıncı altında hava ile temasında yanabilen, gaz haldeki madde / müstahzarları,
- bb) **Kolay Alevlenir Madde / Müstahzar:** Enerji uygulaması olmadan, ortam sıcaklığında hava ile temasında ısınabilen ve sonuç olarak alevlenen, ateş kaynağı ile kısa süreli temasta kendiliğinden yanabilen ve ateş kaynağının uzaklaştırılmasından sonra da yanmaya devam eden katı haldeki, düşük parlama noktasına (21 oC'nin altında) sahip olan sıvı haldeki, su veya nemli hava ile temasında, tehlikeli miktarlarda, çok kolay alevlenir gaz yayan madde / müstahzarları,
- cc) **Alevlenir Madde / Müstahzar:** Düşük parlama noktasına (21 -55 derece) sahip sıvı haldeki madde / müstahzarları,
- dd) **Çok Toksik Madde / Müstahzar:** Çok az miktarlarda solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde / müstahzarları,
- ee) **Toksik Madde / Müstahzar:** Az miktarlarda solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde / müstahzarları,
- ff) **Zararlı Madde / Müstahzar:** Solunduğunda, ağız yoluyla alındığında, deri yoluyla emildiğinde insan sağlığı üzerinde akut veya kronik hasarlara veya ölüme neden olan madde / müstahzarları,
- gg) **Aşındırıcı Madde / Müstahzar:** Canlı doku ile temasında, dokunun tahribatına neden olabilen madde ve müstahzarları,
- hh) **Tahriş Edici Madde / Müstahzar:** Mukoza veya cilt ile direkt olarak ani, uzun süreli veya tekrarlanan temasında lokal eritem, eskar veya ödem oluşumuna neden olabilen, aşındırıcı olarak sınıflandırılmayan madde / müstahzarları,
- ıı) **Alerjik Madde / Müstahzar:** Solunduğunda, cilde nüfuz ettiğinde aşırı derecede hassasiyet meydana getirme özelliği olan ve daha sonra maruz kalınması durumunda karakteristik olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına neden olan madde / müstahzarları,

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlık kavramını “Yalnız sakatlık ve hastalığın olmaması değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir.” şeklinde ifade etmektedir.

155 ve 161 sayılı ILO (International Labour Organization-Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmelerine göre iş sağlığı tanımı:

“Çalışanın çalışma ortamını, koşullarını, ilişkilerini ve çevresini kendisini güdüleyen bir çalışma yürütecek bir biçimde etkileyebildiği; sağlıklı ve güvenli bir üretim ortamının ürünü olan bedensel, ruhsal, toplumsal optimal (en uygun) iyilik halinde olmaktır.” şeklinde ifade etmektedir.

İŞ GÜVENLİĞİ NEDİR?

Çalışanların iş kazalarına uğramalarını önlemek amacı ile güvenli çalışma ortamını oluşturmak için alınması gereken tedbirler dizisine “İş Güvenliği” denir.

İŞ GÜVENLİĞİNİN AMACI?

- 1- Çalışanlara en yüksek seviyede sağlıklı ortam sağlamak,
- 2- Çalışma şartlarının olumsuz etkilerinden onları korumak,
- 3- İş ve çalışan arasında mümkün olan en iyi uyumu temin etmek,
- 4- İşyerlerindeki rizikoları tamamen ortadan kaldırmak veya zararları en aza indirmek,
- 5- Oluşabilecek maddi ve manevi zararları ortadan kaldırmak,
- 6- Çalışma verimini arttırmak.

İŞ KAZASI NEDİR ?

İş kazası aşağıdaki hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve çalışan sigortalının hemen veya sonradan bedenen ve ruha arızaya uğratan olaydır.

Madde 5- İŞ KAZASI NE ZAMAN OLUŞUR? (yasal olarak bir kazanın iş kazası sayılma nedenleri)

1. Çalışanın iş yerinde bulunduğu sırada,
2. İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
3. Çalışanın, işveren tarafından görevle başka bir yere gönderilmesi yüzünden,
4. Asıl işini yapmaksızın geçen zamanda,
5. Çalışanın işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmesi sırasında meydana gelen olay iş kazasıdır.

Olayın iş kazası sayılabilmesi için, bu beş hal ve durumdan birinde meydana gelmesi yeterlidir.

Madde 6- İŞ YERLERİNDEKİ İŞ KAZALARI VE TEHLİKELER

Madde 6-1 İşyerlerindeki İş Kazaları;

1. Yaralanmalar,
2. Güvensiz hareket ve şartlar,
3. İhmal ve insani kusurlar,
4. Kültür ve eğitim eksikliğinden meydana gelmektedir.

Madde 6-2- GÜVENSİZ HAREKETLER

1. Görev verilmeden veya uyarılara aldırmadan sorumsuzca çalışmak,
2. Tehlikeli hızda çalışmak ya da alet kullanmak,
3. Güvenlik donanımını kullanılmaz duruma sokmak,
4. Yükleme, kaldırma yerleştirme vb. çalışmalarda güvenlik kurallarına uymamak,
5. Şaşırma, kızma, ürkme, her türlü şakalaşma,
6. Güvenliği önemsememek kişisel koruyucu ekipman olmadan çalışmak,
7. Yüksekte, hareketli yerlerde güvenlik önlemlerini almadan çalışmak,
8. Yetkisi olmayan makineyi kullanmak,
9. Makinelerin koruyucularını çıkarmak veya işlevsiz hale getirmek,
10. Topraklama hattı çekilmemiş kablodan beslenen elektrikli alet kullanmak,
11. Tecrübeli çalışan olduğunu düşünerek güvenlik tedbirlerine riayet etmemek, güvensiz hareketlerdir.

Madde 6-3- ÇALIŞANLARIN KAZA RİSKİNİ ARTIRAN DURUMLAR

1. Dikkatsizlik,
2. Şaşırma,
3. Endişe,
4. Kızgınlık,
5. Yorgunluk,
6. Umursamazlık,
7. Hayal kurmak,
8. Kendine aşırı güvendir.

Madde 6-4- ÇALIŞMA ORTAMINDAKİ GÜVENSİZ ŞARTLAR

1. Makinelerde veya çalışma alanlarında yeterli koruyucu önlemlerin alınmamış olması,
2. Kusurlu bozuk aletlerle çalışılması (kaygan-çatlak-sivri vs...),
3. Düzensiz dağınık çalışma ortamı,
4. Uygun olmayan bakımsız güvenlik malzemeleri,
5. Yetersiz veya aşırı aydınlatma,
6. Uygun olmayan hava durumları (karlı, yağmurlu, rüzgârlı vb.),
7. Acil durum eylem planlarının ve ekiplerinin olmayışı,
8. Acil durumlar için tatbikatların yapılmamış olması,
9. Engelliler için kapı giriş rampaları ve yaya yolu tadilatları olmayışı,
10. Yangın uyarı ve önleme sistemlerinin olmayışı,

Madde 6-5-İŞYERİNDE OLUŞABİLECEK TEHLİKELER

1. Kayma, takılma ve benzeri nedenlerle düşme
2. Aydınlatma
3. Yüksekten Düşme
- 4 Ekranlı araçlarla çalışma
5. Cisimlerin Düşmesi
6. Temel konfor koşulları (Sıcaklık, nem ve havalandırma)
7. Gürültü ve titreşim
8. Kimyasal faktörler (Toksik gaz ve buharlar, organik solventler ve tozlar)
9. Uygun olmayan duruş ve çalışma şekilleri
10. Radyasyon ve ultraviyole ışınlar
11. Rutin çalışma
12. Mekanik ve elektrikli el aletleri kullanımı
13. İşyeri yerleşim planı
14. Sabit makina ve tezgahların kullanımı
15. İş stresi
16. Hareketli erişim ekipmanları (Merdivenler,Platformlar)
17. Kapalı yerlerde çalışma
18. Mekanik kaldırma araçları
19. Yalnız çalışma
20. Ürünler, emisyonlar ve atıklar
21. Motorlu araçların kullanımı, taşımacılık ve yollar
22. Yangın, parlama ve patlama
23. Elle taşıma işleri
24. Şiddet, hakaret veya tacize maruz kalma
25. Elektrikli aletler
26. İstenmeyen insan davranışları (Dikkatsizlik, yorgunluk, aldırma, anlama güçlüğü, öfke, kavga etmek)
27. Basınçlı kaplar

Madde 6-6- İŞ YERİNDE OLUŞABİLECEK GENEL TEHLİKELER

1. İş makinaları insan ilişkisi sonucunda kaza,
2. Göze toz veya kimyasal kaçması,
3. Toz veya kimyasal ajanlara karşı gelişen solunum güçlüğü çekilmesi,
4. Yüksekte çalışmalarda elektrik çarpması,
5. Yüksekte çalışmalarda yüksekte düşme,
6. Yüksekte çalışmalarda malzeme çarpması, düşme,
7. Ekipman tahliyesi sırasında araç kazası,
8. Nakliye ve depolama sırasında patlama, yangın,
9. Uygulama sırasında hasar görmüş veya sızıntı yapan cihaz,
10. Uygulama sırasında güvenlik sisteminde arıza olması,
11. Uygulama sırasında çalışmalar sırasında görevlilerin kaynağın konumu ile ilgili birbirleri ile iletişim eksikliği, kopukluğunun olması,
12. Uygulama sırasında yapılan işle ilgili eğitim eksikliği, cihazın özelliklerinin bilinmemesi,
13. Uygulama sırasında kendine duyulan aşırı güven neticesinde ihmal davranışının sergilenmesi.
14. Elektrik Çarpması,
15. Yıldırım Düşmesi,
16. Boya Dökülmesi,
17. Yangın,
18. Kaza Riski (Taşeron ve ziyaretçiler),
19. Yüksek Yerden Yabancı Cisim Düşmesi,
- 20- Yabancı Cisim Batması veya Kesmesi,
21. Fırtına (Kuvvetli rüzgâr, tipi),
22. Bina Çatısından Malzeme Düşmesi,
23. Deprem,
24. Sabotaj-Terör,
25. Sel,
26. Parlama,
27. Duvar, Çatı Çökmesi Sonucu Yaralanma,
28. İletişim kesilmesi,
29. Gıda zehirlenmesi,
30. İş Makinası Kazası,
31. Trafik Kazası,
32. Çukur Bölgelerin İçine Düşme.
33. Duvara Monte Edilmemiş Dolapların Düşmesi Sonucu Yaralanma,
34. Yüksek İstifli Malzemenin Düşmesi Sonucu Yaralanma,
35. Ofislerde ve Laboratuvarlar da Havalandırma ve Yeterli Aydınlatma Olmaması,
36. Ekranlı Cihazların Kullanımından Kaynaklanan Tehlikeler,
37. Büro Masa ve Koltukların Ergonomik Olmaması,
38. Islak Zeminde Kayıp Düşme,
39. Radyasyon.

Madde 7- İSG Kurulunun oluşumu

Kurul aşağıda belirtilen kişilerden oluşur:

- a) İşveren veya işveren vekili,
- b) İş güvenliği uzmanı,
- c) İşyeri hekimi,
- ç) İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi,
- d) Bulunması halinde sivil savunma uzmanı,
- e) Bulunması halinde formen, ustabaşı veya usta,
- f) Çalışan temsilcisi, işyerinde birden çok çalışan temsilcisi olması halinde baş temsilci.

Madde 7-1 İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu Görev ve Sorumlulukları/yükümlülüğü

- a) İşyerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak, işverenin veya işveren vekilinin onayına sunmak ve yönergenin uygulanmasını izlemek, izleme sonuçlarını rapor haline getirip alınması gereken tedbirleri belirlemek ve kurul gündemine almak,
- b) İş sağlığı ve güvenliği konularında o işyerinde çalışanlara yol göstermek,
- c) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işverene bildirimde bulunmak,
- ç) İşyerinde meydana gelen her iş kazası ve işyerinde meydana gelen ancak iş kazası olarak değerlendirilmeyen işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğratma potansiyeli olan olayları veya meslek hastalığında yahut iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir tehlike halinde gerekli araştırma ve incelemeyi yapmak, alınması gereken tedbirleri bir raporla tespit ederek işveren veya işveren vekiline vermek,
- d) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitim ve öğretimini planlamak, bu konu ve kurullarla ilgili programları hazırlamak, işveren veya işveren vekilinin onayına sunmak ve bu programların uygulanmasını izlemek ve eksiklik görülmesi halinde geri bildirimde bulunmak,
- e) İşyerinde yapılacak bakım ve onarım çalışmalarında gerekli güvenlik tedbirlerini planlamak ve bu tedbirlerin uygulamalarını kontrol etmek,
- f) İşyerinde yangın, doğal afet, sabotaj ve benzeri tehlikeler için alınan tedbirlerin yeterliliğini ve ekiplerin çalışmalarını izlemek,
- g) İşyerinin iş sağlığı ve güvenliği durumuyla ilgili yıllık bir rapor hazırlamak, o yılki çalışmaları değerlendirmek, elde edilen tecrübeye göre ertesi yılın çalışma programında yer alacak hususları değerlendirerek belirlemek ve işverene teklifte bulunmak,
- ğ) 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen çalışmaktan kaçınma hakkı talepleri ile ilgili acilen toplanarak karar vermek,
- h) İşyerinde teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak.

Kurul üyeleri bu Yönetmelikle kendilerine verilen görevleri yapmalarından dolayı hakları kısıtlanamaz, kötü davranış ve muameleyle maruz kalamazlar.

Madde 7-2 Kurulun yükümlülüğü

- (1) Kurullar, yapacakları tekliflerde, bulunacakları tavsiyelerde ve verecekleri kararlarda işyerinin durumunu ve işverenin olanaklarını göz önünde bulundururlar.
- (2) Kurul üyeleri, görevleri nedeniyle işyerlerinin yapım ve üretim teknikleri, ticari sırları ve ekonomik durumları hakkında gördükleri ve öğrendiklerini gizli tutmak zorundadırlar.
- (3) Kurullar, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftiş yapmaya yetkili Bakanlık iş müfettişlerine işyerlerinde yapacakları teftiş ve incelemelerde kolaylık sağlamak ve yardımcı olmakla yükümlüdür.

Madde 7-3 Çalışanların yükümlülüğü

- (1) Çalışanlar sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla iş sağlığı ve güvenliği kurullarınca konulan kurullar, yasaklar ile alınan karar ve tedbirlere uymak zorundadırlar.
- (2) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin belirlenmesi, uygulanması ve alınan tedbirlere uyulması hususunda çalışanlar kurullarla işbirliği yaparlar.
- (3) Kurullar tarafından alınan kararlar veya uygulamada karşılaştıkları güçlükler hakkında, çalışanlar, çalışan temsilcileri aracılığı ile kurula bilgi verirler.

Madde 7-4 Çalışan Temsilcisinin yükümlülüğü

1. İSGK toplantılarına katılmaktan,
2. İşyerinde sağlık ve güvenlikle ilgili çalışmalara katılmaktan,
3. Çalışmaları izlemekten,
4. Önlem alınmasını istemekten,
5. Önerilerde bulunmaktan,
6. İşyerinde yetkili makamlarca yapılan denetimler sırasında görüşlerini bildirmekten sorumludur.

Madde 7-5 İşverenler/ Yöneticilerin Yükümlülükleri;

1. İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak, araç ve gereçleri noksansız bulundurmaktan,
2. İşyerinde alınan İSG önlemlerine uyulup uyulmadığını denetlemekten,
3. Çalışanları, yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmekten, onların karşı karşıya buldukları mesleki riskler ve bunlarla ilgili alınması gerekli tedbirler konusunda işyerlerinde İSG eğitim programlarının yerine getirilmesini sağlamaktan,

4. Eğitimlerin düzenlenmesini, çalışanların bu programlara katılmasını sağlamak ve verilecek eğitim için uygun yer, araç ve gereç temin etmekten, bu eğitimleri özellikle;
5. İşe başlanmadan önce,
6. Çalışma yeri veya iş değişikliğinde,
7. İş ekipmanlarının değişmesi halinde,
8. Yeni teknoloji uygulanması halinde,
9. Alt işverene ait çalışanların eğitimlerini takip etmekten,
10. Eğitimleri, değişen ve yeni ortaya çıkan risklere uygun olarak yenilemek ve gerektiğinde periyodik olarak tekrarlanmasını sağlamaktan,
11. Sağlık ve güvenlik önlemlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun sürekli iyileştirilmesi amaç ve çalışması içerisinde olmaktan,
12. Sağlık ve güvenliğin korunması ile ilgili önlemlerin alınmasında aşağıdaki genel prensiplere uymak:
13. Risklerin önlenmesi,
13. Önlenmesi mümkün olmayan risklerin değerlendirilmesi,
14. Risklerle kaynağında mücadele edilmesi,
15. İşin kişilere uygun hale getirilmesi için; özellikle işyerlerinin tasarımında, iş ekipmanları, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen gösterilmesi, özellikle de monoton çalışma ve önceden belirlenmiş üretim temposunun hafifletilerek bunların sağlığa olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi,
16. Teknik gelişmelere uyum sağlanması ve tehlikeli olanların, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanlarla değiştirilmesi,
17. Teknolojinin, iş organizasyonunun, çalışma şartlarının, sosyal ilişkilerin ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan genel bir önleme politikasının geliştirilmesi,
18. Toplu korunma önlemlerine, kişisel korunma önlemlerine göre öncelik verilmesi,
19. Çalışanlara uygun talimatların verilmesi,
20. Kullanılacak iş ekipmanının, kimyasal madde ve preparatların seçimi, işyerindeki çalışma düzeni gibi konular da dâhil çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden tüm risklerinin değerlendirmekten,
21. Bir çalışana herhangi bir görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden uygunluğunu göz önüne almaktan,
22. Yeni teknolojinin planlanması ve uygulanmasında, seçilecek iş ekipmanının çalışma ortam ve koşullarına, çalışanların sağlığı ve güvenliğine etkisi konusunda çalışanlar veya temsilcileri ile görüş alışverişinde bulunmaktan,
23. Ciddi tehlike bulunduğu bilinen özel yerlere sadece yeterli bilgi ve talimat verilen çalışanların girebilmesi için uygun önlemleri almaktan,
24. Aynı işyerinin birden fazla işveren tarafından kullanılması durumunda, yapılan işin niteliği dikkate alınarak; İSG ile iş hijyeni önlemlerinin uygulanmasında işbirliği yapmak, mesleki risklerin önlenmesi ve bunlardan korunma ile ilgili çalışmaları koordine etmek, birbirlerini ve birbirlerinin çalışan veya çalışan temsilcilerini riskler konusunda bilgilendirmekten, o işyerinin büyüklüğünü, yapılan işin özelliğini ve işyerinde bulunan çalışanların ve diğer kişilerin sayısını dikkate alarak; ilkyardım, yangınla mücadele ve kişilerin tahliyesi için gerekli tedbirleri almaktan,
25. Özellikle ilkyardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmaktan,
26. İlkyardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için, işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeleri dikkate alarak, bu konuda eğitilmiş, uygun donanıma sahip yeterli sayıda kişiyi görevlendirmekten,
27. Ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan tüm çalışanları, tehlikeler ile bunlara karşı alınmış ve alınacak önlemler hakkında mümkün olan en kısa sürede bilgilendirmekten,
28. Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda, çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için gerekli talimatı vermek ve gerekeni yapmaktan,
29. Ciddi ve yakın tehlike durumunun devam ettiği çalışma şartlarında, zorunlu kalınması halinde, gerekli donanıma sahip ve özel olarak görevlendirilen kişiler hariç, çalışanlardan çalışmaya devam etmelerini istememektен,
30. Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk eden çalışanları bu hareketleri nedeniyle dezavantajlı duruma düşürmemek ve herhangi bir zarar görmesini engellemekten, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike olduğunda ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda, kendi bilgileri doğrultusunda ve mevcut teknik donanımlar ile tehlikenin sonuçlarının engellenmesi için gerekeni yapabilecek durumda olmalarını sağlamaktan,

31. Üç günden fazla işgünü kaybı ile sonuçlanan iş kazaları ile ilgili kayıt tutmaktan,
32. İşyeri hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı ile birlikte, çalışanların uğradığı iş kazaları ile ilgili rapor hazırlamaktan
33. İSG konularında çalışan veya temsilcilerinin görüşlerini almak, öneri getirme hakkı tanımak ve bu konulardaki görüşmelerde yer almalarını ve dengeli katılımlarını sağlamaktan,
34. İSG konusunda özel görevi bulunan çalışan temsilcilerine, görevlerini yerine getirebilmeleri için her türlü imkânı sağlamak ve herhangi bir ücret kaybı olmadan çalışma saatleri içerisinde yeterli zamanı vermekten,
35. İşçiden gerçek dışı sürelerde işi bitirmesini istememek ve / veya çalışanın bitirmek istediği işi bitirmesine izin vermekten,
36. İşçilerin işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerine uygun olarak sağlık gözetimine tabi tutmaktan,
37. İşçilerin işe girişlerinde sağlık durumlarının yapacakları işe uygun olduğunu belirten sağlık raporu aldirmaktan,
38. Yapılan işin özelliğine göre, işin devamı süresince sağlık muayeneleri düzenli aralıklarla yaptırmaktan,
39. İşyeri Hekimleri ve İş Güvenliği Uzmanlarının görevlerini etkili bir şekilde yürütebilmesi amacıyla gerekli planlama ve düzenlemeler yapmasına ve meslekleri ile ilgili gelişmeleri izlemesine olanak sağlamaktan,
40. İSGK toplantıları için gerekli yeri, araç ve gereçleri sağlamaktan,
41. İSGK' ca hazırlanan toplantı tutanaklarını, kaza ve diğer vakaların inceleme raporlarını ve Kurulca işyerinde yapılan denetim sonuçlarına ait kurul raporlarını, iş müfettişlerinin incelemesini sağlamak amacıyla, işyerinde bulundurmaktan,
42. İSGK kurullarında mevzuata uygun olarak verilen kararları uygulamaktan, sorumludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Madde 8- Eğitim

- (1) Eğitimin amacı, işyerlerinde sağlıklı ve güvenli bir ortamı temin etmek. İş kazalarını ve meslek hastalıklarını azaltmak, çalışanları yasal hak ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek, onların karşı karşıya buldukları mesleki riskler ile bu risklere karşı alınması gerekli tedbirleri öğretmek ve iş sağlığı ve güvenliği bilinci oluşturarak uygun davranış kazandırmaktır.
 - (1.1) Eğitim programlarının hazırlanmasında çalışanların veya sağlık ve güvenlik çalışan temsilcisinin katılımları sağlanarak görüşleri alınabilir.
 - (1.2) Genel eğitim planına uygun olarak yıl içinde düzenlenecek eğitim faaliyetlerini gösterir bir yıllık eğitim programı hazırlanır.
 - (1.3) Yıllık eğitim programı, yıl içinde eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için düzenlenen genel bir çizelgedir. Bu çizelgede, verilecek eğitimlerin hedefi, konusu, süresi, amacı, tarihi, eğitim vereceklerin adı, soyadı, unvanı, eğitime katılanların sayısı hakkında bilgiler yer alır.
 - (1.4) İşveren, çalışanların yaptığı veya yapacağı işle ilgili bilgisinin olmaması, eksik olması ya da mevcut bilgisinin yetersiz kalması gibi hususları dikkate alarak işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanlarının değişmesi halinde ve yeni teknoloji uygulamalarında, çalışanların aşağıda belirtilen eğitim programlarından geçmelerini sağlayacaktır.
 - a) Yeni eğitim; Çalışanların işe başlamalarında ve yeni şartlara kolaylıkla uyum sağlamaları için yeni bilgiler vermek üzere düzenlenen programlardır,
 - b) İlave eğitim; Çalışanların iş güvenliği ve mesleki bilgilerinin eksikliklerini gidermek ve meslekteki niteliklerini geliştirmek için ilave bilgiler vermek üzere düzenlenen programlardır,
 - c) İleri eğitim; Çalışanların iş güvenliği ve mesleki düzeylerini yükseltmek ve meslekte eskimişliği gidermek için düzenlenen programlardır.
- (2) Eğitim, değişen ve yeni ortaya çıkan risklere uygun olarak yenilenir ve gerektiğinde periyodik olarak tekrarlanır.
 - (2.1) Eğitim, çalışılacak işyerinin/birimin faaliyet alanına göre aşağıdaki konulardan seçilir;
 - a) Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler,
 - b) Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları,
 - c) İş yeri temizliği ve düzeni,
 - ç) İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar,
 - d) Meslek hastalıklarının sebepleri,

- e) Hastalıktan korunma prensipleri ve korunma tekniklerinin uygulanması,
- f) Biyolojik ve psikososyal risk etmenleri,
- g) İlk yardım,
- ğ) Kimyasal, fiziksel ve ergonomik risk etmenleri,
- h) Elle kaldırma ve taşıma,
- ı) Parlama, patlama, yangın ve yangından korunma,
- i) İş ekipmanlarının güvenli kullanımı,
- k) Ekranlı araçlarla çalışma,
- l) Elektrik, tehlikeleri, riskleri ve önlemleri,
- m) İş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerinin uygulanması,
- n) Güvenlik ve sağlık işaretleri,
- o) Kişisel koruyucu donanım kullanımı,
- ö) İş sağlığı ve güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü,
- p) Tahliye ve kurtarma,
- r) Yüksekte Çalışma,
- s) Temel Çevre Eğitimi,
- ş) Atıklar,
- t) Yabani hayatı koruma ve alınması gereken tedbirler,
- u) Ceza ve Ödül Uygulamaları

Madde -9- Çalışan Özlük Dosyası

İşveren çalıştırdığı her çalışan için bir özlük dosyası düzenler. İşveren bu dosyada, çalışanın kimlik bilgilerinin yanında, mevzuat gereği düzenlemek zorunda olduğu her türlü belge ve kayıtları saklamak ve bunları istendiği zaman yetkili memur ve mercilere göstermek zorundadır.

Madde -10- Kaza, Olay ve Hasarsız Olayların Raporlanması, Bildirilmesi

Kaza ve olaylara ramak kalındığı hallerde “Kaza / Olay Bildirim Formu” ilgili çalışanlar tarafından tam olarak doldurularak konu İş Güvenliği Uzmanı ve/veya İşyeri Hekimine bildirilir. Çalışanın bir sağlık şikayetiyle İşyeri Hekimliğine gelmesiyle ortaya çıkan ramak kalma durumlarında İşyeri Hekimi kayıtlarında durum belirtilir ve konu “Kaza / Olay Bildirim Formu” ile kayıt altına alınır. Ramak kalanın yaşandığı yerde ilgili tedbirlerin derhal alınması sağlanır, gerektiğinde bu yerde tedbirler alınana kadar işler durdurulabilir.

Kaza / Olay Bildirim Formunu alan İşyeri Hekimi ve/veya İş Güvenliği Uzmanı derhal olay yerine giderek durum değerlendirmesi yaparak, acil önlem alınması gereken bir husus gördüğünde İSG Kurulunun olağanüstü toplanması için İSG Kurul Başkanına talepte bulunur ve İSG Kurulu mevzuata uygun kaza oluşması halinde resmi İş Kazası Formunu düzenler.

Tespit sonrasında acilen bir önlem alınmasını gerektirecek bir husus olmaması halinde ilk İSG Kurulunda görüşülmek üzere kayıtlar İş Güvenliği Uzmanı tarafından saklanır.

İşyerinde meydana gelebilecek bir Kaza / Sağlık Olayı sonrasında “Kaza –Sağlık Olayları Acil Durum Planı’na göre hareket edilir.

İşyerinde yaşanan bir kaza veya ciddi sağlık olayı sonrasında İSG Kurulu tarafından “Kaza-Olay Araştırma Raporu” hazırlanır.

Kaza-Olay Araştırma Raporunun düzenlenmesinde aşağıdaki hususlara dikkat edilir:

1. Kaza-Olay yeri fotoğrafları yer temizlenmeden alınır.
2. Tanıkların ve kazazedelerin kaza-olayı tanımı istenir.

Kaza-Olay Araştırma Raporunun oluşturulmasının sonrasında kazaya ilişkin “Kaza Dosyası” oluşturulur. Kaza dosyası ÇSGB Müfettişlerinin talepleri doğrultusunda kendilerine gösterilir.

Madde -10-1 Kaza Dosyasında;

1. Çalışanın sigortalı işe giriş bildirgesi,
2. İşe giriş sağlık raporu,
3. İş Sözleşmesi veya atanma kararnamesi,
4. Eğitim sertifikaları,
5. Kişisel koruyucu zimmet formu,
6. İlgili birime ait Risk analiz formu,
7. Kişiye veya amirine yapılan uyarı yazıları (kaza ile ilgili),
8. Kaza ile ilgili İSG Kurul kayıtları,

9. Kazazedeye tebliğ edilmiş olan Görev Tanımları,
10. Kazazedeye tebliğ edilmiş olan talimatlar,
11. Uсталık ve/veya yeterlik belgeleri,
12. Kaza-Olay Bildirim Formu,
13. İş Kazası Formu bulundurulur.

Madde 10-2- Bildirimler, formlar ve istatistikler

Madde 10-2-1 Bildirimler

- (a) İşyerinde meydana gelecek iş kazası, kolluk kuvvetlerine yazı ile derhal, Çalışma ve İşkur İl Müdürlüğüne yazı ve/veya Form ile iki işgünü içinde, ilgili Sosyal Güvenlik Merkezine Form ve yazı ile (istenildiğinde internet ortamında) üç iş günü içinde bildirilir. Bildirim yükümlülükleri ve süreleri ile ilgili mevzuatta değişiklik olması halinde bildirimler yeni mevzuata göre yapılır.
- (b) Bu süreler iş kazasının öğrenildiği tarihte başlar.
- (c) Çalışanın meslek hastalığına uğradığının işveren tarafından öğrenildiği tarihte yukarıda belirtilen sürelerde aynı bildirimler yapılır.
- (d) Çalışanın iş kazasına uğraması halinde, iş kazasının işverene, iş güvenliği uzmanı/mühendisi/teknik elemanına ve personel şefliğine bildirim yükümlülüğü ilk amirine aittir. İlk amir tarafından bu bildirimlerin yapılmamış olması işverenin yükümlülüğünü kaldırmaz.

Madde 10-2-2- İstatistikler

- (a) İşveren iki günden fazla işgünü kaybı ile sonuçlanan iş kazaları ile ilgili kayıt tutar. İşçilerin uğradığı iş kazaları ile ilgili rapor hazırlar ve çalışanın sağlık dosyasının yanı sıra ayrı bir dosya halinde muhafaza eder.
- (b) Kaza ile sonuçlanmasa dahi, işyerinde karşılaşılan ve kazasız atlatılan bir durumla karşılaşan her çalışan hazırlanan Ramak Kalma Formunu doldurarak işverene teslim eder. İşveren bu formları bir dosyada, tehlike atlatılan yerin özelliklerine göre tasnif ederek muhafaza eder. Karşılaşılan tehlikeli durumlar alınacak önlemler ve risk değerlendirme çalışmalarında kullanılır.
- (c) İş günü kaybıyla sonuçlanan iş kazaları için “kaza araştırma raporu” düzenlenir ve kazaların oluş şekli, yaralanma türü, kayıp gün sayısı, kazaya uğrayan ya da sebep olan kişilere ait özellikler gibi hususlar istatistik olarak tutulur ve her yılın sonunda değerlendirilmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Madde 11- Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışma

Genel Yükümlülük

İşveren, kimyasal maddelerle çalışmalarda, çalışanların bu maddelere maruziyetini önlemek, bunun mümkün olmadığı hallerde en aza indirmek ve tehlikelerinden korumak için gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür.

MADDE 11-1- Genel Önlemler:

Tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla risklerinin önlenmesi ve yönetmelikte belirtilen risk değerlendirmesi ile ilgili hususların uygulanmasındaki genel prensipler aşağıda belirtilmiştir:

- a) İşveren tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla çalışmalarda çalışanların sağlık ve güvenliğini korumak üzere yönetmeliğin çeşitli bentlerinde belirtilen ve yönetmelikte yer alan tüm koruyucu önlemleri almakla yükümlüdür.
- b) Tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla çalışmalarda çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden riskler aşağıdaki önlemlerle ortadan kaldırılacak veya en az düzeye indirilecektir;
 1. İşyerinde uygun düzenleme ve iş organizasyonu yapılacaktır.
 2. Tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla çalışmalar teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak uygun yöntemlerle yapılacak, uygun makina ve ekipman sağlanacaktır.
 3. Alınan önlemlerin etkinliğini ve sürekliliğini sağlamak üzere yeterli kontrol, denetim ve gözetim sağlanacaktır.
 4. Tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla çalışmalar, mümkün olduğunca en az sayıda çalışan ile yapılacaktır.
 5. Çalışanların maruz kalacakları madde miktarları ve maruziyet süreleri mümkün olan en az düzeyde olacaktır.

6. Üretim alanında yapılan iş için gerekli olan miktardan fazla tehlikeli kimyasal madde bulundurulmayacaktır.

7. İşyerleri ve eklentileri her zaman düzenli ve temiz bulundurulacaktır.

8. Çalışanların kişisel temizlikleri için uygun ve yeterli şartlar sağlanacaktır.

9. Tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla , atık ve artıkların en uygun şekilde işlenmesi, kullanılması, taşınması ve depolanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

c) Risk değerlendirmesi sonucunda çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden risk bulunduğu ortaya çıkması halinde genel önlemlerle beraber 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin 8, 9 ve 12 nci maddelerinde belirtilen önlemler de alınacaktır.

ç) Risk değerlendirmesi sonucunda işyerinde bulunan tehlikeli kimyasal madde miktarı nedeniyle, çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden önemli bir risk bulunmadığının belirlenmesi veya bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen önlemlerle riskin kabul edilebilir düzeye indirilmesi halinde 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin 8, 9 ve 12 nci maddeleri uygulanmayacaktır.

Özel Koruyucu ve Önleyici Tedbirler

Tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla yapılan çalışmalarda aşağıda belirtilen özel önlemler alınacaktır:

a) İşveren çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden tehlikeli kimyasal maddelerden ve radyasyondan kaynaklanan risklerin ortadan kaldırılması veya en az düzeye indirilmesi için her türlü önlemi alacaktır.

b) Yukarıdaki (a) bendinin uygulanmasında;

Öncelikle ikame yöntemi uygulanarak, tehlikeli kimyasal madde yerine çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden tehlikesiz veya daha az tehlikeli olan kimyasal madde veya işlem kullanılacaktır.

Yapılan işin özelliği nedeniyle ikame yöntemi kullanılamıyorsa, risk değerlendirmesi sonucuna göre ve öncelik sırasıyla aşağıdaki tedbirler alınarak risk azaltılacaktır;

1. Çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden risk oluşturabilecek tehlikeli kimyasal madde çıkışını önlemek veya en aza indirmek üzere uygun proses ve mühendislik kontrol sistemleri seçilecek ve uygun malzeme ve ekipman kullanılacaktır.

2. Riski kaynağında önlemek üzere; uygun iş organizasyonu ve yeterli havalandırma sistemi kurulması gibi toplu koruma önlemleri uygulanacaktır.

3. Tehlikeli kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla olumsuz etkilerinden çalışanların toplu olarak korunması için alınan önlemlerin yeterli olmadığı hallerde bu önlemlerle birlikte kişisel koruma yöntemleri uygulanacaktır.

c) Riskin özelliğine göre, gerekiyorsa yukarıda belirtilen önlemlerle birlikte sağlık gözetimi de yapılacaktır.

ç) İşveren, (b) bendine göre alınan önlemlerle koruma ve önlemenin yeterince sağlandığını başka bir şekilde ortaya koyamadığı hallerde; çalışanların sağlığı için risk oluşturabilecek kimyasal-radyoaktif maddelerle ve radyasyon üreten cihazlarla düzenli olarak ölçümünü sağlayacaktır. İşyerinde çalışanların kimyasal maddelere maruziyetini etkileyebilecek koşullarda herhangi bir değişiklik olduğunda bu ölçümler tekrarlanacaktır. Ölçüm sonuçları, 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik ve eklerinde belirtilen mesleki maruziyet sınır değerleri dikkate alınarak, değerlendirilecektir.

d) İşverenler, 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirirken, bu maddenin 2. bendinin (d) fıkrasında belirtilen ölçüm sonuçlarını da göz önünde bulunduracaktır. Mesleki maruziyet sınır değerlerinin aşıldığı her durumda, işveren bu durumun derhal giderilmesi için koruyucu ve önleyici tedbirleri alacaktır.

e) İşveren, risk değerlendirmesi sonuçlarını ve risk önleme prensiplerini temel alarak, çalışanları kimyasal maddelerin fiziko kimyasal özelliklerinden kaynaklanan tehlikelerden korumak için, bu maddelerin işlenmesi, depolanması, taşınması ve birbirini etkileyebilecek kimyasal maddelerin birbirleriyle temasının önlenmesi de dahil olmak üzere, yapılan işlemin özelliğine uygun olarak aşağıda belirtilen öncelik sırasına göre teknik önlemleri alacak ve idari düzenlemeleri yapacaktır;

f) İşyerlerinde, sıvı oksijen, sıvı argon ve sıvı azot bulunan depolama tanklarının yerleştirilmesinde 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğinin uyulması zorunludur.

Madde 11-2-Yasaklar

(1) 12.08.2013 tarih ve 28733sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliği Ek-III’te liste halinde belirtilen kimyasal maddelerle yapılacak çalışmalarda aşağıda belirtilen hususlara uyulacaktır:

a) Çalışanların, 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliği Ek-III’te belirtilen kimyasal maddelerden veya bu maddelerin kullanıldığı işlemlerden kaynaklanan sağlık risklerinden korunması için bu maddelerin belirtilen oranlardan fazla bulunması halinde bu maddelerin üretilmesi, kullanılması ve işlemlerin yapılması yasaktır.

b) Ancak, tam kapalı sistemlerde, mümkün olan en az miktarlarda ve çalışanların bu maddelere maruziyetlerinin önlenmesi şartı ile Bakanlıktan izin alınarak 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliği Ek-III’te belirtilen maddelerle sadece aşağıdaki hallerde çalışma yapılabilir;

1. Bilimsel araştırma ve deneylerde,
 2. Yan ürünlerde veya atık maddelerde bulunan bu maddelerin ayrılması işlerinde,
 3. Teknoloji gereği ara madde olarak kullanılması zorunlu olan üretimlerde.
- c) Yukarıda (b) bendinde belirtilen çalışmalar için izin isteyenler;
1. İzin isteme nedeni,
 2. Kimyasal madde veya maddelerin yıllık kullanım miktarları,
 3. Bu maddelerde çalışacakların sayısı,
 4. Maddelerin kullanılacağı işler, reaksiyonlar ve prosesler,
 5. Çalışanların bu maddelere maruziyetini önlemek için alınan önlemler, hakkındaki bilgileri Bakanlığa vermek zorundadır.

Madde 11-3- Malzeme Güvenlik Bilgi Formunda (MSDS) ve Kimyasalın Etiketinde Bulunması Gereken Hususlar

(1) Malzeme Güvenlik Bilgi Formunda;

- a) Madde/Müstahzar ve üreticinin kısa tanıtımı,
- b) Kimyasal bileşimi,
- c) Kimyasalın tehlikeleri,
- ç) İlk yardım bilgileri,
- d) Yangınla mücadele bilgileri,
- e) Kaza sonucu yayılmaya karşı önlemler,
- f) Kullanım ve depolama özellikleri,
- g) Maruziyet ve kişisel korunma bilgileri,
- ğ) Maddenin fiziksel ve kimyasal özellikleri,
- h) Maddenin kimyasal kararlılığı ve reaktivitesi,
- ı) Toksikolojik bilgi,
- i) Ekolojik bilgi,
- j) Bertaraf bilgileri,
- k) Taşımacılık bilgileri,
- l) Yasal mevzuat bilgileri,

(2) Kimyasalın Etiketinde;

- a) Ticari adı,
- b) Kimliği,
- c) Tedarikçi firmasının adı/adresi/telefon numarası,
- ç) Tehlike etiketleri,
- d) Kullanımının doğasından kaynaklanan riskler,
- e) Alınması gereken güvenlik önlemleri,
- f) Kimyasal güvenlikle ilgili ek bilgilerin işverende bulunduğu dair ifade,
- g) Sınıfı (Ulusal yasalarla belirlenen)

Madde 12- Ekranlı Araçlarla Çalışma

(1) İşveren, çalışma merkezlerinde, ekranlı araçların kullanımından kaynaklanan zorlayıcı travmalara neden olabilecek riskleri belirleyecek ve bu riskleri ortadan kaldıracak veya en aza indirecek sağlık ve güvenlik önlemlerini alacaktır.

Çalışanların Bilgilendirilmesi

(2) İşveren, çalışanlara ve temsilcilerine çalışma yerlerinde sağlık ve güvenlik ile ilgili bütün konularda ve özellikle 16.04.2013 tarih ve 28620 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin 5, 7 ve 9 uncu maddelerinde belirtilen hususlarda bilgi verecektir.

(3) İşveren ekranlı araçlarla çalışanlara, işe başlamadan önce ve çalışma koşullarında önemli bir değişiklik olduğunda gerekli eğitimi verecek ve bu eğitimler periyodik olarak tekrarlanacaktır.

(4) Eğitim, özellikle aşağıdaki konuları içerecektir;

- a) Zorlayıcı travmalar ve korunma yolları,
- b) Doğru oturuş,
- c) Gözlerin korunması,
- ç) Gözleri en az yoran yazı karakterleri ve renkler,
- d) Çalışma sırasında gözleri kısa sürelerle dinlendirme alışkanlığı,
- e) Gözlerin, kas ve iskelet sisteminin dinlendirilmesi,
- f) Ara dinlenmeleri.

Madde 12-1- Günlük Çalışma Düzeni

(1) İşveren, ekranlı araçlarla yapılan çalışmalardan kaynaklanan iş yükünü ve etkilenmeyi azaltmak amacıyla, uygun çalışma planı yaparak, operatörlerin periyodik olarak ara vermesini veya dönüşümlü olarak başka işlerde çalışmalarını sağlayacaktır.

Çalışanların Görüşünün Alınması ve Katılımlarının Sağlanması

(2) İşveren çalışanların ve temsilcilerinin 16.04.2013 tarih ve 28620 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik ve ekinde belirtilen konularda, bu yönetmelikte belirtildiği şekilde görüş ve önerilerini dikkate alacak ve katılımlarını sağlayacaktır.

Madde 12-2-Gözlerin Korunması

(1) Ekranlı araçlarla çalışmalarda çalışanların gözlerinin korunması için uyulacak hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- a) Aşağıdaki durumlarda çalışanların göz muayeneleri yapılacaktır;
 1. Ekranlı araçlarla çalışmaya başlamadan önce,
 2. Düzenli aralıklarla ve
 3. Ekranlı araçla çalışmalardan kaynaklanacak görme zorluğu olduğunda.
- b) Çalışanlar yukarıda belirtilen muayene sonuçlarına göre gerekiyorsa oftalmolojik testlere tabi tutulacaktır.
- c) Yukarıda (a) ve (b) bentlerinde belirtilen muayene ve test sonuçlarına göre gerekiyorsa çalışanlara yaptıkları işe uygun araç ve gereç verilecektir.
- ç) Bu madde uyarınca alınacak önlemler çalışanlara herhangi bir maddi yük getirmeyecektir.

Madde 13- Ergonomi

Genel Hususlar

İşveren; çalışma ortamında çalışanların sağlığını korumak için gerekli ergonomik şartları sağlayacak, bunların uygunluğunu kontrol edecek ve etkinliğin sağlanması için çalışanlarına bu konuda eğitim ve bilinçlendirilmesini sağlayacaktır.

Çalışma Ortamında Aranacak Asgari Gereklilikler

(1) Ekipman;

- a) Genel hususlar; Bu tür ekipmanın kullanımı çalışanlar için risk kaynağı olmayacaktır.
- b) Monitör;
 1. Ekranda görünen karakterler kolayca seçilebilecek şekil ve formda, uygun büyüklükte olacak, satır ve karakterler arasında yeterli boşluk bulunacaktır.
 2. Ekran görüntüsü stabil olacak, görüntünün titremesi ve benzeri olumsuzluklar bulunmayacaktır.

3. Parlaklık ve karakterler ile arka plan arasındaki kontrast, operatör tarafından kolaylıkla ayarlanabilecektir.
4. Ekran, operatörün ihtiyacına göre kolaylıkla her yöne döndürülerek ayarlanabilir olacaktır.
5. Ekranın ayrı bir kaide veya ayarlanabilir bir masa üzerinde kullanılması mümkün olacaktır.
6. Kullanıcıyı rahatsız edebilecek yansıma ve parlamalar önlenecektir.

c) Klavye;

1. Klavye, operatörün el ve kollarının yorulmaması ve rahatça çalışabilmesi için ekrandan ayrı ve hareketli olacaktır.
2. Klavyenin ön tarafına, operatörün bileklerini dayayabileceği özel destek konulacaktır.
3. Operatörün elleri ve kolları için klavyenin önünde yeterli boşluk olacaktır.
4. Klavyenin rengi mat olacak ve ışığı yansıtmayacaktır.
5. Klavye karakterlerinin yerleri kullanımı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmiş olacaktır.
6. Çalışma pozisyonuna göre, tuşlar üzerindeki semboller kolaylıkla seçilebilecek, düzgün ve okunaklı olacaktır.

ç) Çalışma masası veya çalışma yüzeyi

1. Çalışma masası veya çalışma yüzeyi; ekran, klavye, dokümanlar ve diğer ilgili malzemelerin rahat bir şekilde düzenlenebilmesine olanak sağlayacak şekilde ve yeterli büyüklükte olacak ve yüzeyi ışığı yansıtmayacak nitelikte olacaktır.
2. Operatörün rahatsız edici göz ve baş hareketleri ihtiyacını en aza indirecek şekilde yerleştirilmiş ve ayarlanabilir özellikte doküman tutucu kullanılacaktır.
3. Çalışanın rahat bir pozisyonda olması için yeterli alan olacaktır.

d) Çalışma sandalyesi

1. Sandalye dengeli ve operatörün rahat bir pozisyonda oturabileceği ve kolaylıkla hareket edebileceği şekilde olacaktır.
2. Oturma yerinin yüksekliği ayarlanabilir olacaktır.
3. Sırt dayama yeri öne-arkaya ve yukarı-aşağı ayarlanabilir, sırt desteği bele uygun ve esnek olacaktır.
4. İstendiğinde operatöre uygun bir ayak dayanağı sağlanacaktır.

(2) Çalışma ortamı

- a) Gerekli alan; Operatörün oturma şeklini değiştirebilmesi ve rahatça hareket edebilmesi için çalışma merkezi yeterli genişlikte olacak ve uygun şekilde düzenlenecektir.
- b) Aydınlatma; Operatörün gereksinimleri ve yapılan işin türü dikkate alınarak uygun aydınlatma şartları sağlanacak, arka planla ekran arasında uygun kontrast bulunacaktır. Yapay aydınlatma kaynaklarının yeri ve teknik özellikleri ekrandaki ve diğer ekipmanlar üzerindeki parlama ve yansımaları önlenecek şekilde olacaktır.
- c) Yansıma ve parlama; Pencere, açıklıklar ve benzeri yerler, saydam veya yarı saydam duvarlar ve parlak renkli cisim ve yüzeylerden ekran üzerine direk ışık gelmeyecek ve mümkünse yansımalar önlenecektir. Ekranı gelen gün ışığının kontrol edilebilmesi için yatay ve dikey ayarlanabilir perdeler kullanılacaktır.
- ç) Gürültü; Çalışma merkezinde kullanılan ekipmanların gürültüsü çalışanların dikkatini dağıtmayacak ve karşılıklı konuşmayı engellemeyecek düzeyde olacaktır.
- d) Isı; Çalışma merkezindeki ekipmanlar çalışanları rahatsız edecek düzeyde ortama ısı vermeyecektir.
- e) Radyasyon; Çalışma merkezindeki görünür ışık dışındaki tüm radyasyonların sağlığa zarar vermeyecek düzeylerde olması için gerekli önlemler alınacaktır.
- f) Nem; Çalışma ortamındaki nemin uygun düzeyde olması sağlanacak ve bu düzey korunacaktır.

(3) Bilgisayar programları;

İşveren, ekranlı araçlarla yapılacak işin düzenlenmesinde ve kullanılacak programların seçiminde aşağıdaki hususlara uyacaktır.

- a) Programlar işe uygun olacaktır.
- b) Programlar kolay kullanılabilir ve eğer uygunsa operatörün bilgi düzeyine ve deneyimine göre ayarlanabilir olacaktır. Operatörün bilgisi dışında programlara müdahale edilemeyecektir.
- c) Sistemler çalışanların verimini artıracak ve kolaylık sağlayacak şekilde geri beslemeli olacaktır.
- ç) Sistemler operatöre uygun hız ve formatta bilgi verecek şekilde olacaktır.
- d) Programlar, özellikle verilerin algılanması ve kullanılması konusunda ergonomi prensiplerine uygun olacaktır.

Madde 14- Taşıma ve Kaldırma İşlerinde Çalışma

Elle Taşıma İşleri

(1) İşveren :

a) İşyerinde yüklerin elle taşınmasına gerek duyulmayacak şekilde, iş organizasyonu yapmak ve yükün uygun yöntemlerle, özellikle mekanik sistemler kullanılarak taşınmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

b) Yükün elle taşınmasının kaçınılmaz olduğu durumlarda, 24.07.2013 tarih ve 28717 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği Ek-I’deki hususları dikkate alarak elle taşımadan kaynaklanan riski azaltmak için uygun yöntemler kullanılmasını sağlayacak ve gerekli düzenlemeleri yapacaktır.

İş ve İşin Yapıldığı Yerin Organizasyonu

c) Özellikle çalışanların sırt ve bel incinme risklerini önlemek veya azaltmak için, 24.07.2013 tarih ve 28717 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği Ek-I’deki hususları dikkate alarak, çalışma ortamının özellikleri ve yapılan işin gereklerine uygun önlemleri alacaktır.

Beklenmeyen Maruziyet

(1) Çalışanların yüksek düzeyde maruziyetine neden olabilecek beklenmedik bir olay veya kaza halinde:

a) İşveren, çalışanlara durum hakkında derhal bilgi verecektir.

b) Yüksek düzeydeki maruziyet nedeni ortadan kalkıp, durum normale dönüncüye kadar;

1. Etkilenmiş alana, sadece onarım ve diğer zorunlu işleri yapacak kişilerin girmesine izin verilecektir.

2. Etkilenmiş alana girecek kişilerin koruyucu giyim eşyası ve solunum cihazı kullanmaları sağlanacaktır. Her bir çalışan etkilenmiş alanda mümkün olduğunca kısa süreli çalıştırılacak ve bu durum süreklilik arz etmeyecektir.

3. Koruyucu araç ve gereci bulunmayan çalışanların etkilenmiş alanda çalışmasına izin verilmeyecektir.

Öngörülebilir Maruziyet

(1) Çalışanların maruziyetinin önemli ölçüde artma olasılığı bulunan bakım, onarım gibi işlerde:

a) Maruziyetin azaltılması için tüm teknik önlemler alınacaktır. Teknik önlemlerin yeterli olmadığı durumlarda işveren, çalışanların ve/veya temsilcilerinin de görüşlerini alarak bu işlerde çalışanların korunması için maruziyet süresini en aza indirecektir.

Yukarıda belirtilen bakım, onarım gibi işlerde çalışanların, yüksek düzeyde maruziyete neden olabilecek koşulların devamı süresince, koruyucu giyim eşyası ve solunum cihazı kullanmaları sağlanacaktır. Bu koşullarda, çalışmalar mümkün olduğunca kısa süreli olacak ve bu koşulların süreklilik arz etmesi engellenecektir.

b) Yukarıda belirtilen işlerin yapıldığı alanlar belirlenerek açık bir şekilde işaretlenecek ve yetkili olmayan kişilerin bu alanlara girmesi önlenecektir.

Riskli Alanlara Giriş

(1) İşveren, 06.08.2013 tarih ve 28730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğinin 5 inci maddesi uyarınca yapılan risk değerlendirmesine göre sağlık ve güvenlik yönünden risk bulunan alanlara, sadece görevli kişilerin girmesi ve bunların dışındaki kişilerin girmemesi için gereken önlemleri alacaktır.

Hijyen ve Kişisel Koruma

(1) İşveren kanserojen ve mutajen maddelerle kirlenme olasılığı bulunan işlerde aşağıdaki önlemleri alacaktır:

a) Kanserojen ve mutajen maddelerle kirlenme olasılığı bulunan yerlerde çalışanların sigara içmeleri, yemeleri ve içmeleri önlenecektir.

b) Çalışanlara, işe özel koruyucu giyim eşyası verilecek ve kendi elbiseleri ile koruyucu giyim eşyalarının ayrı yerlerde saklanması için iki ayrı elbise dolabı verilecektir.

c) Çalışanlara uygun ve yeterli yıkanma yeri, tuvalet ve temizlik malzemesi sağlanacaktır.

ç) Koruyucu araç ve gereçler özel yerlerde ve uygun şartlarda saklanacaktır. Bu araçlar kullanılmadan önce ve her kullanımdan sonra kontrol edilecek ve temizlenecektir. Arızalı olanlar tamir edilecek veya değiştirilecektir.

(2) Bu önlemler çalışanlara maddi yük getirmeyecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Madde 15- Risk Değerlendirmesi

Risk Değerlendirmesi Gereken Durumlar

(1) İşyerinde, daha önce hiç risk değerlendirmesi yapılmamış olması, çalışanların sağlık ve güvenliğini etkileyebilecek aşağıda belirtilen önemli değişikliklerin olması durumunda, risk değerlendirmesi yapılması gereklidir.

- a) Yeni bir makine veya ekipman alınması,
- b) Yeni tekniklerin geliştirilmesi,
- c) İş organizasyonunda veya iş akışında değişiklikler yapılması,
- ç) Yeni hammadde ve/veya yarı mamul maddelerin üretim sürecine girmesi,
- d) Yeni bir mevzuatın yürürlüğe girmesi veya mevcut mevzuatta değişiklik yapılması,
- e) İş kazası veya meslek hastalığı meydana gelmesi,
- f) İş kazası veya meslek hastalığı ile sonuçlanmasa bile yangın, parlama veya patlama gibi işyerindeki iş sağlığı ve güvenliğini ciddi şekilde etkileyen olayların ortaya çıkması.

Madde 15-1- Risk Değerlendirmesi Süreçleri

(1) Risk değerlendirmesi, aşağıdaki sıralamada yer alan aşamaların yerine getirilmesi yoluyla gerçekleştirilir.

- a) Planlama: Risk değerlendirmesi çalışmaları, mevcut mevzuat ve işyeri koşulları çerçevesinde planlanır,
- b) İşyerinde Yürütülen Çalışmaların Sınıflandırılması: İşyerinde yürütülmekte olan veya yürütülecek olan faaliyetler özelliklerine göre sınıflandırmaya tabi tutulur. Sınıflandırmada, sürekli olmamakla birlikte periyodik olarak veya değişen aralıklarla yürütülen bakım ve onarım gibi faaliyetler de dikkate alınır. Sınıflandırma, işyerinin içinde ve dışında yürütülen işler, üretim veya hizmet sürecinin aşamaları, planlanmış veya ani faaliyetler, çalışanların görev tanımları gibi unsurlardan da yararlanılabilir,
- c) Bilgi ve Veri Toplama: Bilgi ve veri toplamada, işyerinde yürütülen işler, bu işlerin süresi ve sıklığı, işin yürütüldüğü yer, işin kim veya kimler tarafından yürütüldüğü, yürütülen işten etkilenebilecek olanlar, alınmış olan eğitimler, işin yürütülmesi için ön izin gerekip gerekmediği, işin yürütülmesi sırasında kullanılacak makine ve ekipman ve bu makine ve ekipmanların kullanım talimatları, kaldırılacak veya taşınacak malzemelerle bunların özellikleri, kullanılan kimyasallar ve özellikleri, mevcut korunma önlemleri, daha önce meydana gelmiş olan kaza veya meslek hastalıkları gibi unsurlar dikkate alınır,
- ç) Tehlikelerin Tanımlanması: Kayma, takılma ve benzeri nedenlerle düşme, yüksekte düşme, cisimlerin düşmesi, gürültü ve titreşim, uygun olmayan duruş ve çalışma şekilleri, radyasyon ve ultraviyole ışınlar, seyyar el aletlerinin kullanımı, sabit makine ve tezgahların kullanımı, hareketli erişim ekipmanları (Merdivenler, platformlar), mekanik kaldırma araçları, ürünler, emisyonlar ve atıklar, yangın, parlama ve patlama, elle taşıma işleri, elektrik ve elektrikli aletler ile çalışma, basınçlı kaplar, aydınlatma, ekranlı araçlarla çalışma, termal konfor koşulları (Sıcaklık, nem, havalandırma), kimyasal faktörler (Toksik gaz ve buharlar, organik solventler ve tozlar), biyolojik ajanlar (Mikroorganizmalar, bakteriler, virüsler), rutin çalışma, işyeri yerleşim planı, iş stresi, kapalı yerlerde çalışma, yalnız çalışma, motorlu araçların kullanımı, taşımacılık ve yollar, su üzerinde veya yakınında çalışma, şiddet, hakaret veya tacize maruz kalma, istenmeyen insan davranışları (Dikkatsizlik, yorgunluk, aldırılmazlık, anlama güçlüğü, öfke, kavga etmek), işyeri koşullarına göre diğer tehlike kaynakları, ateşli ve yanıcı ortamda çalışma; belirtilen tehlike veya kaynaklarının bulunup bulunmadığı, tehlike varsa bundan kimlerin ve ne şekilde etkilenebileceği dikkate alınarak yapılır,
- d) Risk Analizi: Risk analizi ile ç) bendinde belirlenen tehlikelerin verebileceği zarar, hasar veya yaralanmanın şiddeti ve bu zarar, hasar veya yaralanmanın ortaya çıkma olasılığı belirlenir. Risk analizinde, tehlikeye maruz kalan kişi sayısı, tehlikeye maruziyet süresi, kişisel koruyucuların sağladığı korunma ve güvensiz davranışlar gibi unsurlar dikkate alınır,
- e) Risk Değerlendirmesi: Risk değerlendirmesinde, ç) bendinde belirlenen risklerin ağırlık oranları hesaplanarak derecelendirme yapılır ve önlem alınmasının gerekli olup olmadığına karar verilir,
- f) Önlemlerin Belirlenmesi: Belirlenen genel yaklaşım çerçevesinde, ilgili mevzuat ve işyeri koşulları dikkate alınarak alınması gerekli önlemlere karar verilir ve aksiyon planı hazırlanır. İşyerindeki riskleri kontrol altına alma yöntemleri, önceliğin derecesine göre ve en öncelikli olandan daha az öncelikli olana doğru sıralanmak üzere;
 1. Riskleri kaynağında yok etmeye çalışmak,
 2. Tehlikeli olanı, daha az tehlikeli olanla değiştirmek,
 3. Öncelikle toplu koruma önlemlerini, mümkün değilse kişisel korunma önlemlerine tercih etmek,
 4. Mühendislik önlemlerini uygulamak,

5. Ergonomik yaklaşımlardan yararlanmak gibi olmalıdır,
- g) Risk Değerlendirme Raporu Hazırlanması: Risk değerlendirme raporunda;
 1. Yapılan işin tanımlanması,
 2. Mevcut riskler,
 3. Risklerden etkilenen çalışanların listesi,
 4. Zarar hasar veya yaralanmanın şiddeti,
 5. Risk değerlendirmesinin sonuçları (Risk düzeyleri),
 6. Alınması gerekli kontrol önlemleri gibi hususlar yer almalıdır.

Risk değerlendirme raporunda, risk değerlendirmesini yapan kişilerin ad, soyadı ve imzaları ile risk değerlendirmesinin yapıldığı tarih belirtilir. İşveren tarafından, risk değerlendirmesi bulgularının kaydedilmesinde kullanılacak ve risk değerlendirme raporuna temel olacak bilgileri içeren örnek risk değerlendirme formu hazırlanır,

ğ) Aksiyon Planı Hazırlanması: Aksiyon Planında;

1. Uygunsuz durumun tanımlanması,
2. Uygunsuzluğun ortadan kaldırılması için alınması gereken kısa, orta ve uzun vadeli önlemlerin tanımlanması,
3. Alınan önlemlerin döneminin belirlenmesi,
4. Alınacak önlemlerden sorumlu birim ve personelin tanımlanması,
5. Alınacak önlemlerin kontrolünde sorumlu birim ve personelin tanımlanması gibi hususlar yer alır.

h) Denetim, İzleme ve Gözden Geçirme: İşyerinde gerçekleştirilen risk yönetiminin tüm aşamaları ve uygulanması düzenli olarak denetlenir, izlenir ve aksayan yönler yeniden gözden geçirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Madde 16- KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR

Genel Hüküm

(1) Kişisel koruyucu donanım, risklerin, toplu korumayı sağlayacak teknik önlemlerle veya iş organizasyonu ve çalışma yöntemleriyle önlenemediği veya tam olarak sınırlandırılmadığı durumlarda kullanılacaktır.

Kişisel Koruyucu Donanımlar

(1) Kişisel koruyucu donanımların işyerlerinde kullanımı ile ilgili olarak aşağıdaki hususlara uyulacaktır.

- a) İşyerinde kullanılan kişisel koruyucu donanım, Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak tasarlanmış ve üretilmiş olacaktır. Tüm kişisel koruyucu donanımlar; Kendisi ek risk yaratmadan ilgili riski önlemeye uygun olacaktır. İşyerinde var olan koşullara uygun olacaktır. Kullanan çalışanın sağlık durumuna ve ergonomik gereksinimlerine uygun olacaktır. Gerekli ayarlamalar yapıldığında kullanana tam uyacaktır,
 - b) Birden fazla riskin bulunduğu ve aynı anda birden fazla kişisel koruyucu donanımın kullanılmasının gerektiği durumlarda, bu kişisel koruyucu donanımların bir arada kullanılması uyumlu olacak ve risklere karşı etkin olacaktır,
 - c) Kişisel koruyucu donanımların kullanılma koşulları özellikle kullanılma süreleri, riskin derecesine ve maruziyet sıklığına, çalışanın çalıştığı yerin özelliklerine ve kişisel koruyucu donanımın performansına bağlı olarak belirlenecektir,
 - ç) Tek kişi tarafından kullanılması esas olan kişisel koruyucu donanımların, zorunlu hallerde birkaç kişi tarafından kullanılması halinde, bu kullanımdan dolayı sağlık ve hijyen problemi doğmaması için her türlü önlem alınacaktır,
 - d) İşyerinde, her bir kişisel koruyucu donanım için, bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hususlarla ilgili yeterli bilgi bulunacak ve bu bilgilere kolayca ulaşılabilecektir,
 - e) Kişisel koruyucu donanımlar, işveren tarafından ücretsiz verilecek, bakım ve onarımları ve ihtiyaç duyulan elemanlarının değiştirilmelerinden sonra, hijyenik şartlarda muhafaza edilecek ve kullanıma hazır bulundurulacaktır,
 - f) İşveren, çalışanın kişisel koruyucu donanımları hangi risklere karşı kullanacağı konusunda bilgilendirecektir,
 - g) İşveren, kişisel koruyucu donanımların kullanımı konusunda uygulamalı olarak eğitim verecektir,
 - ğ) Kişisel koruyucu donanımlar, istisnai ve özel koşullar hariç, sadece amacına uygun olarak kullanılacaktır.
- (2) Kişisel koruyucu donanımlar talimatlara uygun olarak kullanılacak ve talimatlar çalışanlar tarafından anlaşılır olacaktır.

Madde 18- KİŞİSEL KORUYUCULAR VE İŞ GÜVENLİĞİ EKİPMANLARI KULLANIMI ÖZEL HÜKÜMLER

Madde 18-1- Atölyelerde ve laboratuvarlarda çalışanların ve işlerin güvenliğini sağlamak amacı ile gerekli koruyucu alet ve ekipman her işyerindeki ünite amirlerince sağlanacaktır.

Madde 18-2- Temin edilen koruyucu alet ve ekipmanların her an kullanılabilir durumda bulundurulması çalışanlarca sağlanacaktır.

Madde 18-3- Çalışanlar verilen kişisel koruyucuları ve iş güvenliği malzemelerini kullanmak zorundadır.

Madde 18-4- Kişisel koruyucular işe başlamadan önce mutlaka kontrol edilecektir. Uygun durumda bulunmayan koruyucular rapor edilerek yenisi ile değiştirilecektir.

Madde 18-5- Koruyucu alet ve ekipmanlar öncelikle CE sonrasında ek olarak TSE, TSEK veya uluslararası diğer standartlara uygun olacaktır.

Madde 18-6- Baş korumasının gerektiği tüm yerlerde işin niteliğine uygun olarak, baret, kask, miğfer, başlık, saç fileleri veya şapkalardan biri tercih edilerek kullanılacaktır.

Madde 18-7- Işınlardan, ışıktan, ısıdan, parçacıklardan, tozdan, kardan ve tehlikeli ortamlardan gözü korumak amacı ile göze uygun kafes, gölgelik, maske veya gözlük mutlaka kullanılacaktır.

Madde 18-8- İnsan sağlığına zarar verebilecek gaz ve toz kaçaklarının bulunduğu yerlerde çalışacak olanlar, filtre edilmiş veya temiz hava vererek çalışma ortamı hazırlayan maskeler kullanacaklardır.

Madde 18-9- 80 desibelin üzerinde ses ve gürültü olan yerlerde çalışan kişi, kulaklarını koruması için kulaklık veya kulak tıkaçlarını mutlaka kullanacaktır.

Madde 18-10- Çalışma sırasında, çalışanlar, ellerini elektrik çarpmalarına, kaynak arklarına, ezilmelere, cisim batmalarına, ısıya, kimyasal maddelere, asit, baz vb. etkenlere karşı koruyan eldivenler kullanacaktır.

Madde 18-11- Elektrik bulunan veya bulunma ihtimali olan yerlerde gerilim kademelerine uygun olmak şartı ile izole eldiven kullanılacaktır.

- a) Kesici ve ayırıcıları açar veya kapatırken,
- b) Sigorta değiştirirken,
- c) Hata gerilim olup olmadığını kontrol ederken,
- ç) Topraklama ve kısa devre yaparken,
- d) Laboratuvar da yapılan gerilimli çalışmalarda,
- e) Bunların dışında, amirlerin ihtiyaç duyduğu veya çalışanın kullanılmasını istediği durumlarda mutlaka eldiven kullanılacaktır.
- f) Tek başına izole eldivenler ile enerjili yere kesinlikle temas edilmeyecektir.

Madde 18-12- İzole eldivenlerin bakım ve kontrolü;

- a) Eldivenler sık sık (Her eldivenin alındığı firmaca belirlenen şekilde) temizlenecektir,
- b) Yağ ile eldivenlerin teması önlenecektir,
- c) Eldivenlerde kaçak olup olmadığı uygun test metodu ile kontrol edilecektir,
- ç) Kauçuk eldivenler kesici cisimlerle temas ettirilmeyeceklerdir,
- d) Çalışanlar eldiven kullanırken eldivene zarar verecek yüzük takmayacaklardır,
- e) İzole eldivenler pudralanarak lastik torba içinde saklanacaktır.

Madde 18-13- Yüksek yerlerde yapılan (Direk, kule, iskele, vb) çalışmalarda düşmeye karşı amaca uygun emniyet kemeri kullanılacaktır.

Madde 18-14- Ağır ve yuvarlanabilen malzemenin kaldırılıp taşındığı, sivri cisim batmalarının olduğu yerlerde mekanik iş ayakkabısı, Asit, baz ve benzeri kimyasal maddelerle çalışılan yerlerde lastik ve benzeri, maddeden yapılmış ayakkabı, Elektrik çarpmalarının olabileceği yerlerde, tabanı veya tamamı izole ayakkabı, Sulu zeminlerde yapılacak çalışmalarda çizme kullanılacaktır.

Madde 18-15- Vücudun dış etkenlere karşı korunması için çalışma sırasında ceket, pantolon, iş tulumu veya iş elbiseleri giyilecektir.

Bu koruyucularda aranan özellikler aşağıdaki gibidir;

- a) Yanma ve parlama tehlikesi bulunan yerlerde; ateşe ve ısıya dayanıklı, alev almayan,
- b) Kimyasal maddelerle ve akü odalarındaki çalışmalarda aside ve kimyasal maddelere dayanıklı önlük, ceket, pantolon veya tulum,
- c) Elektrik tesis, işletme, bakım, onarım işleri ve atölyelerde çalışan personel işlerine uygun giyineceklerdir,

Madde 18-16- Kişisel Koruyucu Ekipmanların Kullanımı Çalışılan Bölgenin ve Yapılan İşin Barındırdığı Tehlikelere Bağlıdır; Bazı Kişisel Koruyucu Ekipmanlar ve Kullanım Yerleri:

BARET: Baş üstü çarpmalar ve düşen objelere karşı

GÜVENLİK AYAKKABISI: Alttan ve üstten ayağa gelebilecek darbeler.

GÜVENLİK GÖZLÜKLERİ: Uçuşan cisimler ve sivri cisimlere çarpmalar ve aşırı ışık.

KORUYUCU ELDİVEN: Keskin maddeler kimyasallar ve yüksek ısılar.

KULAK TİKAÇLARI: Duyma kaybına karşı koruma

EMNİYET KEMERİ: Düşmeden korunma

SOLUNUM MASKESİ: Solunum yolu ile gelebilecek toz, zehirli gaz vb. tehlikeler.

İŞYERİ ÖNLÜĞÜ: Karşıdan sıçrama ile gelebilecek cisim, ateşli sıvı, kimyasallar vb.

VÜCUT KORUMA: Kimyasal tehlikeler, görünürlük hava şartları

İŞ ELBİSESİ VE FLAŞÖRLÜ YELEK: Sahada kişinin farkındalığı artırır, dış ortam koşullarından korur ve yapacağı işe uygun kıyafettir.

İŞ ELDİVENİ: Keskin maddeler, kimyasallar, yüksek ısılar ve elektriğe karşı korur.

PARAŞÜTÇÜ TİPİ EMNİYET KEMERİ: Yüksekten düşmelere karşı korur.

ÇİFT LANYARD: Yüksekte çalışma esnasında sabitlenmeyi sağlar ve daha güvenli çalışılır.

KULAK TİKAÇLARI: Kulağa gelen ortam db'sini azaltarak duyma kaybına karşı koruma sağlar

TOZ MASKESİ: Solunum yolu ile gelebilecek toz, zehirli gaz vb. tehlikelere karşı koruma sağlar.

Çalışma koşulları gerektiriyorsa (ergonomik olma şartı ile):

1. Eldiven Giymek Zorunludur
2. Koruyucu Ayakkabı Giymek Zorunludur
3. Baret Takmak Zorunludur
4. Kulaklık Takmak Zorunludur
5. Gözlük Takmak Zorunludur
6. Gaz Maskesi Takmak Zorunludur
7. Yüz Koruyucu Kullanmak Zorunludur
8. İş Elbisesi Giymek Zorunludur
9. Emniyet Kemerini Takmak Zorunludur

ALTINCI BÖLÜM

Madde 19- ACİL DURUM EYLEM PLANI

Tanımlar

Afet: İnsanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal yaşamı ve insani faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen ve etkilenen topluluğun kendi imkan ve kaynaklarını kullanarak üstesinden gelemeyeceği, doğal, teknolojik veya insan kökenli olayların doğurduğu sonuçlardır.

Kriz: Kurumun amaçlarını ve varlığını tehdit eden, risk önleyici önlemlerini yetersiz kılabilecek nitelikte, ani tepki gerektiren, beklenmedik ve hızlı değişikliklerin söz konusu olduğu planlama ve karar mekanizmalarını olumsuz biçimde etkileyen gerilimli bir durumdur.

Acil durum: Toplumun, çalışanların, müşterilerin önemli bir şekilde yaralanmasına veya ölmesine neden olabilen ya da işletmenin finansal durumunu veya toplumdaki imajını tehdit eden, çevresel veya fiziksel zararlara ve proseslerin veya işin durmasına neden olabilen önceden planlanmamış bir olaydır.

Madde 20- İLK YARDIM, YANGINLA MÜCADELE VE KİŞİLERİN TAHLİYESİ, CİDDİ VE YAKIN TEHLİKE

(1) İlk yardım, yangınla mücadele ve kişilerin tahliyesi, ciddi ve yakın tehlike ile ilgili uyulacak hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) İşveren, işyerinin büyüklüğünü, yapılan işin özelliğini ve işyerinde bulunan çalışanların ve diğer kişilerin sayısını dikkate alarak; ilk yardım, yangınla mücadele ve kişilerin tahliyesi için gerekli tedbirleri alır. Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar,

b) İşveren, (a) bendinde belirtilen ilk yardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için, işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeleri dikkate alarak, bu konuda eğitilmiş, uygun donanıma sahip yeterli sayıda kişiyi görevlendirir,

c) İşveren; ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan tüm çalışanları, tehlikeler ile bunlara karşı alınmış ve alınacak önlemler hakkında mümkün olan en kısa sürede bilgilendirir. Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda, çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için gerekli talimatı verir ve gerekeni yapar. Ciddi ve yakın tehlike durumunun devam

ettiği çalışma şartlarında, zorunlu kalınması halinde, gerekli donanıma sahip ve özel olarak görevlendirilen kişiler hariç, çalışanlardan çalışmaya devam etmelerini istemeyecektir,

ç) Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlike durumunda işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk eden çalışanlar bu hareketleri nedeniyle dezavantajlı duruma düşmeyecek ve herhangi bir zarar görmeyecektir,

d) İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike olduğunda ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda, kendi bilgileri doğrultusunda ve mevcut teknik donanımlar ile tehlikenin sonuçlarının engellenmesi için gerekeni yapabilecek durumda olmalarını sağlamak zorundadır.

(2)Çalışanlar, kendi görevlerini yapmakta ihmal veya kusurlu davranışları olmadıkça bu hareketlerinden dolayı dezavantajlı duruma düşürülemezler

Madde 21-Acil durumlarda yapılacak faaliyetler:

1. Kaza geçirenlerin kurtarılması ve tedavisi,
2. Çalışanların, misafirlerin ve ihtiyaç duyulması halinde yerel halkın kurtarılması,
3. Bina, ekipman ve malzemelere gelecek zararın önlenmesi, hasarın azaltılması,
4. Yayılmanın önlenmesi ve olayın kontrol altına alınması,
5. Olaydan etkilenmiş alanların güvenli hale getirilmesi,
6. Acil durum şartlarına ve olaya neden olabilecek benzer prosesler için ekipman ve kayıtların korunup saklanması,
7. Yönetime ve kurumda çalışan uzmanlara gerekli bilgilerin (sağlık, emniyet, yangın, güvenlik, risk yönetimi) aktarılması,
8. Gerektiğinde basın ve yayın organlarının bilgilendirilmesi ile yetkili mercilerin yönlendirilmesidir.

Madde 21-1 Acil duruma yol açabilecek olaylar;

1. Yangın,
2. Bombalama, sabotaj, terörist saldırı,
3. Savaş,
4. Deprem,
5. Sel veya su baskını,
6. Fırtına,
7. Patlama,
8. Korozif ya da zehirli gaz ve sıvıların dağılması,
9. Ekipmanların bozulması veya kullanılamaz hale gelmesi,
10. İş kazaları,
11. Zehirli yemekler,
12. Telekomünikasyon hataları.

Madde 22-Yönetimin acil müdahalesini ve olayı kontrol altına alıp sonlandırmak için gerekli kaynakların olaya dahil edilmesini gerektiren durumlar:

1. Ciddi yaralanmalar ve ölümler (iş kazası, büyük salgınlar, kitlesel yemek zehirlenmeleri)
2. Malın/malzemenin uğradığı büyük hasarlar (deprem vb.) ,
3. Saha dışındaki ciddi hasarlar (trafik kazası vb.) ,
4. İşin devamlılığına tehdit oluşturan unsurlar (fırtına, iletişim kopukluğu vb.),
5. Firma güvenliğine yönelik tehditler (Terörist saldırı, sabotaj)
6. Ciddi çevresel hasarlar (patlama, kimyasal sızıntı, yangın, sel vb.)

Madde 23- TAHLİYE VE KURTARMA EKİPLERİ:

İlk Yardım Ekibi

İlk yardım ekibi, yangın, parlama, patlama ve kimyasal sızıntı gibi tehlikeler süresince yanarak ya da diğer sebeplerle yaralanan ve dumandan boğulma tehlikesi geçiren kimselere gerekli ilk yardımı yapan, ekip başı yönetiminde yeterli sayıda personelden oluşan ekiptir.

Yangın Söndürme Ekibi

Yangın sırasında yangına müdahale eden ve yangın bölgesinin güvenliğini sağlayan ekiptir.

İletişim ve haberleşme sorumlusu:

Acil hallerde ilgili kurumlar ile haberleşmeden sorumlu olan kişidir

Teknik Destek Ekibi :

Acil hallerde elektrik şalter ve sigortaları ile doğalgaz ve su vanalarının kapatılmasından sorumlu olan ekiptir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Madde 20- YANGINLA MÜCADELE

Yanma

Yeterli ısı, yeterli oksijen ve yanıcı maddenin birleşmesiyle meydana gelebilen kimyasal bir olaydır. Yanma olmadan yangın olmaz.

Yanma çeşitleri

Kendi kendine yanma

Parlama ve patlama şeklinde yanma

Hızlı yanma

Yavaş yanma

Yangın

Yararlı ateş yakılan yerler dışında kontrollü elden çıkmış yanma olayıdır.

Yangın söndürme cihazlarının yerlerini ve kullanımını öğreniniz. Araçlarda ve şantiye sahalarında muhakkak en az bir adet yangın tüpü bulundurunuz. Çalışma esnasında sigara kesinlikle içmeyiniz. Yangın tüplerinin önü kapatılmamalı ve kolay erişilebilir yerlerde olmalıdır. Yangın tüpleri en az haftada bir basınç kontrolü, en az altı ayda bir bakımları ve iki yılda bir içindeki toz değişimi yaptırılmalıdır.

Yangın Türü ve söndürücü Tipi

1. Elektrik yangınlarında karbondioksit söndürme cihazı kullanılır
2. Her tür yangında kuru kimyevi tozlu söndürme cihazı kullanılır
3. Bilgisayar ve laboratuvarlar yangınlarında halokarbonlu söndürme cihazları kullanılır. Kuru Kimyevi Tozlu(KKT) yangın söndürme tüpleri bilgisayar yangınlarında kullanılmaz.
4. Akaryakıt yangınlarında köpüklü söndürme cihazları kullanılır.

ACİL DURUMLARDA ARANACAK NUMARALAR

- YANGIN İHBAR.....110
- İLK YARDIM (ACİL SERVİS)112
- JANDARMA.....156
- POLİS.....155
- TRAFİK.....154

YANGIN TİPLERİ

1. A Tipi Yangınlar (Katı Madde Yangınları)

Yanıcı basit katı maddeler yangınıdır. (Mesela; odun, kömür, kağıt, ot, kumaş vb.) Temel özellikleri kor oluşturmalarıdır. Bu tür yangınların temel söndürme prensibi soğutma, temel söndürme maddesi sudur. Bu yangınlara müdahale daha kolaydır. Yanan yüzeyin söndürücü madde ile kaplanması ve oksijenle ilişkisinin kesilmesi yeterli olabilir. Yangınların bazılarında kalan atık pamuk ve kömürde olduğu gibi içten yanmada olabilir. Bununla birlikte yangının özelliğine göre soğutma etkisi yanında yüzeyi saracak oksitleyici ortamlarla

ilişkiyi kesmek oksijen konsantrasyonunu düşürmek ve zincir reaksiyonlarını kırmak şeklinde etki eden söndürücüler kullanılmaktadır.

2. B Tipi Yangınlar (Sıvı Madde Yangınları)

Yanıcı sıvı maddeler yangınıdır. (mesela; benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, solvent, katran vb.). Temel özellikleri korsuz, alevli yanmalarıdır. Bu tür yangınların temel söndürme prensibi boğma, temel söndürme maddesi köpük ve BC tipi Kuru Kimyevi Tozdur.

Sıvı yanıcı maddeleri üç sınıfa ayırmak mümkündür. Bunlar:

1- Su ile karışmayan sıvı yanıcılar: Petrol, benzin, yağlar, boyalar vb. Bunların özgül ağırlıkları sudan hafif olduğu için devamlı suyun üstüne çıkarlar ve yanmaları suyun üzerindedir. Bu tür yangınlarda zincirleme reaksiyonların kırılması ve yüzeyin oksitleyici ortamla ilişkinin kesilmesi yada seyreltme önemlidir.

2- Katran, asfalt, gres gibi ağır yağlar. Bunların yangınlarında soğutma, boğma ve zincir reaksiyonlarının kırılması yönünde etkili söndürücüler kullanılır.

3- Su ile karışabilen sıvı yanıcılar: Alkoller. Bunların sebep olduğu yangınlarda soğutma, boğma, konsantrasyonlarını düşürme, zincir reaksiyonları kırmak için etkili söndürücüler kullanılır. Sıvı yangınlar için en ideal söndürücü köpüktür. Fakat başlangıç ve küçük çaplı yangınlarda CO2 ve KKT(kuru kimyevi toz) kullanılabilir

3. C Tipi Yangınlar (Gaz Yangınları)

Yanıcı gaz maddeler yangınıdır. (Ör; Metan, propan, bütan, LPG, asetilen, havagazı, doğalgaz ve hidrojen vb.) Temel özellikleri patlamadır. Temel söndürme prensibi boğma, temel söndürme maddesi BC tipi Kuru Kimyevi Tozdur.

4. D Tipi Yangınlar (Hafif Metal Yangınları) Yanabilen hafif metaller yangınıdır. (Mesela; alüminyum, magnezyum, titanyum, zirkonyum, lityum, çinko, sodyum, potasyum ve kalsiyum vb.) Temel özellikleri korlu, alevsiz ve yüksek sıcaklıkta yanmalarıdır. Temel söndürme prensibi boğmadır. A,B,C türü söndürücüler faydasızdır. Su kesinlikle kullanılmamalıdır. Özel D tipi söndürme tozları kullanılır. D tozu bulunmadığında kuru kum ile örtülerek söndürülür.

4. D türü yanıcı maddelerin toz hali daha tehlikelidir. Yanıcı metal tozlarının hava ile uygun karışımları tutuşma sıcaklığını yakaladığında güçlü patlamalara yol açabilir. D sınıfı yangınlar için genel bir söndürme maddesi yoktur. Yanıcı metallerin her biri ile ilgili yangını kontrol edebilecek özel söndürücüler vardır ve bunların işaretini taşır. Bu söndürücü maddeler yanan metali örtmeye ve yangını boğmaya yarar.

Yangın Sebepleri

- Dikkatsizlik
- Önemsememek
- Bilgisizlik
- Sabotaj
- Tabiat olayları
- Kazalar sonucu

Yangın Söndürme Teknikleri

Yanmayı meydana getiren unsurlardan en az bir tanesini saf dışı ederek söndürme gerçekleştirilir. Yangınlar üç şekilde söndürülür.

1) Soğutarak

a)Su ile

b)Yanıcı maddeyi dağıtmak suretiyle

2) Hava ile teması keserek

a)Boğma

b)Örtme

3) Yanıcı madde ortadan kaldırılarak

Soğutma: Yanıcı maddeden ısı alınarak, sıcaklığını tutuşma derecesinin altına düşürmektir. Mesela yünün tutuşma sıcaklığı 600 oC dir. Yanmakta olan yün 550 oC a soğutulduğunda söner.

Boğma: Oksijen konsantrasyonunu yanma için gerekli oranın altına indirmektir.

Örtme: Yanma için gerekli oksijenin yanan bölgeye ulaşmasını engellemektir.

Yakıtı Giderme: Bazı durumlarda, yakıt kaynağını ortadan kaldırarak yangın etkin şekilde söndürülür. Ya da yanıcı maddenin yüzeyi kaplanarak yanıcı buhar çıkışı engellenir. ABC tozu eriyerek katının gözeneklerini öter ve yanıcı gaz çıkışını engeller. AFFF tipi köpük boğma ve soğutmanın yanı sıra sıvı üzerinde su filmi oluşturarak yanıcı gazların buharlaşmasını engeller.

Zincirleme Reaksiyonu Engelleme: Kuru Kimyevi Tozlar ve Halojenli Hidrokarbonlar gibi bazı söndürme maddeleri yanıcı madde ile ısı üretmeyen reaksiyonlar meydana getirerek, alev üreten kimyasal reaksiyonu keserler, alevlenmeyi durdururlar.

SÖNDÜRME MADDELERİNİN YANGIN TÜRLERİNE GÖRE KULLANIM ŞEMASI

Söndürme Maddesi	Yangın Türleri				1000 V' a Kadar Elektrik Yangınları
	A	B	C	D	
Su	X				
Köpük	X	X			
ABC Tozlu	X	X	X		
BC Tozlu		X	X		X
CO2					X
Halon ve Alternatifleri		X	X		X
D Tozu				X	

BİR YANGIN SÖNDÜRME TÜRÜ NASIL KULLANILIR.

ÖNCE PİMİ ÇEKİNİZ

ATEŞİN KAYNAĞINA YÖNELTİNİZ

TETİĞİ SIKINIZ

Madde 24- ACİL DURUM EYLEM PLANI TALİMATLARI

-YANGIN DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER-

1. Yangını 24 00 nolu telefondan güvenlik birimine haber verin,
2. Yangın küçük çaplı ise, kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan, en yakın yangın söndürücülerle ilk müdahaleyi yapın,
3. Yangın büyükse ve geneli tehdit ediyorsa 110 nolu telefondan İtfaiye'ye haber verin,
4. Çevrenizde çalışanları ziyaretçi ve misafirleri derhal uyarın ve olay yerinden güvenli bir bölgeye uzaklaştırılmasını sağlayın,
5. Duvar dibinden ilerleyin, bir elinizle duvarı takip edin.
6. Yere çömelerek gidin, duman solumamaya çalışın.
7. Gözlerinizi kırpin, duman girmesini engelleyin.
8. Hızlı olmaya çalışın fakat hiçbir zaman koşmayın.
9. Elektrik yangınlarında kesinlikle su kullanmayın,
10. Yangın noktasına gelen yangın söndürme ekibine olay ile ilgili (yangının nedeni, türü, ilerleme hızı vb. konularda) bilgi verin ve ekip üyesi değilseniz olay yerinden uzaklaşın,
11. Tahliye emri verilmesi durumunda, yangın söndürme ekibinde görevli değilseniz derhal "ACİL TOPLANMA BÖLGESİNE" gidin,
12. Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan kıymetli dosya, evrak ile parlayıcı, patlayıcı maddeleri uzaklaştırın,
13. "Acil toplanma bölgesi'ne giderken panik yapmayın, telaşa kapılmayın, tahliye için ayrılmış yolları kullanın,

Madde 25- İLK YARDIM İHTİYACI OLUŞTUĞUNDA YAPILMASI GEREKENLER-

1. İlk yardım ihtiyacı olduğunda önce kendi can güvenliğinizi garantiye alın, tehlike henüz geçmemişse güvenli bir yere sığınarak tehlikenin geçmesini bekleyin,
2. Tehlike geçtikten sonra kazanın büyüklüğüne bakın:
 - a. Küçük sıyrık vb. kolay tedavi edilebilir yaralanmalarda telefondan çalışan sağlığı birimine haber verin, yetkili tarafından yönlendirilen ve olay yerine gelen ilk yardım ekibine yardımcı olun, İlk yardım eğitimi almış kişiler ilkyardım ekibi gelinceye kadar ilk yardımı yapar

3. -Büyük ve önemli kazalarda önce acil servise ardından telefonda çalışan sağlığı birimine haber verin. İlyardı eğitim almış kişiler ilkyardı ekibi gelinceye kadar ilk yardımcı yapar, İlyardı eğitimi almamışsanız ölüm acil durumu hariç kesinlikle yaralıya müdahale etmeyin. Sertifikasız çalışanların ilkyardı müdahalesi kanuni suç teşkil etmektedir.

Madde 26- DOĞALGAZ SIZINTISI DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER-

1. Ortamda gaz kokusu hissederseniz önce kendi can güvenliğinizi garantiye alın,
2. Güvenle erişebilecek durumda iseniz mutfak giriş rampasının solundaki gaz vanalarını kapatarak gaz akışını kesin,
3. Bu sırada elektrikle çalışan cihazlara kesinlikle müdahale etmeyin, ışıkları açmayın ve kapatmayın, çakmak, kibrit gibi açık alev kaynakları kullanmayın, çıplak elle metal aksamlara dokunmayın (statik elektrik sebebiyle hasil olan kıvılcım patlamaya yol açabilir) etraftaki kişileri de bu konuda uyarın,
4. Derhal 1616 nolu telefonda güvenlik birimine haber verin,
5. Güvenlik birimi görevlilerine;
 - a. Şayet tespit edebildiyse gaz sızıntısının olduğu bölgenin yerini,
 - b. Gaz sızıntısının kaynağı,
 - c. Olayın sebebi ve gelişimi,
 - d. Hakkında kısa ve düzgün ifadelerle net bir şekilde bilgi verin,
6. Ortamda doğal sirkülasyonla havalandırmanın sağlanması için bütün kapıları açın,
7. Acil durum yönetiminde tahliye emri verilmişse "ACİL TOPLANMA BÖLGESİ"ne gidin,
8. Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan kıymetli dosya ve evrakları uzaklaştırın,
9. "Acil Toplanma Bölgesi"ne giderken panik yapmayın, telaşa kapılmayın, tahliye için ayrılmış yolları kullanın,
10. Acil durum yönetiminde verilecek işe dönün emrine kadar işyerine girmeyin.

Madde 27- PATLAMA HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER-

Kompresör, hava tankı veya kalorifer kazanı gibi basınçlı kaplar personel hatası veya kullanım ömrünün bitmesi vb. sebeplerle patlayabilir. Ayrıca doğalgaz kaçağı veya sabotaj sebebiyle de patlama gerçekleşebilir. Gerekli önlemlerin alınmış olmasına rağmen patlama gerçekleşirse;

1. Derhal 1616 nolu telefonda güvenlik birimine haber verin,
2. Güvenlik birimi görevlilerine;
 - a. Patlamanın olduğu bölgenin yerini,
 - b. Patlamanın kaynağı,
 - c. Olayın sebebi ve gelişimi, yaralanan olup olmadığı,
 - d. Hakkında kısa ve düzgün ifadelerle net bir şekilde bilgi verin,
3. Ofisi terk etmeyin yapılacak anonsu bekleyin.
4. Acil durum yönetiminde tahliye emri verilmişse "ACİL TOPLANMA BÖLGESİ"ne gidin,
5. Kendi can güvenliğinizi tehlikeye atmadan kıymetli dosya ve evrakları uzaklaştırın,
6. "Acil Toplanma Bölgesi"ne giderken panik yapmayın, telaşa kapılmayın, tahliye için ayrılmış yolları kullanın,
- 7- Yerleşke Sorumlusuna bilgi verilir

Madde 28- DEPREM DURUMUNDA YAPILMASI GEREKENLER-

Deprem Anında Yapılması Gerekenler-

1. Deprem olduğunu anladığınızda bina içerisinde bulunuyorsanız ve çıkışa çok yakın bir noktada iseniz dışarı çıkarak ACİL TOPLANMA BÖLGESİ' ne gidin,
2. Dışarı çıkamıyorsanız, sallantı tamamlanıncaya kadar;
 - a. Büroda çalışıyorsanız başınızı koruyarak çelik dolapların önüne veya masanın yanına cenin pozisyonunda çömelin,
 - b. Bina içinde iseniz kolon altına yaklaşın,
 - c. Yemekhanede bulunuyorsanız yemek masalarının yanına çömelin.
 - d. Çömelme işlemini kollarınızı başınızın üzerine koyup, cenin vaziyeti şeklinde yapın,
 - e. Bulduğunuz noktanın malzeme düşme tehlikesi uzak yerlerden olmasına dikkat edin,
3. Bina dışında iseniz binalardan ve elektrik direklerinden uzak durun;
4. Üst katların pencere veya balkonlardan atlamayın,

5. Araba içerisindeyseniz arabayı açıklık bir alana sürün ve orada kalın. Köprülerden, alt geçitlerden ve elektrik direklerinden uzak durun.
6. Deprem sırasında mümkünse,
 - a. Tehlike yaratmayacak şekilde makineleri durdurun,
 - b. Basınçlı gazlara ait tüplerin vanalarını kapatın,
 - c. Ocak, soba vb. söndürün,
 - d. Elektrikli el aletlerini kapatın, fişini prizden çıkarın,
 - e. Enerji sistemlerini kapatın,
7. Depremin bitmesini beklemeden herhangi bir müdahale yapmayın,
8. Depremden Sonra Yapılması Gerekenler
9. Sallantı bitiminde kaçış yollarını kullanarak panik yapmadan ACİL TOPLANMA BÖLGESİ' ne gidin,
10. İşyerinizde bulunanlardan mahsur kalanlar varsa bunların yerlerini kurtarma ekibine bildirin,
11. Durumu telefonda Gölbaşı 50.Yıl Yerleşkesi Sorumlusu ve acil durum ekiplerine bildirip yardım isteyin,(telefon numaraları panolarda yazılı olacaktır.)
12. Eğer yangın varsa yangın talimatına uygun şekilde hareket edin,
13. Yanıcı-parlayıcı madde ve gaz kaçağı olup olmadığını kontrol edin, (Eğer deprem gece olduysa bu tür kaçaklar el feneri ile kontrol edilmeli, kibrit, çakmak ve açık alev gibi maddeler kullanılmamalıdır.)
14. Herhangi bir hasar yoksa Gölbaşı 50.Yıl Yerleşkesi Sorumlusunun vereceği talimat doğrultusunda çalışma alanınıza dönün,

Madde 29- SEL-SU BASKINI HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER-

1. Önce kendi can güvenliğinizi garantiye alın,
2. Derhal 1616 nolu telefonda güvenlik birimine haber verin,
3. Su teması sebebi ile elektrik çarpma tehlikesine karşı elektrik panosundan enerjiyi kesin,
4. Şayet su miktarı tesislere büyük zarar verebilecek miktarda ise tüm personel ve yetkilileri tehlikeden haberdar edin,
5. Merdivenleri kullanarak işyerinin üst katlarına kaçın, sonra 110 nolu telefonda İtfaiye'ye haber verin,
6. Kendi güvenliğinizi tehlikeye atmadan önemli evrak ve malzemeleri kurtarın.

Madde 30- SABOTAJ HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER-

1. Kötü niyetli kişiler tarafından binalara ve çalışanlara zarar vermek amacı ile kritik noktalara bomba atarak veya başka bir şekilde patlamaya sebep olarak ya da yemeklere zehirleyici madde konularak sabotaj yapılabilir.
2. İç ve dış sabotaja karşı dikkatli olun, şüpheli davranan kişileri paniğe yol açmadan soğukkanlı davranarak derhal telefonda güvenlik birimine haber verin,
3. Önce kendi can güvenliğinizi düşünün ve güvenli bir yerde saklanın,
4. Eğer saldırgan silahlı ise veya üzerinde bomba olduğunu söylüyorsa ya da bundan şüpheleniyorsanız kesinlikle müdahale etmeyin, polisin gelmesini bekleyin, bu sırada saldırganın nereye gittiğini gizlice takip etmeye çalışın, araçlı ise aracın plakası alın, bu bilgileri polise bildirin,
5. Eğer saldırgan silahsız ise nereye gittiğini takip edip yerini güvenlik görevlilerine bildirin,
8. Saldırı bittikten sonra;
 - a. Yaralı varsa ilk yardım talimatına uygun şekilde hareket edin,
 - b. Yangın varsa yangın talimatına uygun şekilde hareket edin,
9. Yemek zehirlenmesi halinde önce etkilenen kişileri Acil Servise götürün,

Madde 31- SAVAŞ HALİNDE YAPILMASI GEREKENLER-

Savaş, ülkenin tamamının acil durum önlemi almasını gerektirecek bir olaydır. Savaş durumunda işyerinin faaliyetlerinin devamı yerel idareler ve kurum üst yönetimin alacağı kararlara bağlıdır. Zira kurumumuz savaş esnasında, proseslerimizin özelliklerine bağlı olarak görevler verilebilir. Savaş durumunda oluşabilecek tehlikelerin en önemlileri aşağıdaki gibidir;

1. Bombardıman,
2. Kimyasal serpinti,
3. Radyoaktif serpinti,

Tehlike anında, bu tehlikeleri ifade eden sirenler sivil savunma müdürlüklerince tespit edilmiştir. Ankara'nın muhtelif yerlerinde bulunan bu sirenler tehlikenin özelliğine uygun olarak çalınarak vatandaşlara haber verilir. İşyerinin muhtelif yerlerinde de tabelalar şeklinde asılı bulunan bu işaretleri öğreniniz.

Sarı İkaz: Üç dakika süren düz siren sesi.
Saldırı ihtimali var demektir.

Evde iseniz : Gaz, elektrik ve su vanalarını kapatıp, yanan ocak, tüp, soba vb varsa söndürünüz. Kapı ve pencereleri kapatıp perdeleri çekiniz ve hemen sığınma yerlerine gerekli malzemeleri alarak gidiniz.
Açıkta iseniz: hemen saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

Kırmızı ikaz: Üç dakika boyunca alçalıp yükselen siren sesi.
Saldırı tehlikesi var demektir.

Evde iseniz : Sarı ikazdaki önlemleri alınız.

Açıkta iseniz : En yakın sığınma yerlerine, köprü altı, çukur vb yerlere saklanarak vücudunuzun açık yerlerini örterek tehlikenin geçmesini bekleyiniz.

İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

Siyah İkaz: Kesik kesik siren sesi ile veya radyo-tv. yayınıyla duyurulur. Radyoaktif serpinti veya kimyasal saldırı tehlikesi var demektir.

Evde iseniz: Kırmızı ve sarı alarmdaki gibi tedbirleri alıp sığınak türü yerlere girerek kendiniz koruyunuz. Kimyasal saldırılar için maske bulundurulması faydalıdır.

Açıkta iseniz: En yakın sığınma yerlerine gidiniz ve vücudunuzun açıkta kalan yerlerini örtünüz.

İşyerinde iseniz: Hemen çalıştığınız makineyi, elektrik şalteri ve doğalgaz vanalarını kapatıp saklanabilmek için en yakın sığınma yerlerine, genel sığınaklara veya bodrum gibi sığınmaya elverişli yerlere gidiniz.

Beyaz ikaz: Tehlike geçti demektir. Radyo, televizyon, megafon vb. yollarla haber verilir. Bu işareti aldıktan sonra sığınma yerlerinden çıkabilirsiniz.

Madde 32- ACİL DURUM EKİPLERİNİN GÖREVLERİ

Madde 32-1- YANGIN SÖNDÜRME VE KURTARMA EKİP ŞEFİNİN GÖREVLERİ

1. İşyerinde alınmış yangın tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar.
2. Yangın söndürme ve yangından korunma araç-gereç ve cihazlarının tespitini yapar, bunların eksiksiz ve faal durumda olmalarını, bakım, kontrol ve korunmasını sağlar.
3. Tespit edilen aksaklıkları, acil durum yöneticisi ve işveren/işveren vekilini bildirerek bunların giderilmesini sağlar ve takibini yapar.
4. Yangın anında ekip personelini acilen göreve sevk ederek söndürme, kurtarma, koruma ve ilkyardım çalışmalarını yönetir.
5. Personeli acil çıkış kapılarına yönlendirir ve panik yapmadan dışarıya çıkışlarını organize eder. Tek bir kapıda yığılma olmaması için gerekirse diğer çıkış kapılarının güvenli olup olmadığına bakarak personeli diğer kapılara yönlendirir.
6. Dışarı çıkan personelin Toplanma Bölgesinde toplanmasını sağlar.
7. Personelin yoklamasını yaparak Acil durum Koordinatörüne rapor verir.
8. Yangın yerinin alt, üst ve yanlarındaki kısımlarda gereken tedbirleri aldırır, yangını söndürmeye veya genişlemesini önlemeye çalışır.

9. Gerekli hallerde elektriğin kesilmesini, kazanlar ve yakıt besleme sistemlerinin devre dışı bırakılmasını, yanıcı-parlayıcı kimyasalların güvenli alana uzaklaştırılmasını sağlar.
10. Görevli personelin yangın tedbirleri konusunda yıllık eğitim ve tatbikatlarının yaptırılmasını sağlar.
11. İtfaiye ve sivil savunma ile işbirliği yaparak bilgi alışverişinde bulunur.

Madde 32-2- YANGIN SÖNDÜRME EKİP ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

1. Herhangi bir yangın ve kurtarma olayında paniğe kapılmamalı ve kendisi ile başka bir kişiyi tehlikeye atmadan söndürme ve kurtarma çalışmalarını yapmalıdır.
2. Sorumlu bulunduğu alan ve bölümlerde çıkacak yangına derhal müdahale etmeli, yangını söndürmeli ve yayılmasına mani olmalıdır.
3. Yangın esnasında ve sonrasında yangın ve kurtarma ekip şefinin vereceği emirler yerine getirilmelidir,
4. İşyerinde periyodik olarak düzenlenen yangın eğitimlerine ve yangın tatbikatlarına katılmalıdır.
5. İşyerinde alınmış yangın tedbirlerini sürekli kontrol altında tutmalıdır. Tespit ettiği aksaklıkları yangın söndürme ve kurtarma ekip şefi bildirilmelidir.
6. İşyerinde olağan durumlarda yangın kaçış yollarını denetleyerek sürekli kullanılabilir durumda olmasını sağlamalıdır.
7. Olay yerine gelen İtfaiye ve diğer müdahale-kurtarma ekiplerine yardımcı olur, itfaiye ekibi ile koordineli çalışarak itfaiyenin yangını söndürmesine yardım eder.

Madde 32-3- KURTARMA EKİP ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

1. İşyerinde olağan durumlarda yangın kaçış yollarını denetleyerek sürekli kullanılabilir durumda olmasını sağlar.
2. Acil hallerde işyerinde bulunan kişilerin tahliyesine yardımcı olur.
3. Olaydan etkilenmiş ve kurtarılan kişileri ilkyardım ekibine teslim eder.
4. Öncelikle kurtarılması gereken kıymetli dosya, belge, bilgisayar vb. kurtarır ve ekip şefine teslim eder.
5. Kurtarma işlemi sırasında kesinlikle kendi can güvenliğini tehlikeye atmaz.
6. Kurtarma ile ilgili eğitim ve tatbikatlara katılır.
7. Yangının yayılabileceği yerlerde çalışan personel ve malzemenin tahliyesine yardım eder
8. Yangın esnasında ve sonrasında ekip şefinin vereceği emirleri yerine getirir.

Madde 32-4- İLKYARDIM EKİP ŞEFİNİN GÖREVLERİ

1. İşyerinde alınmış ilkyardım tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar.
2. İşyerinde ilkyardım amacıyla bulunan sedye, ilaç, sargı malzemeleri vb. araç-gereç ve cihazlarının tespitini yapar, eksilenlerin tamamlanmasını sağlar.
3. Tespit edilen aksaklıkları, acil durum yöneticisi ve işveren veya işveren vekiline bildirerek bunların giderilmesini sağlar ve takibini yapar.
4. Acil hallerde ekipte görevli personelin koordinasyonunu ve görevlerini yapmasını sağlar.
5. İşyerinde meydana gelen yangın, patlama, iş kazası vb. durumlarda yangın ve kurtarma ekip şefi ile birlikte çalışır.
6. Kişilerin yaralanması ile sonuçlanan olaylarda personeli göreve acilen sevk ederek ilkyardım çalışmalarını yönetir.
7. Olay yerine gelen acil servis görevlilerine yardımcı olur.
8. Görevli personelin ilkyardım tedbirleri konusunda yıllık eğitim ve işyeri tatbikatlarının yaptırılmasını ve katılımları sağlar.

Madde 32-5- İLKYARDIM EKİP ÜYELERİNİN GÖREVLERİ

1. Ekip şefinin vereceği talimatları yerine getirir.
2. Tahliye gerektiren durumlarda toplanma bölgesinde birim amirleri ile birlikte çalışanların isim listesine göre sayımını yapar.
3. Gerektiğinde işyerinde çalışanların tahliyesine yardımcı olur.
4. Yaralı ve hastaların isim ve durumlarını tespit ederek, tıbbi ilkyardım gelene veya sağlık kurumuna götürülünceye kadar gereken ilk yardımı yapar.
5. İlk yardım malzemelerini acil toplanma alanına getirerek gerekli müdahaleyi yapar.
1. İşyerinde yapılan eğitim çalışmalarına katılır.

2. İşyerinde alınmış ilkyardım tedbirlerini sürekli kontrol altında tutar, tespit ettiği aksaklıkları ilkyardım şefine bildirir.

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ GÖLBAŞI 50. YIL YERLEŞKESİ
ACİL TOPLANMA ALANLARI:**

Tüm ekipler idari binanın önünde toplanır, durum hakkında “Acil Durum Yöneticisi” veya “Acil Durum Yetkilisinden” bilgi alır giysileri, koruyucu malzemelerini “*Acil Müdahale Ekipleri Standart Koruyucu Teçhizat ve Kurtarma Ekipmanlarını*” olarak giyinir ve ekip lideri başkanlığında toplu halde bulunup verilecek talimatı bekler. Hangi alan hasar gördüyse öncelikle o alanın kurtarma ekibi veya ekipleri faaliyete geçeceğinden, malzeme dağıtımında da o alanın ekibi öncelik alır.

1 NO'LU TOPLANMA ALANI: Spor Bilimleri Fakültesi personel ve ziyaretçi girişinin bulunduğu ön bahçedir. Fakülte içerisinde bulunan tüm personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

2 NO'LU TOPLANMA ALANI: Spor Bilimleri Fakültesi öğrenci girişinin bulunduğu ön bahçedir. Fakülte içerisinde bulunan tüm öğrencilerin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

3 NO'LU TOPLANMA ALANI: Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığının girişinin bulunduğu ön bahçedir. Bu alan Başkanlık içerisinde bulunan tüm personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

4 NO'LU TOPLANMA ALANI: Merkez Yemekhane mutfağının girişinde bulunan boş alandır. Bu alan Yemekhane personelinin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

5 NO'LU TOPLANMA ALANI: Bilgisayar Mühendisliği ve Jeofizik Mühendisliği Bölümlerinin yan tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümlerde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak Yerleşke İdare Amiri'nin görevidir.

6 NO'LU TOPLANMA ALANI: Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Biyomedikal Mühendisliği ve ANKUZEM Bölümlerinin üst tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümlerde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak Yerleşke İdare Amiri'nin görevidir.

7 NO'LU TOPLANMA ALANI: Yabancı Diller Yüksekokulu'nun ön tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümlerde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak Yerleşke İdare Amiri ile alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

8 NO' LU TOPLANMA ALANI: BEYAS Koordinatörlüğü'nün ön tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümde bulunan tüm personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

9 NO' LU TOPLANMA ALANI: Jeoloji Mühendisliği Bölümü'nün ön tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

10 NO' LU TOPLANMA ALANI: Gıda Mühendisliği Bölümü'nün ön tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

11 NO' LU TOPLANMA ALANI: Gıda Mühendisliği Bölümü'nün arka tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

12 NO' LU TOPLANMA ALANI: Süper İletken Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Enerji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü'nün ön tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

13 NO' LU TOPLANMA ALANI: Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü'ne bağlı Hızlandırıcı ve Lazer Tesisi'nin yan tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

14 NO' LU TOPLANMA ALANI: Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü'nün ön tarafında bulunan boş alandır. Bu bölümde bulunan tüm öğrenciler ile personelin toplanma alanı olup, bu alanda toplanan kişilerin kontrolünü sağlamak alanda görevli Gözetim Denetim ve Kontrol Birimi personelinin görevidir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Madde 33- Çalışanların Genel Görev ve Sorumlulukları

Çalışana yüklenen görev ve sorumluluklar aşağıda belirtilmiştir.

1. İşini özenle yapma borcu,
2. Tedbirlere riayet etmek, eğitimlere katılmak, kuralları öğrenmek ve bu kurallara uymak borcu
3. İşverenin talimatlarına uyma borcu,
4. İşçi sağlığı ve iş güvenliği hakkındaki usul ve şartlara uyma borcu,
5. Sadakat borcu,
6. Olumsuzlukları bildirme borcu,
7. Rekabet etmeme borcu,
8. İşyerinde düzenlenecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılmak ,
9. Bu konudaki talimat ve prosedürlere uymakla yükümlüdürler.
10. Çalışanlar, davranış ve kusurlarından dolayı, kendilerinin ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğinin olumsuz etkilenmemesi için azami dikkati gösterirler ve görevlerini, işveren tarafından kendilerine verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yapmakla yükümlüdürler.
11. Kendilerinin ve kendi işlem ve ihmallerinden etkilenecek başkalarının güvenliklerine özen göstermek,
12. Kendilerinin ve diğerlerinin sağlık ve güvenlikleri için verilmiş talimatlara, sağlık ve güvenlik alanındaki işlem ve usullere uymak,
13. Güvenlik araçlarını ve koruyucu donanımı doğru bir şekilde kullanmak, (bunları kullanılmaz hale getirmemek)
14. Bir tehlikenin ortaya çıktığını ve bunu kendilerinin tek başına önlemlerinin mümkün olmadığını düşündükleri durumlarda hemen amirlerine haber vermek,
15. Kaza ve yaralanma olması durumunda bunu bildirmek,
16. Sağlık ve güvenlik açısından kaygı verici durumlar görüldüğünde işveren veya yetkili organ tarafından inceleme ve araştırma yapılmasını talep etme ve bunları yaptırma,

17. Sağlık ve güvenliklerini tehdit edici durumları bilme ve bu konuda bilgilendirilme,
18. Sağlık ve güvenlik temsilcisini seçme
19. Makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını doğru şekilde kullanmak zorundadırlar,
20. Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve kullanımdan sonra muhafaza edildiği yere geri koymak zorundadırlar.
21. İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalardaki güvenlik donanımlarını kurallara uygun olarak kullanmak ve bunları keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemekle yükümlüdürler.
22. Çalışanlar ve temsilcileri, sağlıklı bir çalışma ortamının oluşması için bu konuda hazırlanan talimat ve prosedürlere uymak, işyeri sağlık biriminin çalışmalarına destek sağlamak, sağlık muayeneleri, bilgilendirme ve eğitim programlarına katılmak ve gerektiğinde işbirliği yapmakla yükümlüdürler
23. İşyerinde sağlık ve güvenlik için ciddi ve ani bir tehlike olduğu kanaatine vardıkları herhangi bir durumla karşılaştıklarında veya koruma tedbirlerinde bir aksaklık ve eksiklik gördüklerinde, işverene veya sağlık ve güvenlik çalışan temsilcisine derhal haber vermelidir.
24. Çalışanın haklı bir nedeni olmaksızın gerekli eğitimlere katılmamakta ısrar etmesi İş Kanunu uyarınca bir haklı fesih nedeni oluşturur.
25. Çalışanlar, sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla iş sağlığı ve güvenliği koordinasyon kurullarınca konulan kurallar, yasaklar ile alınan karar ve tedbirlere uymak zorundadırlar.
26. İşçiler/çalışanlar, işyerinde sağlık ve güvenlik tedbirlerinin belirlenmesi, uygulanması ve alınan tedbirlere uyulması hususunda iş sağlığı ve güvenliği kurullarıyla işbirliği yaparlar.
27. Çalışanlar, uygulamada karşılaştıkları güçlükler hakkında kurula bilgi verirler.

Çalışanların Görevleri

Madde 33-1- Çalışanlar; Kitapçıkta bildirilen konuların ve görevlerin dışında işverenin ayrıca bildirdiği ve bildireceği İş Sağlığı ve Güvenliği talimatlarına uymalıdır,

- a) İşveren tarafından verilmiş olan iş araç ve gereçlerinin işletilme ve kullanılma süresince, çalışanlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyulması zorunludur,
- b) İş sağlığı ve güvenliği yönünden yetersiz, tehlike arz eden acil durumlarda ilk amirlerine ve/veya İş Sağlığı ve Güvenliği Kısım Yöneticiliği'ne bildirim gerekir.
- c) İdari veya iş güvenliği yönünden tespit edilmiş olan iş araç ve gereçleri ile makinelerin yerleri ve iş güvenliği kuralları, işveren veya vekillerinin izni olmadan değiştirilemez. Değişiklik, ayrıca yapan veya yaptıran sorumluluk yükler.
- ç) İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda yetkili olmayan kimselerin herhangi bir durumda ve konuda müdahalede bulunmaları kesinlikle yasaktır.

Madde 33-2- Çalışanlar “İş Sağlığı ve Güvenliği İç Yönetmeliği” dışında bazı çalışmaların kurallarının düzenlenmesi için ayrı ayrı hazırlanan iş güvenliği kaidelerine de uymak zorundadırlar.

Madde 33-3- Zemin ve geçitler malzemeye dolu ve kapalı olmayacaklardır. Böylece normal olarak hareket alanı serbest bırakılacaktır. Teknik yönden geçerli olan konular ve durumlar dışında, geçitler muhakkak vasıtaların veya çalışanların iş güvenliği ve acil durumlarda çıkış olarak kullanılması yönünden muhtaç oldukları iş güvenliği kuralları içinde açık bulundurulacaktır. Aksi durumlarda ise; gerekli işaretler konulacak, böylece uyarma görevi yapılacaktır.

Madde 33-4- İşyeri dahilinde muhtelif yangın tehlikeleri için yapılmış ikaz ve uyarılara uymak gerekir. Yanıcı ve parlayıcı maddelerin bulunduğu yerlere açık ateş ve alevle yaklaşmak, kıvılcım çıkartan araç ve gereç kullanmak ve Sigara içmek yasaktır.

Madde 33-5- Yangın çıktığı takdirde öncelikle İtfaiye' ye haber verilmeli ve hemen su ile söndürme çalışmasına başlamamalı yanan malzemenin niteliği ve yanan şeyin cinsine göre söndürme faaliyetine girilmelidir. Sıvı yanıcı maddelerin üstüne ve kıymetli makinelerin üstüne derhal su sıkılmalıdır. Ayrıca yanıcı gaz veya sıvı gaz alanlarında vuku bulacak yangınlarda derhal su ile söndürme ameliyesi yapılamaz. Ayrıca, yangın yüksek gerilimli cereyanla çalışan makine ve aparatlarda meydana gelmişse, su ile söndürmeye çalışmak yasaktır.

Madde 33-6- İş gerekçesi durumları haricinde makinelerin iş emniyeti yönünden kısım veya genel olarak, yer değiştirmeleri yasaklanmıştır. İş gerekçesi mevzuu bahis olduğu takdirde makinelerin yer değiştirmeleri azami iş sağlığı ve güvenliği durumları göz önünde tutularak ve en az tehlike arz eden durumları gerçekleştirildikten sonra yapmak gerekir.

Madde 33-7- Makinenin çalışan ve hareket halinde bulunan organlarını ve kısımlarını temizlemek, yağlamak yasaktır. Teknik yönden temizlenmesi elzem olan organlar ve kısımlar bile, makine

durdurulduktan sonra temizlenmeli ve yağlamalıdır. Ayrıca ideal ölçüler içinde hazırlanmış yardımcı malzeme veya aparatlar ile öngörülen temizlik veya yağlama işlemi yapılmalıdır.

Madde 33-8- Hareket halindeki makinelerde ayarlama ve tamir yapmak yasaktır. Makinenin çalışması esnasında yapılması icap eden tamir veya ayarlama mevzuu bahis olduğu takdirde işveren veya vekilleri tarafından gerekli tedbirler alınacak ve çalışanların herhangi bir müessif olayın karşısında kalmaları önlenmiş olacaktır.

Madde 33-9- Matkap ile delinmesi icap eden parçalar, zorlama neticesinde eksenleri etrafında daire çizebileceklerinden delinme işlemi başlamadan evvel muhakkak matkap tahtası üzerinde sabitleştirilmelidir. Veya delinecek parça zorlama neticesinde eksen etrafında daire çizmeyecek duruma getirilmelidir.

Madde 33-10- Yüklerin kaldırılmaları esnasında manevralarda ve kaldırılan yüklerin nakil esnasında yük, çalışan çalışanların üzerinden geçirilmemelidir. Muhtemelen yükün yere düşmesi halinde tehlike arz etmeyecek ve herhangi bir kaza olmayacak hallerde yük nakledilmelidir.

Madde 33-11- Mekanik nakil vasıtalarının nakliye esnasındaki hızı, kat edilecek yolun karakteristik vasıf ve durumuna göre ayarlanmalıdır. Ayrıca nakledilen yükün tabii durumu ile nakil esnasındaki bozulmadan durabilme süreleri hız yönünden göz önünde tutulmalıdır.

Madde 33-12- Hareket halinde olan vasıtaların bağlanmaları ve ayrılmaları yasaktır. Daha önceden yapılan incelemelerde, birbirlerine mekanik olarak bağlanan veya yine birbirlerinden mekanik olarak ayrılabilen vasıtalar iş emniyeti yönünden her hangi bir tehlike arz etmiyorlarsa işlem gerekli emniyet tedbirleri alındıktan sonra yapılabilir.

Madde 33-13- Mesai saatinin bitiminde, vasıta ve motorların durdurulmaları, evvela şalterleri kapayarak veya anahtar ile elektrik kabinini kilitleyerek yapılmalı ve kontrol edilmelidir.

Madde 33-14- Emniyet ve tertibat alınmadan, sigortalar boşaltılmadan elektrik hatlarının üstünde çalışmak yasaktır. İdeal emniyet tertibatı alınmadan elektrik akımı devreden kesilmeden, ayrıca karanlık yerlerde sigortalar çıkartılmadan çalışmak düşünülmemelidir.

Madde 33-15- Yüksek gerilimli elektrik nakledicilerine, aparatlara ve elektrikle çalışan makinelere en fazla 5 m. yaklaşılabilir. Bu ölçünün dışında bir ölçüde yaklaşmak yasaktır,

Madde 33-16- Yüksek gerilimli elektrik nakledicilerinde (Trafo merkezi) çalışanlar daha evvelden tespit edilen mesafelerden daha fazla ileri gidemezler.

Madde 33-17- Çalışanlar yaptıkları işin özelliği gereği olarak; işyerinde kendi bildiklerine muhtelif tipte ve değişik şekilde şahsi iş elbisesi giyemez. Giyilecek iş elbiseleri, işveren tarafından uzun kollu ve tek tip olarak hazırlatılır. Çalışanlar, tespit edilmiş ve işverence dağıtılmış olan bu iş elbiselerini çalışırken giymeye mecburdurlar.

Madde 33-18- Çalışanlar, olağanüstü durum haricinde herhangi bir iş kazasını işveren veya işveren vekiline, çalışan sağlığı birimine derhal haber vermeye mecburdurlar. İş kazasının küçüklüğü veya büyüklüğü bu durumda söz konusu olamaz. Bu durumda derhal alınması gereken tedbirler karşılaştırılır ve tatbik olunur.

Madde 33-19- Çalışanlar İşveren tarafından temin edilmiş olan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili malzeme ve diğer koruma araçlarını muntazam şekilde kullanmakla yükümlüdürler,

Madde 33-20- Çalışanlar ne olursa olsun, işyerinde şaka yapamazlar. Ayrıca iş arkadaşlarını küçük düşürücü hareketlerde bulunamazlar.

Madde 33-21- Çalışanlar işleri esnasında işlerine azami dikkati göstermeye mecburdurlar.

Madde 33-22- Yetkili amirin rızası alınmadıkça, makine takım ve aparatları kullanmak veya karıştırmak yasaktır.

Madde 33-23- Amirlerince görevlendirilmedikçe, kendi esas işi ve sorumluluğu altında olmayan işlere karışmak veya işi yapmak yasaktır.

Madde 33-24- Belirli yerlerde asılmış veya konulmuş olan “Sigara İçilmez” levhaları mahallinde sigara içmek, ayrıca patlayıcı ve yanıcı malzemenin bulunduğu yerlerde ateş yakmak yasaktır. Yanıcı ve patlayıcı madde olan benzin, alkol ve diğer sıvı maddeler bina dışında açık bir yerde bulunsalar dahi sigara içmek ve ateşle yaklaşmak yasaktır.

Madde 33-25- İçecek şişeleri boşaldıktan sonra atık sahasında konmalıdır. İşyerinde boş şişeler, zeminden yukarıdaki geçitler, makineler, aparatlar ve naklediciler üzerine katiyen konamaz. Ayrıca boş şişelerin zemin üzerine bırakılması da yasaktır.

Madde 33-26- Yüksek dolapların veya yüksek malzemenin üzerine tırmanmak yasaktır. Yüksek bir yerin üzerine çıkmak icap ediyorsa en ideal vasıtaya başvurmak lazımdır. (Merdiven, iki ayaklı merdiven vs...)

Madde 33-27- Çalışma yerinde iş kazası olduğu takdirde, kaza esnasında orada bulunup kazayı görenlerin şahadetleri ile kazaya uğrayan derhal amirine başvurarak iş kazası raporunun tutulmasını sağlar.

- Madde 33-28-** İş kazası olduktan sonra, derhal ilk tedavi yaptırılır. Çalışanın ilk amiri tarafından İş Kazası Bildirim formu hazırlanır ve İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinasyon Birimi Kısımına gönderilir.
- Madde 33-29-** Bütün çalışanlar belirlenmiş olan dahili yön akışına uymaya mecburdurlar. Bilhassa gerekli işaretler ile işaretlenmiş veya yasaklanmış yerlerden geçmek yasaktır.
- Madde 33-30-** Yüklü pozisyonda bulunan, araç ve gereçlerin altından geçmek veya muhtemel bir çökme veya kaymanın olabileceği yerlerden geçmek yasaktır.
- Madde 33-31-** Kapısında “İŞİ OLMAYAN GİREMEZ” yazısı bulunan veya idarece girilmesi yasaklanmış veya tahdit edilmiş yerlere girmek yasaktır.
- Madde 33-32-** Hareket halindeki vasıtalara binmek veya inmek, ayrıca vasıtanın içine girmeyerek asılı olarak gitmek yasaktır. İnsan taşımaya elverişli olmayan, ayrıca şoför mahalli dolu olan vasıtaların kasalarına binmek, arkalarına takılmak veya asılmak. Sıhhi yönden zararlı malzeme nakleden vasıtaların üstünde seyahat etmek yasaktır. (Forklift, traktör, vb.)
- Madde 33-33-** Taşıtlar, yalnızca araç kullanma yetkisine sahip personel tarafından ve kendilerine yapılan ikaz ve uyarılar dahilinde tespit edilen süratle verimli bir şekilde kullanılırlar.
- Madde 33-34-** Çalışma süresi dışında yetkililerin izni olmadan görevlilerden başkası iş yerinde bulunamaz.
- Madde 33-35-** Çalışanlar kendi çalışma yerlerini düzenli ve temiz tutmaya mecburdurlar.
- Madde 33-36-** Takımlar ve aparatlar rasyonel şekilde ve tertipli olarak yerlerine konmalıdır.
- Madde 33-37-** Malzeme, cinsine ve duruş şekline göre kendine ayrılmış olan kısım veya bölmelere konulmalı ve diğerleri ile karışmasına sebebiyet vermemelidir. Ayrıca yerine konan malzemeye gerekli bütün alaka gösterilmelidir. (Yüksekten atmama veya yanlış yere koymama gibi)
- Madde 33-38-** İş gerekçesi nedeniyle yağlanmış veya yağ akıtan bir malzeme mevcutsa, yağın zemine akmamasını sağlamak gerekir. Şayet yine de dökülmüş ise, derhal yağlanan yer temizlenmelidir.
- Madde 33-39-** Zimba, nokta, keski gibi el aletlerinin darbe nedeniyle baş kısımları deforme olmuş/şişmiş ise düzeltilmeden ve Koruyucu Gözlük takmadan kullanılamaz. Kullanıcılar hakkında disiplin işlemi yapılır.
- Madde 33-40-** Kesici makinelerde çalışanlar iş devirlerinin tayin ve tespit etmiş olduğu süre içerisinde gerekli işlerin, bitiminden sorumludur.
- Madde 33-41-** Makinede talaş alma esnasında meydana gelecek olan talaşlar el ile toplanamaz. Ancak bu iş için gerekli olan alet ile toplanıp, alınır.
- Madde 33-42-** Aparatların üstünde bulunan elektrik merkezlerini açmak veya bunları herhangi bir şeyden dolayı karıştırmak, tamir etmeye çalışmak yasaktır. Bu durumlarda ilk amirine durumu bildirmek çalışanın başlıca görevidir.
- Madde 33-43-** Elektrik hatlarına dokunmak, geçen kabloları kurcalamak veya sivri uçlu şeyler ile üstüne bastırmak, kablosu eskimiş veya yırtılmış yerleri tutmak yasaktır.
- Madde 33-44-** İş bittikten sonra veya herhangi bir sebepten dolayı çalışan makine terk ediliyorsa, Makine muhakkak durdurulmalı ve elektrik akımı kapatılmalıdır.
- Madde 33-45-** Herhangi bir yük el ile kaldırılacaksa bütün güç bacak kısımlarına yüklenmeli ellere ve bilhassa bileklere fazla bir yük binmesi önlenmelidir, (Bel eğilmesi yerine diz kırılarak yük alınmalı ve konulmalıdır)
- Madde 33- 46-** Yükün elle nakliyesi esnasında, bütün yük vücut desteği ve kol yardımı ile yapılmalıdır.
- Madde 33-47-** El arabaları şayet başka bir gaye uğruna yapılmamış ise önden çekilmemeli, arkadan itilmelidir.
- Madde 33-48** Yapı itibarıyla tehlike arz eden malzeme veya eşyaları nakledecek olanlar, gerekli teçhizatla donatılmış ve ancak bu işlemi yapmakla görevlendirilmiş çalışanlardır. Başkalarının bu tip işlerle uğraşmaları veya çalıştırılmaları yasaktır.
- Madde 33-49-** Tozun, talaşın vs. basınçlı hava ile temizlenme esnasında etrafta başka kimsenin bulunmamasına dikkat etmek gerekir. Şayet iş mecburiyeti nedeniyle başka kimse varsa, basınçlı havayı o yöne doğru tutmak bilhassa yasaktır. Böylece diğer kişilerin püskürtülmüş olan malzeme veya talaştan dolayı yaralanmalarına engel olunmuş olacaktır. Bu işlem sırasında koruyucu gözlük kullanmak mecburidir.
- Madde 33-50-** İş gerektirmediği takdirde basınçlı havayı kullanmak yasaktır.
- Madde 33-51-** Basınçlı hava ile üfleme mecburiyeti doğduğu takdirde çalışan muhakkak iş güvenliği gözlüğünü takmaya mecburdur.
- Madde 33-52-** Çalışanlar işveren tarafından tespit edilmiş ve kullanılması hakkında gerekli karar verilmiş olan koruma vasıtalarını yaptıkları iş gereğince kullanmaya mecburdurlar. (Eldiven, gözlük, elektrik kaynağı gözlüğü, maske, ayakkabı, önlük, kulak tıkacı veya kulak manşonu vs.)

Madde 33-53- Yapılan iş nedeniyle meydana gelecek olan talaş tozu, kaynak kıvılcımı veya benzeri şeyler iş güvenliği yönünden sakıncalı olmaması için gözlük takmak mecburidir.

Madde 33-54- Çalışanlar, İş Sağlığı ve Güvenliği yönlerinden kendilerine teslim edilmiş olan Kişisel Koruyucu Malzemeleri en iyi şekilde kullanmaya ve istendiğinde iade etmeye mecburdurlar.

Madde 33-55- Çalışanlar hastalandıklarında kendi çalışma saatleri içerisinde, idarece belirtilen muayene saatleri içinde İşyeri Hekimine müracaat ederler. İşyeri Hekimi tarafından yapılan muayene sonrası kendilerine verilen ilaçları almak ve bu hususta herhangi bir münakaşaya sebep olmamak mecburiyetindedirler.

Madde 33-56- Hekimler işyerinde iken, hekim muayene ve kontrolünde ilaç kullanımı uygulamasına riayet edilecektir.

Madde 33-57- Sağlık servisi tarafından programlanmış olan periyodik muayenelerden geçirilmesi gereken her çalışan, bu davete uymaya mecburdur. Ayrıca muayyen süreler içerisinde yapılması öngörülmüş olan aşı kampanyalarına daveti halinde, gidip aşının yaptırılması gerekir.

Madde 33-58- Çalışanlar iş mahallerini, soyunma salonları, banyolar, duşlar, yemekhane ve tuvaletleri temiz tutmak ve kullanmak mecburiyetindedirler.

Madde 33-59- Acil durum kapısı olarak adlandırılmış kapılar ve geçitler acil durumlar için geçişe açık tutulacaktır.

Madde 34- KAZALARIN ÖNLENMESİ, UYULMASI GEREKEN GÜVENLİK KURALLARI.

Kazaların önlenmesi için uyulması gereken güvenlik kuralları aşağıda belirtilmiştir.

Madde 35 BASINÇLI KAPLAR

Madde 35-1- Basınçlı kaplar üzerinde emniyet supabı, boşaltma vanası, manometre ve termometre, gibi kontrol cihazları bulunacaktır. Emniyet supabı ayar değeri değiştirilmeyecektir.

Madde 35-2- Paralel çalışan basınçlı kapların giriş, çıkış, boşaltma ve blöf vanaları ayrı ayrı işaretlenecektir.

Madde 35-3- Emniyet supaplarında yoğunlaşmaya karşı blöf vanaları bulunacaktır.

Madde 35-4- Basınçlı kapların yılda bir defa yetkili personel tarafından periyodik kontrolü yapılacak, bir kontrol belgesi düzenlenip iş yerindeki dosyasında muhafaza edilecektir

Madde 35-5- Kompresörler yılda bir defa yetkili personel tarafından teste tabi tutulacak, bir kontrol belgesi düzenlenip iş yerindeki dosyasında muhafaza edilecektir.

Madde 36- ELEKTRİKLİ EL ALETLERİ

Madde 36-1- Seyyar el lambalarının giriş telleri ile duyu tamamen örten yalıtkan bir sap üzerine tespit edilmiş koruyucu ile donatılması şarttır. Bu tertibatın alınmadığı seyyar lambalar kullanılmayacaktır.

Madde 36-2- El ile taşınan aletlerde kullanılacak kabloların iletkenleri çok telli olup, önce birer birer izole edilmiş sonra hepsi birden yalıtkan kılıf içine alınmış olacaktır.

Madde 36-3- Portatif elektrikli el aletlerinin küçük gerilim ile veya bir güvenlik trafosundan (izole trafodan 1/1) beslenmeleri şarttır. Bunların temin edilemediği veya mecbur kalındığı durumlarda (doğrudan şebekeden beslenmeleri halinde);

- İzole eldiven giyilecek,
- İzole ızgara üzerinde çalışılacak,
- Uygun topraklama yapılacaktır.

Madde 36-4- Elektrik tesisatındaki tüm değişiklikler yetkili amirin onayından sonra yapılacaktır.

Madde 36-5- Teçhizatı yapılacak çalışmalarda kullanılan araç gereç ve aletlerin bu işi yapmaya uygun ve güvenli olmasına dikkat edilecektir.

Madde 37- ISI ÜRETİM MERKEZLERİ VE TESİSLERİ

Madde 37-1- Sıvı yakıtların depolanması için kullanılan ana yakıt tankları hiçbir zaman kazan dairesi içinde bulunmayacaktır.

Madde 37-2- Yakıt tankları korozyona karşı boyanacak, su ve tortular periyodik olarak boşaltılacaktır.

Madde 37-3- Isı üretim merkezlerinin aydınlatma lambaları etanj olacaktır.

Madde 37-4- Kazanların susuz kalmasını önlemek için kazan üzerinde en az iki adet su seviye göstergesi olacak, bunlardan en az bir tanesi camdan yapılacak ve kırılmaması için koruyucu içine alınacaktır.

Su düzey göstergeleri, doğrudan doğruya kazana bağlanacak, azami ve asgari su düzeyini gösterecek şekilde işaretlenecektir.

Bütün göstergelerin giriş ve çıkışlarına, kazan basınçlarına uygun birer adet vana (musluk) konulacaktır.

Madde 37-5- Kazandaki su düzeyini kontrol altında tutmak için, kazandaki su düzeyine bağlı olarak besleme pompasını açıp kapamaya, su düzeyi asgariye düştüğü zaman brülörü veya yakıcıları durdurmaya ve güvenlik cihazına sinyal vermeye yarayan otomatik su düzey kontrol aygıtları kullanılacaktır.

Madde 37-6- Kazanlardaki suyun düzenli olarak beslenmesini sağlayacak besleme regleleri kullanılacaktır.

Madde 37-7- Kazanların susuz kalması halinde kazanın işletme bakım talimatına göre işlem yapılacaktır.

Madde 37-8- Kazanlar, emniyetli bir şekilde çalıştırılmaları için gerekli olan ölçü aleti, kumanda ve koruma sistemleri ile donatılacaktır. Konulan tüm ölçü aleti ve kumanda aletlerinin periyodik kontrolü yapılacak ve sağlıklı çalışması sağlanacaktır. Ölçü aletlerinde en yüksek ve en düşük çalışma şartları işaretlenecektir.

Madde 37-9- Kazan işletme basıncının, proje basıncı üzerine çıkmasını önlemek için en az bir tane manometre ve en az iki adet güvenlik ventili çalışır durumda olacaktır.

Madde 37-10- Manometre, çalışma basıncının iki katını gösterecek ve en yüksek çalışma basıncı kırmızı bir çizgi ile işaretlenecektir. Manometre, işletme personelinin rahatlıkla okuyabileceği yerde olacaktır.

Madde 37-11- Güvenlik ventili doğrudan doğruya kazana bağlantılı olacak, kazanla güvenlik ventili arasında bağlantı borusu üzerinde buharın geçmesini önleyecek valf veya başka benzeri hiçbir engel bulunmayacaktır.

Madde 37-12- Emniyet supapları fazla basınçtan dolayı çıkan buharı atarken çalışanlara zarar vermeyecek şekilde donatılacaktır.

Madde 37-13- Kazan emniyet supaplarının ayarı değiştirildikçe veya kazanların üç ay kullanılmayıp yeniden servise girmeleri halinde ise tekrar kullanmaya başlanmadan önce veya yılda bir defa periyodik testleri yapılacaktır.

Madde 37-14- Kazanlar her ateşlemeden önce, yeteri kadar havalandırılacaktır.

Madde 37-15- Kazan ve kazan yardımcı tesisatlarının işletme çalışmaları, işletme talimatları gereğince kontrol altında tutulacaktır.

Madde 37-16- Kazan dairelerine; sorumlu, ilgili, yetkili ve görevlendirilen personelden başka kimse girmeyecektir.

Madde 37-17- Buhar kazanlarında çalışan personel, yetkili teknik amirin müsaadesi olmadıkça herhangi bir emniyet teçhizatının ayarını değiştirmeyecek veya değiştirilmesine müsaade etmeyecektir.

Madde 37-18- Kazan ve yardımcı tesislerinde bulunan bütün ölçü aparatlarının yerleri ve ayarları yetkili amirin müsaadesi olmadan değiştirilmeyecektir.

Madde 37-19- Kazanlarda katı yakıt kullanılması halinde linyit ve taş kömürleri depolarında, kömürlerin kendiliğinden yanmasını önlemek için istifte durma süreleri fazla tutulmayacaktır.

Madde 38- TAKIM TEZGAHLARINDA ÇALIŞMA

Madde 38-1- Tezgahlarda, işletme esnasında aşağıdaki güvenlik önlemleri alınacaktır;

- 1-Yapılacak işe uygun alet kullanılacaktır.
- 2-İşlenecek parçalar düzgün bir biçimde sıralanacak ve makinanın etrafı boşaltılacaktır.
- 3-İşlenecek parça tezgaha güvenli bir şekilde bağlanacaktır.
- 4-Çalışma sırasında yüzük, kolye ve saat gibi takılar takılmayacaktır.
- 5-Tezgahın yakınında çalışanlara parça veya demir talaşlarının fırlamamasına dikkat edilecektir.
- 6-Takım tezgâhları yetkili elemanlarca çalıştırılacak ve kullanılacaktır.
- 7-Makina koruyucularının yerinde olmasına dikkat edilecektir.
- 8-Elektrikli makinalar topraklanacaktır.
- 9-Makinanın yağlama ve temizleme işlemi makine durduktan sonra gerçekleştirilecektir.
- 10-Hareket halindeki parçalar elle durdurulmayacaktır.
- 11-Bol veya iliklenmemiş elbiselerle ve başlıksız uzun saç-sakalla çalışılmayacaktır.

Madde 38-2- Ayak pedalı ile kumanda edilen pres, şahmerdan, giyotin makaslar ve bunun gibi takım tezgahlarının pedalları emniyet altına alınacaktır.

Madde 38--3- Talaş kaldırma makinalarında, talaş fırlamalarına karşı koruyucular kullanılacaktır.

Madde 38-4- Sabit ve seyyar taşlama aletleri, koruyucusuz kullanılmayacaktır.

Madde 38-5- Talaş kaldırma makinalarında, tezgâha bağlanan parçalar tezgâhtan dışarı taşıkları zaman, dışarı taşan kısımların personele veya çevreye zarar vermesini önleyecek koruyucu tedbirler alınacaktır.

Madde 38-6- Her makina ve tezgâhta, talaş kaldıran, şekillendiren, ezen, delen, kesen veya başka şekilde işlem yapan kısım ile iş alıp verirken tehlikeli olan yerler gibi operasyon noktası denilen bölgeler, herhangi bir kazanın meydana gelmesini önleyecek şekilde korunacak ve bunun için gerekli tedbirler alınacaktır.

Madde 38-7- İmalat ve takım tezgâhlarında talaş kaldıran takımlar, bağlamalar ve işlenen parçalar tezgâh çalışırken sökülüp takılmayacak, ayar yapılmayacak ve gevşetilmeyecektir.

Madde 38-8- Delen, kesen, talaş kaldıran tezgâhların devir sayıları işlenecek malzemenin cinsine ve yapılacak işin niteliğine göre seçilecektir.

Madde 38-9- Tezgâhlarda meydana gelen demir talaşları, tozları veya kırıkları el ile temizlenmeyecektir.

Madde 39- KAYNAK İŞLERİ

Madde 39-1- Kaynak yapmaya başlamadan önce her seferinde kaynak cihazı ile cihazın herhangi bir yerinde bozukluk, ek yerlerinde hasar, gaz ve elektrik kaçağı olup olmadığı kontrol edilecektir.

Madde 39-2- Kaynak makinasının kabloları sağlam ve güvenli bir şekilde bağlanacaktır.

Madde 39-3- Topraklama ucuna topraklama kablosu bağlanacaktır.

Madde 39-4- Dönüş kablosu veya topraklama kablosu kaynak yapılacak parçaya bir topraklama klemensi ile sıkı bir şekilde bağlanacaktır.

Madde 39-5- Besleme kablolarının kısa olmasına özen gösterilecek ve rulo halinde iken kullanılmayacaktır.

Madde 39-6- Kaynak atölyelerinde kaynak masası alttan hava emişli olarak donatılarak tesis edilmiş olacak ve kaynak parçaları ile kaynak ışığını geçirmeyen paravanlar kullanılacaktır.

Çalışan kişi işe uygun önlük, tozluk, eldiven, ayakkabı, gözlük veya maske ile korunacaktır.

Madde 39-7- Çalışma ortamı dar bir yerde ise veya boyalı demirler üzerinde çalışma yapılıyorsa, çalışma ortamı iyice havalandırılacak veya maske takılacaktır.

Madde 39-8- Yağlı bir ortamda veya makine yağları ile çok kirlenmiş elbiselerle kaynak yapılmayacaktır.

Madde 39-9- Kaynak işleri sırasında havayı temizlemek için oksijen kullanılmayacak, bunun yerine geniş çaplı bir havalandırma yapılacaktır.

Madde 39-10- Kapalı kaplar içinde çalışırken kaynak makinası dışarıda bir yardımcının gözetiminde bırakılacaktır. Ortam iyice havalandırılacak ve gerektiğinde kaynakçıya hava beslemeli maske kullanılacaktır.

Madde 39-11- İçinde parlayıcı ve uçucu maddeler bulunan kaplar üzerinde kaynak işlemi yapılmayacaktır.

Madde 39-12- Oksi-asetilen kaynağı ile kesme işlemi yapılırken kesme yönü oksi-asetilen tüp grubuna doğru olmayacaktır.

Madde 39-13- Kaynak makinası üzerinde yapılacak değişiklikten önce elektrik kesilecektir.

Kaynak makinalarının temizlenmesi, tamiri, bakım veya çalışma yerinin değiştirilmesi sırasında makinaların elektrik tesisatı ile irtibatı kesilecektir

Madde 39-14 - Oksijen gazı ile yağlı maddelerin temasına kesinlikle mani olunacaktır.

Madde 39-15- Yanıcı ve parlayıcı maddelerin yakınında kaynak yapılmayacaktır.

Madde 39-16- Kaynak yapılan yerlerde kullanılmakta olan gaz tüplerinden başka (ayrı cins olsa bile) gaz tüpleri bulundurulmayacaktır.

Madde 39-17- Manometreler sağlam olacaktır.

Madde 39-18- Hortum ve hortum bağlantıları sağlam olacaktır.

Madde 39-19- Kullanılan gaza göre hortum seçilecek ve renkleri belirlenecektir.

Madde 39-20- Kıvılcım ve maden parçacıklarının fırlamasına karşı gözlük takılacaktır.

Madde 39-21- Yangın ihtimaline karşı kuru kimyevi tozlu yangın söndürme aleti kaynak yerinin yakınında bulundurulacaktır.

Madde 40- AMBAR VE DEPOLAMA İŞLERİ

Madde 40-1- Ambar ve depolama işlerinde;

1-Yerler daima temiz tutulacaktır,

2-Yağ ve yanıcı madde birikintilerine yer verilmeyecektir,

3-Ambarlarda sigara içilmeyecektir,

4-Ambarın giriş-çıkış kapıları, imdat kapıları, yangın söndürme cihazlarının bulunduğu yerler, su alma yerleri ve ilk yardım malzemelerinin bulunduğu yerlerin önleri herhangi bir şekilde kapatılmayacaktır.

Madde 40-2- Yüklerin Kaldırılması Taşınması ve Depolanmasında Dikkat Edilecek Hususlar;

1-Malzeme yüklenir veya boşaltılırken dikkatli bir biçimde ve yavaşça yerine konulacaktır.

2-Malzeme yere bırakılırken kalın takozlar koyarak el ve ayaklar korunacaktır.

3-Uzun parçalar taşınırken, uzun parçanın ön ucunun bir insan boyundan daha yukarda olmasına dikkat edilecektir.

4-Tercihen madeni gözlü raflar ve dolaplar kullanılacaktır.

5-Rafin gözleri kapasitesinin üzerinde doldurulmayacaktır.

6-Yerleştirme sırasında en ağır parçalar en alt rafa konulacak ve ağırlık sırasına göre de aşağıdan yukarıya doğru yerleştirilecektir.

7-İçinde parlayıcı–patlayıcı madde bulunan yere açık ateşle girilmeyecek ve burada sigara içilmeyecektir.

8-Parlayıcı ve yanıcı kimyasal maddelerin bulunduğu depo güneşin ısı ve ışığından korunacak ve iyice havalandırılacaktır.

9-Depolarda gerekli güvenlik önlemi alınmadan bakım ve onarım işlemleri yapılmayacaktır.

Madde 41- YAPI İŞLERİ

Madde 41-1- Yapı alanı içinde tehlikeli kısımlar açıkça sınırlandırılacak, görünür şekilde uyarı levhaları konularak geceleri ışıklandırılacaktır.

Madde 41-2- Kazaya neden olacak ve çalışanları tehlikeli duruma sokacak şekilde malzeme istif edilmeyecektir.

Madde 41-3- Yüksekliği fazla olan yerlerde çalışanlara emniyet kemeri ve baret verilerek kullanmaları sağlanacaktır.

Madde 41-4 - Yağışlı ve rüzgârlı ortamda çatı ve iskelede çalışılmayacaktır.

Madde 41-5- Kazı esnasında kaymaya engel olmak için yumuşak zeminlerde iksa kullanılacaktır.

Madde 41-6- Yapı iskeleleri sorumlu ve yetkili teknik bir elemanın gözetimi altında yaptırılacaktır.

Madde 41-7- İskelelerin taşıyabileceği yük miktarını gösteren levha görünen bir yere asılacaktır.

Madde 41-8 - İskelelerin duvardan açıklığı fazla olmayacaktır.

Madde 41-9- İskelelerde görülen arızalar derhal onarılacak, zayıf kısımları kuvvetlendirilecek veya yenileri ile değiştirilecektir. İskeleler üzerinde geçişe engel olan malzemeler bırakılmayacaktır.

Madde 41-10- İskele sökülmesine en üst kısımdan başlanacak, sökülmüş olan malzeme aşağıya doğrudan atılmayacak, dengeli bir şekilde indirilecektir.

Madde 41-11- Çatılar üzerindeki çalışmalarda emniyet kemeri, merdiven veya benzeri aletler kullanılacaktır. Emniyet kemeri sağlam mesnetlere bağlanacaktır. Merdiven ve benzeri araçları mukavemeti az satırları geçmede kullanırken sağlam noktaları tespit edilerek o noktalara konulacaktır.

Madde 41-12- Dört basamaktan fazla olan her sabit merdivende korkuluk ve tırabzan bulunacaktır.

Madde 41-13- Genişliği 225 cm.yi aşan sabit merdivenlerin ortalarında ayrıca bir tırabzan bulunacaktır.

Madde 41-14- Merdivenlerin korkulukları, ahşap, boru veya metal profilli malzemeden yapılacak ve yüzeyleri pürüzlü, köşeleri keskin olmayacaktır.

Madde 41-15- Bakım onarım ve kontrol için iş yerinde kullanılan merdivenlerin genişliği 55 cm. den dar olmayacak merdiven üst noktasının izdüşümü ile alt ayağı arasındaki mesafe merdiven boyunun ¼ oranında olacaktır.

Madde 41-16- Bakım, onarım ve kontrol işlerinde kullanılacak seyyar el merdivenleri sağlam ve uygun uzunlukta olacaktır. Yanlarına tahta çakılmak sureti ile veya benzeri bir şekilde sonradan boyları uzatılmış olmayacaktır. Basamakları noksan, çatlak, kırık, yerinden oynamış olmayacaktır. Seyyar ahşap merdivenler hiçbir zaman boyanmayacaktır.

Madde 41-17- Çift el merdivenleri; ayakların birbirinden ayrılmaması için her iki yanından çengelli demir çubuk veya zincir ile bağlanacaktır.

Madde 41-18- Seyyar merdivenle çalışırken üst kısmı kaymayacak ve sallanmayacak durumda tespit edilmiş olacak veya yerden bir kişi tarafından tutulacaktır.

Madde 42- FOTOKOPİ MAKİNELERİ ve RADYASYON YAYICI ORTAM

Madde 42-1- Bu ortamlarda çalışan personel dozimetre cihazı ile çalışacak ve çalışma saatleri aylık tehlikeli üst limitleri aşmayacaktır.

Madde 42-2- Bu ortamlarda ilk defa çalışabilecek personel için çalışmaya başlamadan önce bu ortamda çalışabilir olduğuna dair sağlık raporu alınacaktır.

Madde 42-3- Bu ortamların en az radyasyon yayması için gerekli tedbirler İdare tarafından alınacaktır.

Madde 43- TÜPLER

Madde 43-1- Tüplerde kullanılan gazlar şunlardır:

-Yangın söndürmede: Karbondioksit, KKT, halokarbon

-Kaynak ve kesme işlerinde: Oksijen, Karışım, Argon ve yanıcı gaz olarak propan, bütan gazı vs. dir

Madde 52-2- Tüplerin işaretleme: Tüpler nizami renklerle birbirinden ayrılırlar.

- Oksijen Tüpü : Mavi
- Asetilen Tüpü : Sarı
- Azot Tüpü : Yeşil
- Hidrojen Tüpü : Kırmızı
- Basınçlı Hava : Açık Mavi
- Karbon Gazı : Gri

Madde 43-2- Gaz Tüplerinin Stok Edilmeleri:

- 1-Depodaki oksijen tüpleri diğer gaz tüplerinden ayrı bir yerde tutulacaktır.
- 2-Tüpler dik ve duvara bağlı, göz veya raflara sıralanmış biçimde stok edilecektir.
- 3-Çıplak alevle gaz tüplerinin bulunduğu depoya girilmeyecek ve sigara içilmeyecek, tüp depoları sürekli havalandırılacaktır.

Madde 43-3- Tüplerin El ile Taşınması:

- 1-Tüplerin kısa mesafelerde yer değiştirilmesinde özel kancalar kullanılacak veya tüpe dibi üzerinde daireler çizdirilecektir.
- 2-Tüplerin uzun mesafelere taşınmaları durumunda, tüpler bağlanacak ve arabaya sağlam bir biçimde yerleştirilecektir.
- 3-Valflerin zedelenmemesi için yer değiştirmeden önce tüplerin başlıkları takılacaktır.
- 4-Tüpler, aşındırıcı ve yakıcı (Korozif) maddelerden korunacaktır.
- 5-Tüpler, taşınma sırasında yerde sürüklenmeyecek ve yuvarlanmayacaktır.
- 6-Tüpler, güneş veya diğer ısı kaynaklarının etkisi altında bırakılmayacaktır.
- 7-Tüpler, destek, rulo veya takoz olarak kullanılmayacaktır.
- 8-Tüpler, dik ve sıkı bir biçimde bağlanacak veya bir araba ya da destek üzerinde eğik tutulacaktır.
- 9-Uzun süren bir çalışma sonunda tüplerin valfleri kapatılacaktır (Üfleçte açık kalabilir).
- 10-Dedantör tüpe monte edilmeden önce vidasının gevşetilip, gevşetilmediği kontrol edilecektir.
- 11-Normlanmış renkler uygulanacaktır.
- 12-Özel irtibatlar kullanılacak, bu irtibatlar manşonlarla tespit edilecek, bağ veya takviye çemberi ile tutturulacaktır.
- 13-Tüpler normal kullanımların dışında kullanılmayacaktır.
- 14-Tüp veya aksesuarlar üzerinde değişiklik ile tüpler üzerinde bakım işleri ve boyama yapılmayacaktır.
- 15-Oksijen tüpü vanaları ve şaloma muslukları yağlanmayacak ve yağlı paçavralarla açıp kapanmayacaktır.
- 16-Tüplerdeki kaçaklar alevle aranmayacaktır.
- 17-Tüplerdeki kaçaklar güneş ve ısıya olduğu gibi korozif maddeler ile şokların etkisi altında bırakılmayacaktır.
- 18-Dedantörün kar ve buzu alevle eritilmeyecektir.
- 19-Oksijen gazı, malzemeyi temizlemek ve üflemek için kullanılmayacaktır.
- 20-Oksijen gazı, dizel motorları çalıştırmak için kullanılmayacaktır.
- 21-Yangın halinde ve yangın söndükten sonra ısıtılan asetilen tüpü bol su ile uzun bir süre ıslatılarak soğutulacaktır.
- 22-Alçak basınçta gaz çıkışını hızlandırmak için asetilen tüpleri ısıtılmayacaktır.
- 23-Çalışma yerinde ve çevresinde sigara içilmeyecektir.

Madde 43-4- Oksijen asetilen vb. kaynak işlerinde kullanılan basınçlı tüplerin, ilgili ve yetkili firmasına periyodik basınç testi yaptırılacaktır. Test föyleri ünitelerde muhafaza edilecektir.

Madde 43-5- Kaynak tüpleri üzerinde test tarihi, test basıncı, ağırlığı vb. değerler bulunacaktır.

Madde 44- Araç Kullanma Kuralları

- 1-Araçlar bir personele zimmetlenmekte olup araçta meydana gelecek her türlü sorundan zimmetin yapıldığı personel sorumlu tutulacaktır.
- 2-Zimmetli bir araç başka bir personel tarafından kullanılacağı zaman Araç Teslim Formu doldurularak araçtaki her türlü kusur imza altına alınmalıdır. Araç tekrar zimmetli olduğu personele teslim edilirken zimmetinde olan personel aracın her tarafını kontrol ettikten sonra aracı teslim almalıdır. Araçta fark ettiği başka personel tarafından oluşan hasarı 3 gün içerisinde yönetime bildirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde araçta tespit edilen her kusurdan zimmet sahibi sorumlu tutulacaktır.
- 3-Araçlar temiz ve tertipli tutulacaktır. Aracın zimmet sahibi başka personelin kullanımına verdiği aracı temiz ve düzenli alması gerekmektedir. Aksi takdirde aracı düzeni ve temizliğini kendisi sağlamaktadır.

- 4-Zimmet sahibi aracı temiz tutmakla yükümlüdür. İdare gerekli görürse aracı yıkatabilir, bu durumda ücreti 3 katı ile sorumlu personelden alır.
- 5-Araçlarda taşıt tanıma sistemi bulunduğunda mümkün olduğunca araçlara alınacak yakıt kurumun anlaşmalı olduğu ve taşıt tanıma sistemi olan akaryakıt istasyonlarından temin edilmelidir.
- 6-Araçlar trafik kurallarının ön gördüğü hızlarda kullanılmalıdır, hız limiti aşılamaz. Hız limitini aşan personelin savunması alınacak olup 3 kez hız limiti ihlali yapması ya da 3 kez kaza yapması durumunda sorumlu personele disiplin soruşturması açılır.
- 7-Araçlar iş için kullanılmadığı sürece bölgedeki ofiste bırakılacaktır.
- 8-Kurum veya şirket araçları kesinlikle şahsi işler için kullanılamaz. Kullanan personelin tespiti(3 kişinin şahitliği veya video-resim kaydı ile) halinde statüsüne bakılmaksızın personel hakkında disiplin soruşturması açılır.
- 9-Gün içerisinde herhangi kurum işi için dışarıya çıkacak olan personel, aldığı aracı, nereye ne için gittiğini, hangi araçla gideceğini ve ne zaman döneceğini bildiren formu doldurmak zorundadır.
- 10-Yapılan iş programına göre bir sonraki gün sabah erkenden kuruma uğramadan sahaya geçecek personel programını gerçekleştirebilmesi için o gün aracı yanında götürebilir ve sabah evinden araç ile sahaya gidebilir. Bunun için bir gün önce araç izin formunu doldurup yetkiliye imzalatmak zorundadır. Aksi takdirde hem oluşabilecek kazalar iş kazası kapsamına girmez hem de personele izinsiz araç kullanmaktan soruşturma açılır.
- 11-Araçlarda OGS veya HGS sistemi bulunmaktadır. Otomatik geçişlerde yaşanacak problemlerde hemen birim amirine bilgi verilecektir. Bu bilgide sıkıntı yaşanan gişe konumu, sıkıntının yaşandığı tarih ve zaman ve sıkıntının nedeni belirtilecektir. Aksi takdirde bildirilmeyen sıkıntıdan dolayı gelecek herhangi cezai işlem aracın zimmetli olduğu personel yada aracı araç teslim formu ile teslim ettiği personel tarafından karşılanacaktır.
- 12-Araçlarla ilgili alınan her türlü trafik cezaları (park, kırmızı ışık, radar vb.) aracın zimmetli olduğu personel ya da aracı araç teslim formu ile teslim ettiği personel tarafından karşılanacaktır.
- 13-Taşıma şirketi adına araç kullanan şoförler psikoteknik rapor, SRC2 ve SRC4 belgelerini temin edecek olup güveni sürüş eğitimi alacaktır. Bu belgeler olmadığı takdirde şoförler araç kullanamazlar. Psikoteknik rapor, SRC2 ve SRC4 belgeleri personelin kendisi seçeceği kurumlardan alınacak olup güvenli sürüş eğitimini şirketleri sağlayacaktır.
- 14-Taşıma şirketi adına araç kullanan şoförler araç kullanırken Güvenli Sürüş Eğitiminde öğrendikleri her türlü kuralı uygulamak ve kurum adına düzenlenmiş Şirket Araçlarını Kullanma Talimatına uymak zorundadır.
- 15-Personel taşıma araçlarında iklimik kontrol şartları sağlanmak zorunda olup, araçlarda görünür yerde bir termometre bulundurulacak ve araçlarda sıcaklık 19-26 derece arasında olacaktır. Bunun sağlanmaması söz konusu aracın sözleşmesinin feshine sebep teşkil edecektir. Üniversite personelinin şikayeti esas alınacaktır. Aksini ispat servis şirketine aittir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Madde 45- PERİYODİK KONTROLLER

1. İşyerinde kullanılan kaldırma makinaları, kazanlar, kompresörler ve basınçlı kapların periyodik kontrolleri ve testleri yaptırılarak teknik rapor düzenlenerek işyerinde bulundurulmalıdır.
2. İşyerinde bulunan aşağıdaki makine ve teçhizat periyodik kontrol ve testlerden geçirilecektir. Bu konuda işveren ve iş güvenliği koordinasyon kurulu üzerine düşen görevi yerine getirecektir.
3. Kaldırma makinaları (forkliftler) her 3 ayda bir kontrol ve testten geçirilecektir.
4. Kazanlar, kompresörler ve basınçlı kaplar yılda bir periyodik kontrol ve testten geçirilecektir.
5. Basınçlı gaz tüplerinin her 5 yılda bir basınç testinin yapıldığına ilişkin soğuk damga tüp üzerinde görülecektir.
6. İşyerinde kullanılan elektrikli makina ve tezgâh ile elektrik panolarının topraklama kontrolleri yılda bir periyodik olarak yapılarak ölçüm değerlerinin yer aldığı bir rapor düzenlenecektir. Uygun olmayan topraklamalar yenilecektir.
7. İşyerinde çalıştırılacak elektrikçiler mutlaka ehliyetli ve yeterli olacaklardır.
8. Paratonerlerin de yılda bir periyodik olarak kontrol edilmesi ve düzenlenecek raporun işyerinde bulundurulması gerekmektedir.
9. İş makinalarını kullanan operatörlerin mutlaka operatör sertifikaları olacaktır. Lastik tekerlekli iş makinası kullanan operatörlerin ise "G" sınıfı sürücü belgeleri bulunacaktır.

10. İşyerindeki içme ve kullanma sularının tahlilleri yaptırılarak, içmeye elverişli olmayan sular içilmeyecektir.
11. İşyerlerinde çalışanlara yönelik iş güvenliği uyarı levhaları bulundurulacaktır.
12. İşyeri ortam ölçümleri (toz, gaz, gürültü, termal konfor koşulları, titreşim) yaptırılarak, belirlenen durumlara göre koruma önlemleri alınacaktır.
13. Ağır ve tehlikeli işlerin yapıldığı işyerlerinde her 10 çalışan için 1 sertifikalı ilk yardımcı bulundurulacaktır. (İlk Yardım Yönetmeliği)
14. İşyerlerinde yangın, deprem, sel baskını ve kazalara yönelik yapılması gerekenlerin kapsadığı “Acil Durum Planı” hazırlanacaktır.
15. İşyerlerinde 6 ayda bir yangın eğitimleri yenilenmeli, alarm ve tahliye denemeleri yapılmalıdır.
16. Malzeme Güvenlik Bilgi Formları: İşyerinde kullanılan kimyasal maddelerin “Malzeme Güvenlik Bilgi Formları” (MSDS) kimyasal madde satın alınırken satıcı firmadan talep edilecek ve taşıma, depolama ile kullanımları bu formlardaki uyarılara göre yapılacaktır.

Madde 46- Ücretsiz Hizmet

Sağlık Birimi tarafından sağlanan hizmetler, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu tarafından düzenlenen eğitim programları ve diğer faaliyetler, çalışanlara herhangi bir maliyet getirmeden yürütülür.

Madde 47- Alt İşverenler tarafından yapılacak araçla çalışmalar,

Ankara Üniversitesi Gölbaşı 50. Yıl Yerleşkesi ve tesislerine dışarıdan çalışmak üzere gelen iş makineleri ve tehlikeli atık taşıyan araçların, kanun ve yönetmeliklere uygun olarak iş güvenliği açısından gerekli kontrollerinin yapılması.(yetki belgesi, operatör belgesi, periyodik kontrollerinin yapılıp yapılmadığı vs.)

ONUNCU BÖLÜM

MADDE 48- İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ UYGULAMALARINA YÖNELİK TALİMATLAR

Madde 48-1 - GENEL TALİMATLAR

Sorumlu: Tüm çalışanlar

1. Çalışan her eleman çalıştığı görevde gerekli olan tüm güvenlik tedbirlerinin, görevin devamı süresince titizlikle uygulanmasından öncelikle kendisi sorumlu olacaktır.
2. Maddi kayıpların önlenmesi veya iş süresinin kısaltması için olsa bile gerekli her türlü güvenlik tedbirleri alınmadan herhangi bir işe girişmek kesinlikle yasaktır.
3. Personel görev yerini izinsiz terk etmeyecektir.
4. Personel görev veya çalışma güzergâhı haricindeki iş yeri ünitelerine izinsiz girmeyecektir.
5. Kişiyi ve ekibe, işinde gerek duyulacak her türlü koruyucu malzeme ve teçhizat tutanakla verilecek ve bu teçhizatın kullanılması öğretilenektir. Verilmiş ve kullanımı öğretilmiş koruyucu teçhizatın kullanılmasından, temizlenmesinden ve korunmasından ilgili elemanlar ve ekip şefi sorumlu olacaktır.
6. Her ne surette olursa olsun iş yerinde iş kazasına ve yangına sebebiyet verecek hareketlerde bulunulmayacak, yangın halinde itfaiye ve ilgililere haber verilecektir.
7. Ünite dâhilinde ve çalışma sahasında uyarı ve tehlike levhalarına kesinlikle uyulacaktır.
8. Bütün çalışmalar tesis, işletme ve bakım talimatları doğrultusunda yapılacaktır.
9. Üzerinde bakım-onarım yapılan kısımların altında, güvenlik tedbiri almadan bulunulmayacaktır.
10. İşin yapılması sırasında ortaya çıkan malzeme, inşaat ve hafriyat artığı, yağlı-kirli temizlik maddeleri, varil, izolasyon malzemeleri vb. maddelerin, işin bitiminden veya yapılış süresi içinde atılmasından, toplanmasından, depolanmasından veya imha edilmesinden işi yapan ekip şefi veya şahıslar sorumlu olacaktır.
11. Yetkililerce, iş ve hizmet gereği kullanılmasına izin verilen iş yerleri dışındaki kısım ve binalarda elektrik sobası, elektrik ocağı, elektrikli çaydanlık vb. elektrik gereçleri kullanılmayacaktır.
12. Çalışan makinelerin ve aparatlarının temizliği o tesisatı işletmekle sorumlu olan personel tarafından yapılacaktır.
13. Gereğinden fazla veya kullanılmayan malzemeler çalışılan yerlerde bulundurulmayacaktır.
14. İş elbiseleri makinelerin çalışan kısımlarına girecek veya takılacak şekilde bol ve yırtık olmayacaktır.
15. Koruyucu tertibatın kaldırılmasını gerektiren hallerde; bakım ve onarım işlerinin yapılabilmesi için makine durduktan ve onarım işlerinden sorumlu olanlardan izin alındıktan sonra koruyucu tertibat kaldırılacak ve onarım işlerinden sorumlu kişi, onarılan makine, cihaz veya tesisatın çalışmasına izin vermeden önce koruyucu tertibatın uygun şekilde tekrar yerlerine konulup konulmadığını kontrol edilecektir.

16. İşyerlerinde tesisat durdurulmadan yapılması gereken bakım ve onarım işleri, yetkili amir gözetiminde ve güvenlik tedbirleri alınarak yapılacaktır.
17. Yapılan bütün bakım-onarım-işletme çalışmalarında, yapılacak iş güvenliği tedbirleri teyide (kayda) bağlanacaktır.
18. İçinde aşındırıcı, yakıcı veya sıcak sıvılar bulunan büyük kap, sarnıç, kuyu, havuz ve depoların ağızları, döşeme ile aynı seviyede bulunuyorsa, bunların kenarları sağlam korkuluklarla çevrilecek veya kapakla örtülecektir.
19. Tüm güvenlik önlemleri alınmasına rağmen olağan dışı nedenlerle herhangi bir işin sonucu şüpheli ise, durum en yakın amire duyurulacaktır.
20. Yetkili amirin bilgisi dışında tehlike uyarı levhaları ile kartların yerleri değiştirilmeyecektir.
21. Günlük çalışmaların başında ve sonunda, bütün iş güvenliği malzemeleri ve diğer aletler ekip şefi tarafından kontrol edilecektir. Kullanılmasında sakınca görülenler tamir edilmek üzere ayrılacak veya yenisi ile değiştirilmek üzere en yakın amire bildirilecektir.
22. Kapsamına giren her şahsa bu Yönetmelik imza karşılığında verilir ve alındı belgesi ilgilinin özlük dosyasında saklanır. Yönetmeliği alan herkes güvenlik kurallarına uyacak ve anlamadığı noktalar hakkında en yakın amirinden bilgi alacaktır.
23. İş Güvenliği gerektiren çalışmalar sırasında alet ve malzeme düşebilecek saha dâhilinde veya civarındaki enerjili tesislerin patlaması sonucunda parça tesiri muhtemel olan yerlerde bulunan kimseler baret giyeceklerdir.
24. Çalışmalara başlamadan önce, üzerinde çalışılacak tesisatın enerjilemesi için muhtemel olan, her gerilimdeki kesici ve ayırıcıların açık durumda olmaları sağlanacak ve çalışma süresince bu durumu koruyacak önlemler alınacaktır.

25. Ekip Şefinin veya sorumlusunun ihtiyaç göreceği hallerde kumanda mekanizmalarına ait beslemenin (elektrik veya basınçlı hava vb) kesilmesi, kilitlenmesi sağlanacak ve kesicilere ait özel basınçlı hava tankları boşaltılacaktır.

Madde 48-2- İŞYERİ SAĞLIK TALİMATI

Sorumlu: İşyeri hekimi, Sağlık memuru, hemşire vb. çalışanlar.

1. Personelin tamamı, kurumdaki görevli doktorların her türlü muayene ve aşı için tespit edilen yer ve zamanda hazır bulunacak, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mevzuatı Hükümlerine uyacak ve kendi sağlığını koruma hususunda azami derecede dikkatli olacaktır.
2. Periyodik veya periyodik olmayan sağlık kontrol ve muayenesinden geçirilen her personel için bir sağlık sicil kartı tanzim edilecek, yapılan kontrol ve muayene neticeleri bu karta işlenecek, kartın tanzimi, muhafazası ve gerektiğinde ilgili makamlara ibrazı sağlık servisi yetkililerinin sorumluluğunda olacaktır.
3. Personel çalışma yerinin özelliklerine göre periyodik kontrollere tabi tutulacaktır.
4. İşyeri hijyeni takibi yapılacaktır.

Madde 48-3- AMBAR VE DEPOLAMA İŞLERİ ÇALIŞMA EMNİYET TALİMATI

Sorumlu: Ambar görevlisi, Ambar hizmetlisi, düz işçi vb. çalışanlar

1. Ambar ve depolama işlerinde;

- 1-Yerler daima temiz tutulacaktır,
- 2-Yağ ve yanıcı madde birikintilerine yer verilmeyecektir,
- 3-Ambarlarda sigara içilmeyecektir,
- 4-Ambarın giriş-çıkış kapıları, imdat kapıları, yangın söndürme cihazlarının bulunduğu yerler, su alma yerleri ve ilk yardım malzemelerinin bulunduğu yerlerin önleri herhangi bir şekilde kapatılmayacaktır.

2. Yüklerin Kaldırılması Taşınması ve Depolanmasında Dikkat Edilecek Hususlar;

- 1-Malzeme yüklenir veya boşaltılırken dikkatli bir biçimde ve yavaşça yerine konulacaktır.
- 2-Malzeme yere bırakılırken kalın takozlar koyarak el ve ayaklar korunacaktır.
- 3-Uzun parçalar taşınırken, uzun parçanın ön ucunun bir insan boyundan daha yukarda olmasına dikkat edilecektir.
- 4-Tercihen madeni gözlü raflar ve dolaplar kullanılacaktır.
- 5-Rafın gözleri kapasitesinin üzerinde doldurulmayacaktır.

6-Yerleştirme sırasında en ağır parçalar en alt rafa konulacak ve ağırlık sırasına göre de aşağıdan yukarıya doğru yerleştirilecektir.

7-İçinde parlayıcı–patlayıcı madde bulunan yere açık ateşle girilmeyecek ve burada sigara içilmeyecektir.

8-Parlayıcı ve yanıcı kimyasal maddelerin bulunduğu depo güneşin ısı ve ışığından korunacak ve iyice havalandırılacaktır.

9-Depolarda gerekli güvenlik önlemi alınmadan bakım ve onarım işlemleri yapılmayacaktır.

Madde 48-4- BAKIM VE ONARIM ATÖLYELERİNDE ÇALIŞMA TALİMATI.

Sorumlu: Bakım Onarım Sorumlusu

1. Kesme, ısıtma ve diğer çalışmalarda kullanılan sanayi tipi LPG ve asetilen tüpleri direkt olarak güneş ısınlarını almayan, duvarları patlamalara dayanıklı ve üzeri kapatılmış bölümlerde depolanacaktır.
2. Tüplerin devrilmemeleri için gerekli önlemler alınacak ve bunlar zincir destekli el arabalarıyla taşınacaktır.
3. Hortumları özürsüz olacak ve bunların bağlantı noktaları uygun çaplı klemenslerle sıkılacaktır.
4. Şalamolar yağlı ellerle tutulmayacak ve bunların yağlanmamasına özen gösterilecektir.
5. Zımpara taşlarının yan koruyucuları yerlerinden sökülmecektir.
6. Kaynak penseleri yeni ve yalıtımlı olacak ve elektrik kaynağı yapılırken kesinlikle maske kullanılacaktır. Kaynak yapılan bölüm ışık geçirmez paravanlarla ayrılacaktır.
7. Tepsi testerelerin ayaklıklarına koruyucu yaptırılacaktır.
8. Torna tezgâhlarının operasyon noktaları; talaş sıçramalarına karşın uygun siperliklerle koruma altına alınacaktır.
9. Kırık fiş ve prizler yenileri ile değiştirilecektir.
11. Tek sarımlı kablo kullanılacaktır.
12. Kablo bağlantıları klemens veya elektrik bantıyla yapılacaktır. Başka bant kullanılmayacaktır.
13. Kompresörler en az yılda 1 kez makine mühendisine kontrol ettirilecek ve basınç deneyleri yaptırılacaktır. Deney sırasında kompresöre en yüksek işletme basıncının 1,5 katı basınç uygulanacak ve düzenlenecek olan belgeler özel dosyasında saklanacaktır.

Madde 48-5- BASINÇLI KAPLAR EMNİYET TALİMATI

Sorumlu: Atölyeler sorumlusu, usta, ustabaşı, kaloriferci, elektrikçi vb. çalışanlar

1. Basınçlı kaplar üzerinde emniyet supabı, boşaltma vanası, manometre ve termometre, gibi kontrol cihazları bulunacaktır. Emniyet supabı ayar değeri değiştirilmeyecektir.
2. Paralel çalışan basınçlı kapların giriş, çıkış, boşaltma ve blöf vanaları ayrı ayrı işaretlenecektir.
3. Emniyet supaplarında yoğunlaşmaya karşı blöf vanaları bulunacaktır.
4. Basınçlı kapların yılda bir defa yetkili personel tarafından periyodik kontrolü yapılacak, bir kontrol belgesi düzenlenip iş yerindeki dosyasında muhafaza edilecektir.
5. Kompresörler yılda bir defa yetkili personel tarafından teste tabi tutulacak, bir kontrol belgesi düzenlenip iş yerindeki dosyasında muhafaza edilecektir.

Madde 48-6- BOYA İŞLERİNDE EMNİYET TALİMATI

Sorumlu: Atölye çalışanları, boyacılar, düz iççiler

1. Tabanca Boyası:

- 1-Püskürtme yolu ile boya yapılırken sigara içilmeyecektir.
- 2-Çıplak alevli ocaklar kullanılmayacaktır.
- 3-Boyanmış cisimlerin gelişi güzel usullerle kurutulması çabuklaştırılmayacaktır.
- 4-Eski boyaların çıkarılma ve temizleme işleri için açık alevli veya parlayıcı maddeler kullanılması tehlikelidir. Bu iş için boya fabrikalarının imal ettiği özel boya çözücüler kullanma talimatlarına göre kullanılacak veya boya mekanik olarak temizlenecektir.
- 5-Rüzgârlı yerlerde, sırt rüzgâra dönük olarak çalışılacaktır.
- 6-Boyama işlemi kapalı alan içinde yapılıyorsa, ortam havalandırılacak ve gerekli koruyucu malzeme kullanılacaktır.
- 7-Otomobil üzerinde boyama işlemi yaparken önceden benzin deposunu boşaltmadan ve akümülatör bataryasının kutuplarını çıkarmadan çalışılmayacaktır.
- 8-Kirli artıklar sık sık boşaltılan kapalı madeni kutularda toplanacaktır.
- 9-Bez parçası vs. yabancı maddeler yerlere atılmayacaktır.

10-Boyalı ellerle yemek yenilmeyecektir.

11-Eller benzin veya boya eriticilerle yıkanmayacaktır.

2.Kapalı kaplarda yapılan boyama veya boya temizleme işlerinde alınacak önlemler;

1-Tam yüz maskesi veya hava beslemeli bir başlık giyilecektir.

2-Tank veya depoya girmeden önce içerideki havanın solunuma elverişli olduğundan emin olunacaktır.

3-Tanklarda buharlı tankın dibinden toplayan havalandırma düzeni kullanılacaktır.

4-Fenalık hissedilince hiç zaman kaybetmeden bulunulan yerden çıkılacaktır.

5-Boyama işlemlerinde uygun sağlık önlemleri alınacaktır (Duş, gözlerin iyice yıkanması vb.)

Madde 48-7- YANICI VE PATLAYICI MADDELERLE ÇALIŞMALARDA TEKNİK EMNİYET TALİMATI

Sorumlu: Tekniker,teknisyen, şöför vb. çalışanlar

1. Yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddelerin bulunduğu mahallerde uyulması gereken emniyet kuralları, kolayca görülebilecek şekilde asılı bulundurulacak.

2. Yakıt depoları ile ısı santrallerinde yeterli miktarda yangın söndürme cihazı ve malzemesini bulundurunuz veya bulundurulmasını sağlayacak.

3. Görülebilecek uygun yerlere SİGARA İÇİLMEZ, DİKKAT ATEŞLE YAKLAŞMA levhalarını asınız veya asılmasını sağlayacak.

4. Yakıt bulunan bölge dâhilinde ateş meydana getirebilecek hiçbir işlemin yapılmasına izin verilmeyecek.

5. Yerlere yakıt dökülmemesine dikkat edilecek. Dökülen yakıtları derhal temizlenecektir.

6. Yakıt ikmalini bu konuda yetişmiş personele yaptırılacak, zorunlu olmadıkça normal mesai dışında ikmal yaptırılmayacak.

7. Yakıt depoları ve ısı santrallerinin yakınında, etrafında ve üstünde tutuşabilecek hiçbir yabancı madde bulundurulmayacak. Bu bölgelere giriş ve çıkışları kontrol altında tutulacak.

8. Yakıt depoları ve ısı santrallerinin bulunduğu bölgeleri daima temiz tutulacak.

9. Bacaların ve duman kanallarının temizliğini muntazaman yapılacak veya yaptırılacak.

10. Yangın yönetmeliğindeki ilgili hususlara mutlaka riayet edilecek. Isı santrallerinde zorunlu olmadıkça elektrikli alet bulundurulmayacak. Bu aletler ile yakıt ikmalinde kullanılan cihaz ve malzemelerin topraklamalarını mutlaka yaptırılacak.

11. Binaların çatılarına yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler konulmayacak.

Madde 48-8- TAKIM TEZGÂHLARINDA EMNİYET ÇALIŞMA TALİMATI

Sorumlular: Atölye çalışanları, marangoz vb. çalışanlar

Tezgâhlarda, işletme esnasında aşağıdaki güvenlik önlemleri alınacaktır;

1-Yapılacak işe uygun alet kullanılacaktır.

2-İşlenecek parçalar düzgün bir biçimde sıralanacak ve makinenin etrafı boşaltılacaktır.

3-İşlenecek parça tezgâha güvenli bir şekilde bağlanacaktır.

4-Çalışma sırasında yüzük, kolye ve saat gibi takılar takılmayacaktır.

5-Tezgâhın yakınında çalışanlara parça veya demir talaşlarının fırlamamasına dikkat edilecektir.

6-Takım tezgâhları yetkili elemanlarca çalıştırılacak ve kullanılacaktır.

7-Makine koruyucularının yerinde olmasına dikkat edilecektir.

8-Elektrikli makineler topraklanacaktır.

9-Makinenin yağlama ve temizleme işlemi makine durduktan sonra gerçekleştirilecektir.

10-Hareket halindeki parçalar elle durdurulmayacaktır.

11-Bol veya iliklenmemiş elbiselerle ve başlıksız uzun saç-sakalla çalışılmayacaktır.

12-Ayak pedalı ile kumanda edilen pres, Şahmerdan, giyotin makaslar ve bunun gibi takım tezgahlarının pedalları emniyet altına alınacaktır.

13-Talaş kaldırma makinelerinde, talaş fırlamalarına karşı koruyucular kullanılacaktır.

14-Sabit ve seyyar taşlama aletleri, koruyucusuz kullanılmayacaktır.

15-Talaş kaldırma makinelerinde, tezgâha bağlanan parçalar tezgâhtan dışarı taşıkları zaman, dışarı taşan kısımların personele veya çevreye zarar vermesini önleyecek koruyucu tedbirler alınacaktır.

16-Her makine ve tezgâhta, talaş kaldıran, Şekillendiren, ezen, delen, kesen veya başka şekilde işlem yapan kısım ile iş alıp verirken tehlikeli olan yerler gibi operasyon noktası denilen bölgeler, herhangi bir kazanın meydana gelmesini önleyecek şekilde korunacak ve bunun için gerekli tedbirler alınacaktır.

17-İmalat ve takım tezgâhlarında talaş kaldıran takımlar, bağlamalar ve işlenen parçalar tezgâh çalışırken sökülüp takılmayacak, ayar yapılmayacak ve gevşetilmeyecektir.

18-Delen, kesen, talaş kaldıran tezgâhların devir sayıları işlenecek malzemenin cinsine ve yapılacak işin niteliğine göre seçilecektir.

19-Tezgâhlarda meydana gelen demir talaşları, tozları veya kırıkları el ile temizlenmeyecektir.

Madde 48-9- DELEN, KESEN VE BÜKEN MAKİNALARDA GÜVENLİK ÖNLEMLERİ TALİMATI

Sorumlu: Montaj ustası, usta yardımcısı, atölye çalışanları vb. çalışanlar

1-Delen, kesen ve büken makinelerle çalışırken, sarkmayan iş elbiseleri kullanılacak.

2-Delme işleminde eldiven kullanılmayacak.

3-Transmisyon sisteminin ve makinelerin koruyucularının emniyet tertibatları kesinlikle iptal edilmeyecek, çıkarılmayacak.

4-Makine koruyucuları ve tertibatları; kontrol, ayar, bakım ve onarım amacıyla çıkarılacak, iş bitiminde derhal yerine takılacak.

5-Arızalı veya koruyucusuz makineler kullanılmayacak. Makinede arıza oluştuğu zaman makine derhal durdurulacak. Bu durum tamir ve bakım yetkililerine bildirilecek.

6-Makinelerin hareketli kısımları, transmisyon tertibatı ve tehlikeli kısımları uygun

Şekilde korunacak.

7-Koruyucuların tespit yerlerinin sağlamlığı sürekli kontrol edilecek.

8-Elektrik kesildiğinde makineler hemen durdurulacak.

9-İş bitiminde makinelerin ve koruyucuların temizliği yapılacak.

10-Ekipmanların temizliği basınçlı hava ile yapılmayacak, bunun için özel fırçalar kullanılacak.

Madde 48-10- ELEKTRİKLİ EL ALETLERİ VE ELEKTRİK İŞLERİNDE GÜVENLİK TALİMATI

Sorumlu: Elektrik Atolye Sorumlusu.

Elektrik Genel Güvenlik Önlemleri:

1. Elektrikli el aletlerinin dönen kısımları, koruyucu kafeslerle ya da yeterli düzeneklerle korunacaklardır.

2. Elektrikli el aletlerinin ve ekipmanlarının kontrolü ve bakımı, elektrik ve hava beslemeleri tamamen elektrik kesildikten sonra yapılacaktır.

3. Elektrikli el aletlerinin mekanik aksamı ve bağlantıları, işe başlamadan önce kontrol edilecektir.

4. Elektrikli el aletleri, iş bittikten sonra temiz ve sağlam olarak bakım haneye teslim edilecektir.

5. Elektrikli el aletleri, topaklanmış hat üzerinden beslenecektir.

6. Kablo uzatmaları, uygun ek bağlantılarıyla yapılacaktır.

7. Elektrikli el aletlerinin kabloları, ıslak yerlerden ve mekanik darbelere maruz kalacağı mahallerden geçirilmeyecektir.

8. Basınçlı aletlerin hortumları ve bağlantıları, işe başlamadan önce kontrol edilecektir.

9. Arızalı elektrikli el aletleri, kesinlikle kullanılmayacaktır.

10. Elektrikli el aletleri ve ekipmanlarının bakım ve onarımı, yetkili elektrikçiler tarafından yapılacaktır.

11. Elektrikli el aletleri, çalışır vaziyette yere bırakılmayacaktır.

12. Yüksek Gerilim Üniteleri ve şebekelerinde Güvenlik Önlemleri:

13. Yüksek gerilim tesislerine, yalnızca yetkili Elektrik Mühendisi ve denetimindeki ehliyetli elektrikçiler girebileceklerdir.

14. Yüksek gerilim ünitesinin bulunduğu mahallin zemininde, akım geçirmez yaygılar olacaktır.

15. Yüksek gerilim ünitelerinde, yalıtkan eldiven, çizme ve gerilim kontrol çubuğu bulundurulacaktır.

16. Yüksek gerilim ünitesinin kapısı, daima kapalı ve kilitli olacaktır.

17. Yüksek gerilimli ekipmanların bulunduğu alana, ikaz bantları ve işaretleri konulacaktır.

18. Yüksek gerilim ünitesinde, yazılı çalışma müsaadesi olmadan çalışma yapılmayacaktır.

19. Yüksek gerilim ünitesinde çalışmalar başlatılmadan önce, elektrik enerjisi kesilecek, gerilim olmadığı görülecek, yüksek gerilim hatları kısa devre edilerek topraklanacaktır.

20. Elektrik İşlerinde Güvenlik Önlemleri:

21. Elektrikli el aletlerinin kabzaları yalıtılacaktır.

22. Elektrikle çalışan, makine, cihaz ve donanımlar, elektrik çarpmasına ve statik elektriğe karşı topraklanacaktır.

23. Parlayıcı ve patlayıcı maddelerin depolandığı yerlerin aydınlatma ve priz tesisatları ex-proof olacaktır.

24. Elektrik Tamir ve Bakım Mühendisi, yılda en az bir defa elektrikle çalışan makine, cihaz ve donanımların topraklamalarını ölçecektir. Yüksek gerilim direklerinin etrafı, tel çitlerle çevrilecektir.
25. Elektrik yangınlarında, karbon dioksit tüplü yangın söndürücüler kullanılacaktır. Yangın anında, elektrik Şalterleri hemen açılacak ve yangın yerinin elektrik enerjisi kesilecektir.
26. Elektrik devrelerinde, arızalı, kırık, çatlak fiş, priz ve anahtarlar kullanılmayacaktır. Paratoner Sisteminde Güvenlik Önlemleri:
27. İşyerlerinde, yıldırım düşmesi riskine karşılık paratoner sistemi tesis edilecektir.
28. Radyoaktif paratonerler kesinlikle kullanılmayacaktır. Paratonerlerin yıllık periyodik bakım ve kontrolleri ve topraklama ölçümleri Elektrik Bakım Mühendisi tarafından yapılacaktır.

Madde 48-11- ISI ÜRETİM MERKEZLERİ VE TESİSLERİ TALİMATI

Sorumlu: Kazan Dairesi Sorumlusu

1. Sıvı yakıtların depolanması için kullanılan ana yakıt tankları hiçbir zaman kazan dairesi içinde bulunmayacaktır.
2. Yakıt tankları korozyona karşı boyanacak, su ve tortular periyodik olarak boşaltılacaktır.
3. Kazanların susuz kalmasını önlemek için kazan üzerinde en az iki adet su seviye göstergesi olacak, bunlardan en az bir tanesi camdan yapılacak ve kırılmaması için koruyucu içine alınacaktır.
4. Su düzey göstergeleri, doğrudan doğruya kazana bağlanacak, azami ve asgari su düzeyini gösterecek şekilde işaretlenecektir.
5. Bütün göstergelerin giriş ve çıkışlarına, kazan basınçlarına uygun birer adet vana (musluk) konulacaktır.
6. Kazandaki su düzeyini kontrol altında tutmak için, kazandaki su düzeyine bağlı olarak besleme pompasını açıp kapamaya, su düzeyi asgariye düştüğü zaman brülörü veya yakıcıları durdurmaya ve güvenlik cihazına sinyal vermeye yarayan otomatik su düzey kontrol aygıtları kullanılacaktır.
7. Kazanlardaki suyun düzenli olarak beslenmesini sağlayacak besleme regleleri kullanılacaktır.
8. Kazanların susuz kalması halinde kazanın işletme bakım talimatına göre işlem yapılacaktır.
9. Kazanlar, emniyetli bir şekilde çalıştırılmaları için gerekli olan ölçü aleti, kumanda ve koruma sistemleri ile donatılacaktır. Konulan tüm ölçü aleti ve kumanda aletlerinin periyodik kontrolü yapılacak ve sağlıklı çalışması sağlanacaktır. Ölçü aletlerinde en yüksek ve en düşük çalışma şartları işaretlenecektir.
10. Kazan işletme basıncının, proje basıncı üzerine çıkmasını önlemek için en az bir tane manometre ve en az iki adet güvenlik ventili çalışır durumda olacaktır.
11. Manometre, çalışma basıncının iki katını gösterecek ve en yüksek çalışma basıncı kırmızı bir çizgi ile işaretlenecektir. Manometre, işletme personelinin rahatlıkla okuyabileceği yerde olacaktır.
12. Güvenlik ventili doğrudan doğruya kazana bağlantılı olacak, kazanla güvenlik ventili arasında bağlantı borusu üzerinde buharın geçmesini önleyecek valf veya başka benzeri hiçbir engel bulunmayacaktır.
13. Emniyet supapları fazla basınçtan dolayı çıkan buharı atarken çalışanlara zarar vermeyecek şekilde donatılacaktır.
14. Kazan emniyet supaplarının ayarı değiştirildikçe veya kazanların üç ay kullanılmayıp yeniden servise girmeleri halinde ise tekrar kullanmaya başlanmadan önce veya yılda bir defa periyodik testleri yapılacaktır.
15. Kazanlar her ateşlemeden önce, yeteri kadar havalandırılacaktır.
16. Kazan ve kazan yardımcı tesisatlarının işletme çalışmaları, işletme talimatları gereğince kontrol altında tutulacaktır.
17. Kazan dairelerine; sorumlu, ilgili, yetkili ve görevlendirilen personelden başka kimse girmeyecektir.
18. Buhar kazanlarında çalışan personel, yetkili teknik amirin müsaadesi olmadıkça herhangi bir emniyet teçhizatının ayarını değiştirmeyecek veya değiştirilmesine müsaade etmeyecektir.
19. Kazan ve yardımcı tesislerinde bulunan bütün ölçü aparatlarının yerleri ve ayarları yetkili amirin müsaadesi olmadan değiştirilmeyecektir.

Madde 48-12- LABORATUVARLARDA ÇALIŞMA TALİMATI

Sorumlu: Laboratuvar Sorumlusu.

1. Laboratuvarlarda analizlerin ve kullanılan cihazların gerektirdiği özel koşulları sağlamak üzere uygun aydınlatma, iklimlendirme ve havalandırma sistemleri bulundurulur.
2. Laboratuvar alanlarında, analiz metotları ve cihaz özellikleri dikkate alınarak, kontrol altına alınması gereken sıcaklık, nem gibi ortam şartları düzenli olarak izlenir ve kayıt altına alınır.
3. Analiz cihazlarının çalışmalarının olumsuz etkilenmemesi için ortamda, toz, nem, buhar, titreşim gibi etkenler için gerekli önlemler alınır.

4. Kullanılan patlayıcı, parlayıcı ve boğucu gaz içeren gaz tüpleri bina içinde veya dışında, boş ve dolu gaz tüpleri ayrı ayrı yerlerde, tamamı düşmeye karşı kelepçeli veya zincirle bağlı, dik bir şekilde, açık alev ve kıvılcımlardan, aşındırıcı kimyasallardan uzak serin ve kuru yerde muhafaza edilir.
5. Laboratuvarıda yedek yardımcı malzemeleri ve kimyasal maddeleri, yapılarına, risk gruplarına ve saklama koşullarına göre muhafaza edecek havalandırma sistemli, kilitlenebilir bir depo bulunur. Tüm kimyasal ve yedek malzemeler risk grupları esas alınarak etiketlenir ve listelenir.
6. Laboratuvarıda geçici olarak bekletilmesi gereken atıkların muhafazası için atıkların risk gruplarına ve saklama şartlarına göre uygun bir atık bölümü oluşturulur.
7. Laboratuvarıda ve sahada personelin güvenliği için uygun giysi, baret, emniyet halatı, maske, eldiven, iş gözlüğü, gibi kişisel koruyucu donanımları bulundurulur. Yırtık, parçalanmış, sarkan iş elbiseleri ile çalışılması yasaktır.
8. Analiz yapılan bölümlere, çalışan personel haricindeki kişilerin girişlerini engelleyici önlemlere ait uyarı yazıları yazılır.
9. İlk yardım için gerekli malzemelerin bulunduğu ilk yardım dolabı, göz banyoları, acil duşlar ile olası laboratuvar kazaları durumlarında alınacak önlemleri ve kimyasalların ve atıkların depolanmasını içeren talimatları yazılıp asılır.
10. Yangın söndürme tüplerini, acil çıkış kapılarını ve uyarı işaretlerini gösteren yazılar yazılıp asılır.
11. Acil durumlarda kullanılmak üzere laboratuvarıda kullanılan kimyasal maddelerin Malzeme Bilgi Güvenlik Formlarını kolay ulaşılabilecek bir yerde bulundurmaya zorundadır.
12. Yerinde ölçüm ve analiz yapan laboratuvarlar, ölçüm ve analiz noktasının konumuna göre gerekli emniyet tedbirlerinin alınmış olduğunun kontrolünü yapmak zorundadır.
13. Laboratuvar, çeşitli sebeplerle (emniyet, ölçüm metodunun gerekliliklerinin sağlanmaması, vb.) ölçümü yapılamayan kaynaklarla ilgili durumu tutanak altına almak ve raporda belirtmek zorundadır.
14. Laboratuvarıda acil çıkış kapıları bulunur.
15. Laboratuvarlar TS EN ISO/IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliği İçin Genel Şartlar" standardına göre Akreditasyon Kurumundan akredite olmak zorundadır.
16. Tehlikeli maddeleri çalışma ortamınızda minimum miktarda bulundurun.
17. Gaz çıkışı varsa çeker ocak kullanın.
18. Büyük tehlike: Kesinlikle ağız ile kimyasal çekmeyin. Her zaman puar veya diğer pipetleme cihazlarını kullanın. Pipetleme yapılırken kesinlikle üflenmemelidir
19. Çalışma ortamında yiyecek maddesi bulundurma.
20. Laboratuvarıda mutlaka uzun laboratuvar önlüğü ile çalışılmalı ve önu ilikli şekilde tutulmalıdır. Laboratuvar dışına laboratuvarıda kullanılan önlük, eldiven vb. ile çıkılmamalıdır.
21. Uzun saçlar toplanmalı, ya topuz yapılmalı veya yanmaz bone içine alınmalıdır.
22. Laboratuvarıda rahat ve düz ayakkabı giyilmesi ve özellikle açık ayakkabı giyilmemesi gerekmektedir.
23. Çalışırken eller yüze sürülmemelidir, ağza herhangi bir şey alınmamalıdır. Laboratuvarıda çalışılırken ağız yoluyla sıvı çekilmemelidir.
24. Laboratuvar ortamında çalışılırken açık yaralar mutlaka yara bandı ile kapatılmalıdır.
25. Laboratuvarıda başkalarının da çalıştığı düşünülerek gürültü yapılmamalıdır. Asla el şakası yapılmamalıdır.
26. Etiketsiz bir şişeye veya kaba, kimyasal madde konulmaz. Ayrıca boş kaba kimyasal bir madde koyunca hemen etiketi yapıştırılmalıdır, bütün şişeler etiketli olmalıdır. Üzerinde etiketi olmayan şişelerdeki kimyasal maddeler, deneylerde kesinlikle kullanılmamalıdır.
27. Bazı kimyasal maddeler birbiriyle reaksiyona girerek yangına veya şiddetli patlamalara yol açarlar ya da zehirli ürünler oluştururlar. Böyle maddelere geçimsiz kimyasal maddeler denir. Bunlar her zaman ayrı ayrı yerlerde muhafaza edilmelidir.
28. Yanlışıklara meydan verilmemesi için çözelti konulan şişelerin etiketlenmesi gereklidir. Kağıt etiket kullanılıyorsa yazıların ıslanınca akması için çini mürekkep kullanılması iyi sonuç verir. Etiketlerin arkası nemlendirilirken ağza ve dile sürülmemelidir.
29. Kimyasal maddeler risk gruplarına ve saklama koşullarına göre, havalandırma sistemli ayrı oda, dolap veya depolarda bulundurulmalıdır. Kimyasal maddelerin bulunduğu yer kilitli olmalı, anahtarı laboratuvar sorumlusunda olmalıdır. Kimyasal maddeler zeminde ve kabinlerin tepesinde saklanmamalıdır.
30. Organik çözücüler ve uçucu sıvılar lavaboya dökülmemelidir.

31. Tüp içinde bulunan bir sıvı ısıtılacağı zaman tüp, üst kısımdan aşağıya doğru yavaş yavaş ısıtılmalı ve tüp çok hafif şekilde devamlı sallanmalıdır. Tüpün ağzı kendinize veya yanınızda çalışan kişiye doğru tutulmamalı ve asla üzerine eğilip yukarıdan aşağıya doğru bakılmamalıdır. Yüze sıçrayabilir.
32. Benzin, eter ve karbon sülfür gibi çok uçucu maddeler ne kadar uzakta olursa olsun açık alev bulunan laboratuvarlarda kullanılmamalıdır (Eter buharları 5 metre ve hatta daha uzaktaki alevden yanabilir ve o yanan buharlar ateşi taşıyabilir).
33. Sülfürik asit, nitrik asit, hidroklorik asit, hidroflorik asit gibi asitlerle bromür, hidrojen sülfür, hidrojen siyanür, klorür gibi zehirli gazlar içeren maddeler ile çeker ocakta çalışılmalıdır.
34. Kimyasallar taşınırken iki el kullanılmalı, bir el kapaktan sıkıca tutarken, diğeri ile şişenin altından kavranmalıdır.
35. En yakın sağlık kuruluşunun ve cankurtaran telefonları görülen yere asılmalıdır.
36. Atık çöp kutularının ağzı açık bırakılmamalıdır.
37. Laboratuvardan çıkmadan önce gaz vanaları ve muslukların yanı sıra gereksiz ışıklar da söndürülmelidir.
38. Laboratuvarlarda kullanılacak makinelerin koruyucu aksamı takılı değilse kesinlikle kullanılmamalıdır.
39. Makinelerin enerji besleme kabloları bir malzemenin altında kalıp ezilmiş olmamalıdır, kablolar mutlaka çift sarım izoleli olmalıdır. Kablolar açıktan değil bir koruyucu kanal içinden nakledilmiş olmalıdır. Bu tedbirleri olmayan makinelerle çalışma yapılması yasaktır.
40. Laboratuvarlarda bulunan yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler için yangına dayanıklı dolaplar yaptırılarak muhafaza altına alınmalı ve dolaplar duvara monte edilmelidir.

Madde 49- Yürürlük: Bu Yönerge, Ankara Üniversitesi Gölbaşı 50.Yıl Yerleşkesi İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Madde 50- Yürütme: Bu Yönerge hükümlerini, Ankara Üniversitesi Gölbaşı 50.Yıl Yerleşkesi İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu yürütür.

Çalışanları İş kazalarına karşı korumak ve oluşabilecek kazalara karşı bilgilendirmek amacıyla hazırlanan beyanname iç hizmet yönergesine eklenmiştir.

ÇALIŞANLARIN İŞYERİ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DİSİPLİNİ BEYANNAMESİ **İSG TALİMATI**

1. İş sağlığı ve güvenliği konusunda alınan her türlü önlemlere uyulacaktır,
2. Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının tesisi için işyerinde düzenlenecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılınacak, bu konuda verilen ve duyurulan talimat ve prosedürlere uyulacaktır,
3. İşyerinde duyurulmuş olan Güvenlik ve Sağlık işaretlerine uygun olarak çalışılacaktır, her birim kendi sorumluluk alanındaki işaretlemeleri takip edecek ve eksikleri hemen giderecektir,
4. Kendi ve diğer kişilerin sağlık ve güvenliğinin olumsuz etkilenmemesi için azami dikkat gösterilecek ve görevler, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yapılacaktır.
5. Makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlar doğru şekilde kullanılacaktır,
6. Zimmetlenmiş ve eğitimi verilen kişisel koruyucu donanımlar doğru kullanılacak ve kullanımdan sonra muhafaza edildiği yere geri koyulacaktır,
7. İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalardaki güvenlik donanımları, duyuru, talimat ve uyarı levhaları kurallara uygun olarak kullanılacak, bunlar keyfi olarak çıkarılmayacak ve değiştirilmeyecektir,
8. İşyerinde sağlık ve güvenlik için ciddi ve ani bir tehlike olduğu kanaatine varıldığı anda, herhangi bir durumla karşılaşıldığında veya koruma tedbirlerinde bir aksaklık ve eksiklik görüldüğünde, birim amirine, iş güvenliği uzmanına veya sağlık ve güvenlik işçi temsilcisine derhal haber verilecektir,
9. Çevreyi tehlikeye düşürecek hal ve tavırlarda kesinlikle bulunulmayacaktır, ayrıca yapılan işler için tekniğine uygun olacak ve güvenlik en üst düzeyde tutulacaktır,
10. İşveren tarafından güvenli çalışma ortam ve koşullarının sağlanması ve yapılan işlerde sağlık ve güvenlik yönünden risklerin önlenmesinde, işveren veya sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi ile mevzuat uygulamaları doğrultusunda işbirliği yapılacaktır,
11. İşyerine sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelinmeyecek ve işyerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanılmayacaktır.
12. Sigara içilmesi yasaklanmış bölgelerde sigara içilmeyecektir,
13. İşyerinde girilmesi yasaklanmış bölgelere (elektrik pano odaları, kompresör odası, jeneratör odası, makine altları vb.) izin verilmeden girilmeyecektir,
14. Elektrik ile ilgili her türlü arıza elektrikçilere bildirilecek, kesinlikle müdahale edilmeyecek, arıza giderilinceye kadar çalışma yapılmayacaktır,
15. Elektrikli cihazlar, uzatma kabloları ve seyyar lambalar toprak hatsız kullanılmayacaktır,
16. Elektrikçiler tarafından panoların önüne konulan paspaslar hiçbir şekilde kaldırılmayacaktır,
17. Makine ve teçhizatlarda, işletme, temizlik ve bakım, onarım çalışmalarında ilgili veya dolaylı sistemlerin elektrik enerjisini kestirip yazılı teyidi alınmadan çalışma yapılmayacaktır,
18. Kullanılmakta olunan seyyar lamba, seyyar uzatma kablosu vb., elektrikle çalışan cihazların kablo, fiş, anahtar vb., bozulma, yıpranma, kabloda aşınma vb. görüldüğünde kesinlikle kullanılmayacaktır,
19. O.G. (Orta gerilim trafoları) ve A.G. (alçak gerilim motor, aydınlatma armatürleri, cihazlar vb.) elektrik sistemlerine kesinlikle su tutulmayacaktır,
20. Seyyar elektrik kabloları su, kimyasal madde vb. içinden geçirilmeyecektir,
21. Seyyar kabloların serilmesi ve toplanması işlemleri kabloda enerji varken kesinlikle yapılmayacaktır,
22. Makine bakım, onarım vb. işler hemen makine bakım ekibine bildirilecek, kesinlikle müdahale edilmeyecektir,
23. Çalışan makineler durdurulmadan kesinlikle temizlik, bakım, onarım, yağlama vb. işler yapılmayacaktır,
24. Çalışma alanları daima temiz, tertipli ve düzenli tutulacaktır,
25. İşyeri duyuru panolarında İş Sağlığı ve Güvenliği konularında yapılan her türlü duyuru okunup, uyulacaktır,
26. İşyerinde duyurulmuş olan acil durum ekipleri ve telefonları öğrenilecek, olası acil durumlarda acil durum planlarına uygun olarak hareket edilecektir,
27. Olası acil durumlarda Acil çıkış işaretlerine uyulacak, en yakın acil toplanma yerine gidilecektir,
28. Acil çıkış kapıları ve güzergahları kapatılmayacaktır,

29. Yangın söndürme tüp ve hortumları ile elektrik panolarının önüne istifleme yapılmayacaktır,
30. Görev Tanımları ve Amirler tarafından verilen görev harici hiçbir işle izin almadan ilgilenilmeyecektir,
31. Sağlık ile ilgili tüm sorunlar işe başlamadan önce amirlere veya işyeri hekimine bildirilecektir,
32. İşyerinde duyurulmuş olan gürültülü ortamlarda kulak tıkacı/kulaklığı kullanılacaktır,
33. İşyerinde duyurulmuş olan tozlu ortamlarda maske kullanılacaktır,
34. Düşme tehlikesi olan ve korkuluğu olmayan veya yetersiz olan yerlerde çalışılmayacaktır,
35. Makinelerin döner kısımlarına yaklaşılmayacak ve makine durdurulmadan müdahale edilmeyecektir,
36. Kimyasallarla çalışırken gerekli koruyucular kullanılacaktır.
37. İşyerinde makinelerle çalışma esnasında takı, kravat, bol elbise vb. takılmayacak ve giyilmeyecektir,
38. İşyerinde bulunan forklift, vinç vb. tüm araçlar yeterlik belgesi olmadan kullanılmayacaktır,
39. Ağır malzemelerin taşınması veya kaldırılması esnasında gerekli teçhizatlar kullanılacaktır,
40. Bozuk ve ıslak zeminde yürürken yere dikkatli basılacaktır,
41. İş güvenliği malzemelerinde yıpranma, bozulma vb. durumlar olması durumunda yenilenmesi veya temin edilmesi için vardiya amirleri bilgilendirilecektir,
42. Çatıda çalışırken paraşüt tipi emniyet kemeri, halat, baret vb. iş güvenliği malzemeleri kesinlikle kullanılacaktır. İlgili noktaya çıkıldığında çalışanlar üzerinde bulunan halat çıkış merdivenine ya da sağlamlığına emin olunan bir noktaya bağlanacaktır. Halat bağlanmadan kesinlikle çalışılmayacaktır. Yürüme anında basılan noktaların sağlamlığına emin olunmadan çalışma yapılmayacaktır,
43. Merdiven, iskele vb. kullanılması gereken noktalardaki çalışmalarda emniyet kemeri, baret vb. iş güvenliği malzemeleri kesinlikle kullanılacaktır. Merdiven, iskele vb. teçhizat sabitlenmeden, ayak mekanizması kitlenmeden kesinlikle üzerine çıkılmayacaktır. Merdiven, iskele vb. üzerine çıkıldığında sağlam bir noktaya emniyet kemerleri bağlanacaktır.
44. Tozlu noktalarda çalışırken toz maskesi kullanılacaktır,
45. Makine, gürültü seviyesi yüksek noktalarda çalışırken kulaklık kullanılacaktır,
46. Malzeme taşırken, zorlayacak şekilde yük kaldırılmayacak, yükü kaldırmak için gerekli teçhizatlar kullanılacaktır,
47. Tesislerde bulunan radyoaktif paratonerlere kesinlikle yaklaşılmayacak ve amirlerin bilgisi dışında müdahale edilmeyecek
48. Makinelerin döner kısımlarına yaklaşılmayacaktır,
49. İş kazasına neden olabileceği için işyerinde şaka yapılmayacaktır
50. İşyerinde temizlik veya başka özel amaçlı kullanılmak üzere kimyasal maddelerin malzeme güvenlik bilgi formları ve talimatları okunmadan kullanılması, etkileşimleri bilinmeden başka maddelerle karıştırılması yasaktır.

Görevimle ilgili olup, (İŞ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ İÇ YÖNERGESİ VE İŞYERİ DİSİPLİNİ) ihtiva eden bu yazıyı aldım. Bu yazıda belirtilen kaideleri okuduğumu ve aynen uymayı kabul ettiğimi konan kaidelere riayet etmememden dolayı uygulanacak cezayı kabul edeceğimi arz ve beyan ederim.

Tarih :

Adı, Soyadı :

Doğum Tarihi :

Çalıştığı Bölüm :

Görevi :

İmza :